

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1966. június 23.

bb. 1. műszaki egyetemi hallgatók sikeresen veszik a meteorológiai mesterséges holdak tv-képeit
i tz/tr/gy/cz 1966. június 23.

a budapesti műszaki egyetem rakétatechnikai tudományos diákköre sikeres kísérleteket folytat azoknak a tv-képeknek a vételével, amelyeket a meteorológiai mesterséges holdak immár rendszeresen készítenek a földünk körül gomolygó felhőtömegekről.

jelenlegi kísérleteiket tavaly az oscar rádióamatőr hírközlési mesterséges hold figyelése előzte meg. akkor szerzett tapasztalataikat is felhasználták most, amidőn megtervezték, megépítették és a távközlési kutató intézet területén felállították új, irányítható antennájukat. a különleges, négykaru gyertyatartóra emlékeztető antennával „megcélozzák”, a látóhatár szélére menetrendszerű pontossággal érkező mesterséges holdat és végig kísérik pályáján, amíg a horizont másik oldalán eltűnik.

ezen az utszakason ezek a holdak - a nimbus 2 és az essa 2 - általában három felvételt készítenek és továbbítanak a földre. „látóhatárunk”, eközben az atlanti óceántól körülbelül a volgáig és az északi sarktól csaknem az egyenlítőig terjed. minden egyes felvételük 1 600x1 600 kilométeres területet, illetve a felette elhelyezkedő felhőket mutatja. ezekből a televíziós képekből egész tekintélyes gyűjteménye van már a diákkörnek.

/felyt. köv./

MK

bb. 1. / műszaki egyetemi hallgatók... folyt./ gy

kísérletsorozatuk közvetlen célja a képek vételével kapcsolatos műszaki problémák megoldása volt, a sikerrel teljesített feladat azonban csupán része a diákkör nagy, általános céljának: szeretnének tevékenyen bekapcsolódni a nemzetközi űrkutatási együttműködésbe, felszerelésük azonban - sajnos - még meglehetősen hiányos. Így eddig is csak a magyar távirati iroda segítségével, pontosabban képtávíró gépeinek felhasználásával tudták a felvett elektromos jeleket valóságos, látható képekké átalakítani./mti/

bb. 2. számbaveszik a duna-tisza közti tavak madárlakóit

vid ká/sk/gy/cz

1966. június 23.

a duna-tisza közén a szikes tavak, nádasok és a belvizes területek bőséges élelemszerzési lehetőséget nyújtanak a gázlómadaraknak, a nagykiterjedésű vadvizek madárvilága igen gazdag. a fülöpházi kondor tavon például 800 pár sirály költ, az ugyancsak fülöpházi szivós tavon bács megyében eddig még nem látott szerezsen sirálypárt figyeltek meg. a holt-tisza partján bakcsók telepedtek meg és itt több mint 30 vörösgém fészket tartanak nyilván. a szelidi tó nádasai 15féle madárnak adnak szállást. a soltvadkert melletti bődöstó és a kunfehértó melletti kunfehértó madárvilága viszont gyérül, amióta mindkét helyet fürdőhellyé nyilvánították. elköltöztek például a ritka kékcsőrű récék, s a harkakötönyi halastó környékén ütöttek tanyát. az ornitológusok most a madárszállások járják, számbaveszik a „lakókat”, és meggyűrűzik a fiókákat./mti/

bb. 3. vizreszállítak a bajai kagylóhalászok

vid ká/sk/gy/cz

1966. június 23.

a bajai új élet halászati termelőszövetkezet segédüzemében fogytán van a nyersanyag. a magas dunai vízállás miatt azonban még nem kezdhették el a folyami kagyló gyűjtését, ezért a dunavölgyi főcsatornán szállítak vizet a bajai kagylóhalászok./folyt. köv./

- 2 -

bb. 3. /vizreszálltak.... folyt./ gy

a tervek szerint 10-15 vagon folyami kagylót kell begyűjteniük, hogy elegendő nyersanyaggal lássák el az üzemet, ahol több mint 7 000 000 ing- és több mint félmillió diszqomb készül./mti/

bb. 4. falusi házasságkötés dzsessz-orgona hangjainál

vid j/fm/gy/cz

1966. június 23.

a kiskunhalasi járás jánoshalma községének tanácsa megvásárolt egy ndk gyártmányú dzsesszorgonát. a falun meglehetősen ritka hangszert a fiatalok életének legjelentősebb eseményén, a házasságkötésnél szólaltatják meg. a községben rendezett jelentősebb kulturális eseményeken ugyancsak „szerepel”, a dzsesszorgona./mti/

bb. 5. megkezdődött a befőzési idény

1 kf/kf/vq/gy/cz

1966. június 23.

a házi befőzési idényre félliterestől ötliteresig mintegy hatmillió befőző üveget hozott forgalomba a kereskedelem. az üvegek többsége szabványos, olyan, amilyent a konzervipar is használ. az évek óta keresett, drágább, de praktikusabb, gazdaságosabb patentzáras üveg - ezt itthon nem gyártják - még mindig kevés, ebből körülbelül háromszázezer kerül forgalomba. a múlt évi konzervparadicsom hiány miatt máris nagyobb az igény a paradicsomos üvegek iránt. a jelek szerint lesz belőle elegendő. az üvegek lekötéséhez a tavalyi 9,4 millió helyett 11,8 millió tasak cellofán, 515 tonna helyett 651 tonna pergament, tízmillió tasak gumigyűrű és nagymennyiségű kötőd-spárga kerül forgalomba.

a dunsztosokhoz szükséges gyümölcsökből, izesítőkből a rendelkezésre álló készlet valószínűleg kielégíti a tavalyinál várhatóan nagyobb igényt is. cukor minden mennyiségben kapható az üzletekben.

/folyt. köv./

- 3 -

bb. 5. /megkezdődött.... folyt./ gy

tavaly 109 tonna szalicil fogyott, az idén 135 tonna van belőle. bors, szegfűszeg, köménymag, babérlevél, fahéj, mustármag és egyéb ízesítő is az igények szerint kerül forgalomba. a házi saványúsághoz a tavalyi 950 vagonnal szemben 1 300 vagon ecetet hoznak forgalomba./mti/

bb. 6. pénteken budapestén sorsolják a Lottót

1 kf/kf/vq/gy/cz

1966. június 23.

a Lottó 25. játékheti nyerőszámait június 24-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel budapestén, nádor ucai székházában sorsolja a sportfogadási és Lottó igazgatóság. a huzást a televízió is közvetíti.

ezuttal, ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a hétfői tárgynyeremény huzáson melyik júniusi játékhat szelvényei vesznek részt./mti/

- 4 -

bb 7. 117 utvonala több mint 600 autóbusszos társasutazás az ibusz-tit nyári menetrendjében

1 tz/tné szb vg

1966. június 23.

az ibusz ezen a nyáron is megrendezi a tit-tel együttműködve hagyományos többnapos autóbussz-társasutazásait. a jelenleg „érvényes”, menetrendbe szeptember végéig 62 utvonalon 341 hétféle kirándulást állítottak be. a 8 napos turákon például bejárhatják a turisták az egész dunántúlt, az alföldet, észak-magyarországot, vagy - ez idei újdonság - körülutazhatják a dunántúlt, mindenütt az országrész permén haladva végig. ezeknek a kirándulásoknak a programjába az idén olyan, eddig fel nem tárt idegenforgalmi érdekességeket is beiktattak, mint amilyen például vaja meglátogatása, ahol - baktalórántháza közelében - a turisták megtekinthetik a hajdani kuruc generális, vajai kastélyát. az órségben viszont szinte a 18. század eleve kezdődött meg a kirándulók előtt. itt ugyanis sok olyan népszokással találkozhatnak össze, amely még ma is a 200 évvel ezelőtti formákat őrzik. a többi utvonalon három-, két és fél-, két-, másfél- illetve egynapos kirándulásokon viszik végig a turistákat az autóbusszok. mindezekon kívül öt további utvonalon 24 gyalogturával egybekötött autóbusszos társasutazás is szerepel az ibusz tervében.

nagyrészt ugyanezeket a kirándulásokat hét közben is megrendezik, elsősorban a nyugdíjasok és olyan dolgozók számára, akiknek heti pihenőjük nem vasárnapra esik. negyvenöt utvonalon 224 kirándulást vettek tervbe ilyen módon, és ugyancsak munkanapokon iktattak programba 20 gyalogturával egybekötött társasutazást is. ezeknek a hétköznapi kirándulásoknak a díja 15-20 százalékkal alacsonyabb a hétféle turakénál.

tovább bővítik az ibusz menetrendjét a „vidám hétfőge”, jellegű rendezett kirándulások, amelyeknek résztvevői a főváros közelében zenés, táncos vacsorázóhelyeken töltik el szombat estéjüket.

elindítja autóbusszait az ibusz a különleges, országos vagy helyi érdekességet jelentő eseményekre is. így várják az ibusz turistáit a gyulai várjátékok, a soproni hetek, a palóc napok, a nagyvázsonyi lovasjátékok, a savaria-karnevál, a szegedi szabadtéri játékok, a szigetvári zrínyi emlékünnepek és természetesen a badacsonyi, a tokaji és a szekszárdi szüret, illetve a sárközi táncfesztivál, stb.

/folyt.köv./

9.28/j

-5-

Mt

bb. 5. /megkezdődött.... folyt./ gy

tavaly 109 tonna szalicil fogyott, az idén 135 tonna van belőle. bors, szegfűszeg, kömény, babérlevél, fahéj, mustármag és egyéb ízesítő is az igények szerint kerül forgalomba. a házi saványúsághoz a tavalyi 950 vagonnal szemben 1 300 vagon ecetet hoznak forgalomba./mti/

bb. 6. pénteken budapestén sorsolják a Lottót

1 kf/kf/vg/gy/cz

1966. június 23.

a Lottó 25. játékheti nyerőszámait június 24-én, pénteken délelőtti 10 órai kezdettel budapestén, nádor ucai székházában sorsolja a sportfogadási és Lottó igazgatóság. a huzást a televízió is közvetíti.

ezúttal, ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a hétfői tárgynyeremény huzáson melyik júniusi játékhet szelvényei vesznek részt./mti/

- 4 -

bb 7. 117 utvonal több mint 600 autóbuszos társasutazás az Ibusz-tit nyári menetrendjében

1 tz/tné szb vg

1966. június 23.

az Ibusz ezen a nyáron is megrendezi a tit-tel együttműködve hagyományos többnapos autóbusz-társasutazásait. a jelenleg „érvényes”, menetrendbe szeptember végéig 62 utvonalon 341 hétféle kirándulást állítottak be. a 8 napos túrákon például bejárhatják a turisták az egész dunántúlt, az alföldet, észak-magyarországot, vagy - ez idei újdonság - körülutazhatják a dunántúlt, mindent az ország rész-permén haladva végig. ezeknek a kirándulásoknak a programjába az idén olyan, eddig fel nem tárt idegenforgalmi érdekességeket is beiktattak, mint amilyen például vaja meglátogatása, ahol - baktalórántháza közelében - a turisták megtekinthetik a hajdani kuruc generális, vajai adám kastélyát. az országban viszont szinte a 18. század eleve kezdődött meg a kirándulók előtt. itt ugyanis sok olyan népszokással találkozhatnak össze, amely még ma is a 200 évvel ezelőtti formákat őrzik. a többi utvonalakon három-, két és fél-, két-, másfél- illetve egynapos kirándulásokon viszik végig a turistákat az autóbuszok. mindezekon kívül öt további utvonalon 24 gyalogtúrával egybekötött autóbuszos társasutazás is szerepel az Ibusz terveiben.

nagyrészt ugyanezeket a kirándulásokat hét közben is megrendezik, elsősorban a nyugdíjasok és olyan dolgozók számára, akiknek heti pihenőjük nem vasárnapra esik. negyvenöt utvonalon 224 kirándulást vettek tervbe ilyen módon, és ugyancsak munkanapokon iktattak programba 20 gyalogtúrával egybekötött társasutazást is. ezeknek a hétköznapi kirándulásoknak a díja 15-20 százalékkal alacsonyabb a hétféle túráknál.

tovább bővítik az Ibusz menetrendjét a „vidám hétfő”, jellegű rendezett kirándulások, amelyeknek résztvevői a főváros közelében zenés, táncos vacsorázóhelyeken töltik el szombat estéjüket.

elindítja autóbuszait az Ibusz a különleges, országos vagy helyi érdekességet jelentő eseményekre is. így várják az Ibusz turistákat a gyulai várjátékok, a soproni hetek, a palóc napok, a nagyvászsonyi lovasjátékok, a savaria-karnevál, a szegedi szabadtéri játékok, a szigetvári zrínyi emlékünnepek és természetesen a badacsonyi, a tokaji és a szekszárdi szüret, illetve a sárközi táncfesztivál, stb.

/folyt.köv./

9.28/j

-5-

bb 7. /117 utvonal... 1. folyt./- szb

az ibusz e zsfolt program ellenére is gondoskodik arról, hogy mindig legyen készenlétben néhány autóbusza, amelyet hétközben és vasárnap egyaránt az üzemek, vállalatok vagy intézmények rendelkezésére bocsáthat, ha dolgozók számára a menetrendben nem szereplő kirándulást kívánnak szervezni.
/mti/

--

bb 8. osztrák karosszéria-prést kap az ikarus - a berendezés kooperációs gyártására is lehetőség nyílik

1 sz/lk szb vg 1966. június 23.

a technoimpex külkereskedelmi vállalat a kohó- és gép-
ipartól megbízást kapott, hogy a közuti járműfejlesztési,
vagyis az autóbusz-gyártási program megvalósításához sze-
rezen be több fontos, nagyteljesítményű berendezést. a
külkereskedelem az autóbuszok karosszéria-lemezeinek gyár-
tásához az ikarus-gyár számára szükséges huzópréseket az
osztrák Siemens-graz-pauker cégtől rendelte meg. az egyik
hengerprés rövidesen és a másik is még ez évben megérke-
zik, s munkába áll. a magyar vásárlások értéke megközelítet-
te az egymillió dollárt.

az osztrák exportőr a magyar vásárlókkal megállapodott
abban, hogy a huzóprés tervdokumentációját átadja a dimávg
részére és így alkalom nyílik arra, hogy megkezdődjék a be-
rendezés kooperációs gyártása. amennyiben erre sor kerül,
a prés gép egyes elemeit, például a hidraulikát, továbbra
is az osztrák cégtől vásárolják a magyar ügyfelek. /mti/

--

bb 9. új kötet jelent meg szegeden a korszerű technikai
eszközök pedagógiai hasznosításáról

vid tné szb fm 1966. június 23.

a tit csongrád megyei szervezetének kiadásában új kö-
tet jelent meg szegeden a korszerű technikai eszközök pe-
dagógiai hasznosításáról. a dr. ágoston györgy egyetemi ta-
nár szerkesztésében elkészült 260 oldalas könyv, a szegedi
pedagógiai nyári egyetem 1964. évi első kurzusán elhangzott
viták és előadások alapján az audio-vizuális eszközöknek az
oktatásban való alkalmazásának eredményeit és lehetőségeit
összegezi. /folyt.köv./

n

8.30/1

-6-

PKK

bb 9. /új kötet... 1. folyt./ szb

többek között a nyelvi laboratóriumok, a film, a hangleme-
zek, az oktató gépek felhasználásához nyújt majd segítsé-
get a könyvet tanulmányozó pedagógusoknak, a kötet részle-
tesen ismerteti L. N. Landa neves szovjet kutatónak a ki-
bernetika és a pedagógia viszonyát elemző tanulmányát is.
/mti/

--

bb 10. nyolc évi szabadságvesztés

vid gk szb fm

1966. június 23.

a debreceni megyei bíróság a napokban vonta felelősség-
re polyák józsef debreceni lakost, akit kettős bűncselek-
mény - emberölési kísérlet és ifjúság elleni bűntett -
miatt vontak felelősségre. polyák részokott az itatra és
fáktelen, kicsapongó életmódot folytatott. az italozás
miatt két házassága borult fel. harmadik feleségével és gyer-
mekeivel is kegyetlenül bánt. az idén a józsef-napi italo-
zás után feleségét villanyvasalóval többször fejbe ütötte,
majd magára hagyta. a lakók segítségének és a gyors orvosi
beavatkozásnak köszönhető, hogy életben maradt. a megyei bi-
róság polyák józsefet nyolc évi szabadságvesztésre ítélte és
nyolc évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. az ítélet
nem jogerős. /mti/

--

bb 11. konyhakész fagyasztott csomag az élőcsirkéből négy
óra alatt - folyadékos előhűtésre rendezkednek be orosházán

vid lk szb szf

1966. június 23.

a baromfiipari országos vállalat orosházi gyáregysége
évente többszáz vagon sovány és kövérbaromfit dolgoz fel.
csupán soványcsirkéből óránként 1800 darab kerül konyha-
kész csomagba.

a hazai és a külföldi fogyasztók igénye azonban megnőtt,
ezért a gyáregység vezetősége elhatározta többek között, hogy
a hagyományos szárazlevegős előhűtésről áttér a csirkék fo-
lyadékos előhűtésére és egyedi fagyasztására. /folyt.köv./

8.40/1

-7-

PKK

bb 11. /konyhakész fagyasztott... 1. folyt./- szb

ezzel az eljárással a csirkéből négy óra alatt konyhakész fagyasztott csomag készül. Ilyen módon nemcsak a termelés növekszik, hanem a termék minősége is javul. a csirkehus a nyolctasakban megmarad eredeti gusztusos színében, s a leg-szigorubb exportigényeknek is megfelel. /mti/

bb 12. körzeti iskolákban tanulhatnak a tanyai gyermekek is szolnok megyében

vid gk szb fm 1966. június 23.

szolnok megyében a tanyavilág elavult, korszerűtlen külterületi iskoláit fokozatosan megszüntetik. az elnéptelenedés miatt újabb tizenhárom iskolát zártak be. a fiatal jársági község, jászboldogháza külterületén egyszerre négy iskola, a sóshidai, az alsóboldogházi, a csikóstanyai és a tápiótanyai iskola, jászladányban pedig két külterületi iskola szűnt meg. a gyerekek a községek iskoláiban folytatják tanulmányaikat.

a megyében számos intézkedés történt a tanyai gyerekek oktatási színvonalának emelésére. több mint 1200 tanyasi gyereket csoportosítottak át körzeti iskolákba. tizenegy tanyai kollégium már felépült. jászapátiban 800 ezer forintos költséggel most épül a megye tizenkettedik általános iskolai kollégiuma, ahol ötven tanyán lakó gyereket helyeznek el. az épület átadása után három külterületi iskola megszűnik és ezzel befejeződik a község tanyai iskoláinak felszámolása. a régi iskolákat művelődési célokra, valamint raktározásra adják át a térszereknek. /mti/

bb 13. megkésztéreződött a teljesítmény, olcsóbbá vált a széntermelés a borsodi szénbányászati tröszt korszerűen gépesített frontfejtésén

vid lk szb -cz 1966. június 23.

három hónapja kezdték meg a termelést a terv-táróban, a borsodi szénbányászati tröszt legkorszerűbb frontfejtésén. a nyolcvan méter hosszú fronthomlok a szén jövesztését lengyel maróhengerrel gépesítették, a bányalüretet pedig önjáró thompson berendezéssel biztosítják beszakadás ellen. /folyt.köv./

8.50/j

-8-

bb 13. /megkésztéreződött... 1. folyt./- szb

a hidraulikával mozgatott önjáró támok előnye, hogy nem kell őket szétszedni, majd újra beépíteni, mert a szénfal előrehaladásának megfelelően automatikusan előrecsuszának, követik a frontot.

az első negyedév tapasztalatai azt mutatják, hogy a különleges geológiai adottságokkal rendelkező borsodi szénmedencében is jól bevált a komplex gépesítésű munkahely. a front előrehaladási sebessége a korábbi napi két méterről 3,6 méterre gyorsult. az önjáró támok használata óta a szénfalnál dolgozó bányászok teljesítménye csaknem megduplázódott és meghaladja a műszakonkénti tíz tonnát. a teljesítménynövekedéssel együtt járt a szén önköltségének csökkenése is. a csak kézzel művelt frontfejtéshez viszonyítva negyven, a marógéppel művelt és acéltámmal biztosított fronthomlokhoz képest pedig harminc forinttal olcsóbban termelnek egy tonna szenet.

a tapasztalatok hasznosításával a kongresszusi versenyben a front előrehaladási sebességét napi négy méterre akarják fokozni, az önköltséget pedig további 10 forinttal csökkenteni. /mti/

bb 15. bevált az ipari kávépörkölőgép

vid lk szb szf 1966. június 23.

a pápai elekthermax-gyárban új típusú ipari kávépörkölőgép mintapéldányát készítették el. a nagyteljesítményű gép husz perc alatt öt kiló kávét pörkölt meg a próbák során. kifogástalannak találták elektromos fűtőszerkezetét is. a kávé a gép forgódobjában pörköldik meg, az egyenletes barnulást állandó mintavétellel kísérhetik figyelemmel. amikor megfelelőnek találják a minőséget, sűrűszálu kefék között ereszti le a pörkölt kávét és így távolítják el a szemcsék hámrétegét.

a berendezést sorozatban gyártják majd bef és külföldi megrendelésre. /mti/

8.55/j

- 9 -

Handwritten signature

bb 14. közös összefogással gyermekjátsszótereket létesítenek vas megyében

vid gg szb fm

1966. június 23.

vas megyében is sok gondot okoz a városok, falvak vezetőinek és a szülőknek egyaránt, hogy kevés a gyermekjátsszóter. a probléma megoldásán számos helyen társadalmi összefogással segítenek. celldömölkön például öt játsszóteret létesítettek. társadalmi munkanapot szerveztek, amelyeken a gyermekes szülők, tanácstagok, fiatalok közösen alakították ki gyermekjátsszótereket. a szombathelyi kertészeti vállalat szakemberei társadalmi munkában készítettek, illetve készítik el a játsszóterek parkosítási terveit. kőszegen a petőfi téren hozták létre játsszóteret és tervezik a várárokban is egy labdázásra és különféle játékokra alkalmas grund kialakítását. szentgotthárdon a béke ligetben és a szabadság téri parkban az üzemek és az iskolák segítségével hozták létre játsszóteret. hozzáfogtak játsszóterek építéséhez a megye nagyobb községeiben is. a terveket a hazafias népfront bizottság szakemberei készítik el, ugyancsak társadalmi munkában. eddig már mintegy tíz község fordult ilyen kéréssel a megyei népfront irodához. segítik a probléma megoldását a megye üzemei is. a vállalatok, üzemek szocialista brigádjai vállalták, hogy gondoskodnak a játsszóterek felszereléséről. /mti/

--

bb 17. virágban a szegedi fűszerpaprika ültetvények

vid tr szb -cz

1966. június 23.

a szegedi „paprika-országban”, - csongrád és békés megyében 7 300 holdon, a tavalyinál félezer holddal nagyobb területen terem az ételízest. ez volt az első olyan palántázási idény az utóbbi évtizedben, amikor nem kellett öntözni a földbe rakott növényeket, mégis jól megeredtek a gyakori esőzések következtében. az első határsszemlék tapasztalatai szerint a palánták kielégítően fejlődnek, bár még több napfényre lenne szükségük. a termelészövetkezetek zömében még májusban földbe tették a paprikát, s ezeken a területeken megkezdődött a virágzás. néhány helyen jégverés érte a növényeket, de a paprika most még kiheveri a károsodást. /mti/

--

9.03/1

-10-

KK

bb 16. hat országból érkeznek résztvevők a soproni nyári egyetemre

vid gg szb fm

1966. június 23.

közeledik a soproni nyári egyetem megnyitása. a vártnál többen jelentkeztek külföldről. legtöbben Lengyelországból és csehszlovákiából jelezték érkezésüket, de szép számmal jönnek finnországból, az ndk-ból, az nszk-ból és svédországból is. összesen kilencven külföldi vesz részt az idei soproni nyári egyetemen. ezenkívül harminc hazai érdeklődő jelentkezését fogadta el a rendező bizottság. érdekessége az idei nyári egyetemnek, hogy a soproni lakosok is részt vehetnek az előadásokon. eddig több mint nyolcvan soproni jelentkezett, külső, hallgatóként. július 7-én délelőtt 9 órai kezdettel dr. gál jános, a soproni egyetem rektora nyitja meg a nyári egyetemet. két hét alatt 13 előadást hallgatnak meg a résztvevők. nagy érdeklődés előzi meg dr. csapody istván „nyugat-dunántul növény-földrajzi viszonyai”, című értekezését, dr. winkler oszkár egyetemi dékán „soproni épületek, soproni tervek”, című előadását, továbbá az erdőmérnök- és falpari mérnökképzés magyarországi helyzetét, az erdészet sajátos problémáit ismertető értekezéseket. a hallgatók a soproni ünnepi hetek rendezvényeit is megtekintik, továbbá számos kiránduláson vesznek részt. /mti/

--

bb 18. alpesi vadászlat a grábóci erdőben

vid ká/tr szb ká

1966. június 23.

a szekszárdi vadásztársaság tagjai hangulatos vadásztanyát építettek a grábóci erdőben, egy használaton kívüli erdészeti munkásszálló átalakításával. huszezer forint értékű társadalmi munkával újjávarázsolták az elhagyott épületet. a csinos vadászlat alpesi stílusú teraszáról kilátás nyílik a festői szépségű völgyre. társalgóját szarvasagancsokkal díszítették, konyháját minden szükséges felszereléssel ellátták. /mti/

--

9.10/1

-11-

KK

bb 19. nagypontosságú, központi vezérlésű elektromos órahálózat nyugat-magyarország tizenkét legforgalmasabb vasúti pályaudvarán

vid lk szb szf

1966. június 23.

nyugat-magyarország tizenkét legforgalmasabb vasúti pályaudvarán nagypontosságú, központi vezérlésű elektromos órahálózatot helyzetek üzembe. a szombathelyi máv igazgatóság műszaki központjából irányított órák hajszálpontosan együtt járnak az egymástól távoli állomásokon. a hálózatnak külön áramforrása van, függetlenül a városi villanyrendszerektől.

a pontos órahálózat nagyban hozzájárul a vonatok menetrendszerinti közlekedéséhez. a forgalmisták szigorúan eszerint fogadják és indítják a szerelvényeket. az igazgatóság központi menetirányítójában - ahol a vonatok közlekedésének pillanatnyi helyzetéről állandó kép áll a szolgálattevők rendelkezésére - célszerű utasításokat adnak a pályaudvari menetirányítóknak. a mindenütt látható pontos órák kizárják az akár másodpernyi időeltéréseket, az esetleges „idővitákat„. /mti/

bb 20. mezei étterem, szakadtéri filmvetítés az aratómunkásoknak szolnok megyében

vid ká/sk szb ká

1966. június 23.

ezen a nyáron több ezer kombájnos, aratógépkezelő, traktoros és szérűmunkás dolgozik szolnok megyében a negyedmillió hold gabona betakarításán. a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok gondos előkészületeket tettek a nagy melegben dolgozó aratómunkások egészségügyi és szociális ellátására. negyven tsz-ben üzemi konyhát, a jászfényszarui, a turkevei és karcagi közös gazdaságok határában „mezei ebédlőket„ állítanak fel és naponta gyors járatokkal viszik ki az ételt. a szolnoki állami gazdaságban hordozható, kombájnról szerelhető zuhanyozót szerkesztettek. a nagy táblák közelében levő majorközpontokban is megteremtették a tisztálkodás, fürdés lehetőségét. a vöröskereszt szervezetek valamennyi kombájnszerűt elsősegélynyújtó felszereléssel láttak el. a megyei versegly könyvtár két művelődési autója az idén első ízben nyáron is látogatja a tanyai településeket és esténként filmvetítéssel kísért előadásokat tartanak. /mti/

9.20/- szb

-12-

bb 21. híradás a gyümölcsösökből - a kajszii gyengébben, az őszibarack jól, az alma közepesen, a szilva kitűnően „rakódott„

1 cs/sk szb ká

1966. június 23.

a tavaszi gyümölcsfélék közül a cseresznye és a meggy javarészt „lefutott„ már, a termés országos gyenge, vagy gyenge-közepes volt. a számocaszürettel ugyancsak a végén tartanak. a bőséges hozamok és a termőre fordult, jól gondozott új telepítések révén idén nemcsak a hazai piacokat, üzleteket látták el bőven heteken át, de nagy mennyiség kerülhetett exportra is. a málnatermés első „hulláma„ most érkezett a kereskedelmi hálózatba. a szakemberek szerint július végéig valószínűleg folyamatos lesz a málnatermés, az ültetvények a számocához hasonló bő hozammal biztatnak. a piros és fekete ribizke megjelent a piacokon, a köszméte-telepek viszont már az utolsó szállítmányokat adják.

a szokottnál kissé korábban érkezett kajszii, az őszibarack képviselőjeként pedig a mayflower. a kajszii-ültetvényekben érzékeny rügykárokat okoztak a februári nagy enyhesség után bekövetkezett fagyos, zimankós hetek, így - a legutóbbi határszél szerint - csupán gyenge-közepes termésre számíthatunk. az őszibarack-fajták ellenben országosan jó termést ígérnek.

a körte legkorábban érő fajtái hamarosan a piacra kerülnek, a körtefélék általában gyengén sikerültek az idén. az almásokban a szokottnál kissé erősebb volt a természetes hullás. a tavaszi, nyáreleji időjárás kedvező volt, a megmaradt almatermés jól fejlődik, a fák jó-közepesen rakódtak. a termést azonban még a következő két, két és fél hónap alakítja ki véglegesen. a szilvások országsszerte igen bőségesen kötöttek termést, és ahol a szilvadarázs és szilvamoly ellen megfelelően védekeznek, kitűnő termésük lehet ebből az újabb exportra is igen keresett, jó áron értékesíthető gyümölcsből. /mti/

9.37/j

-13-

Mk

Mk

bb 22. a Lengyel egyesült munkáspárt

szb -cz

1966. június 23.

központi bizottságának meghívására dr. dimény imrének, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága póttagjának a kb osztályvezetőjének vezetésével pártmunkás küldöttség utazott Lengyelországba. a küldöttséget elutazásakor köpeczi béla, a kb osztályvezetője bucsuztatta. /mti/

--

bb 23. két halálos közlekedési baleset

t fe/pm szb -cz

1966. június 23.

szekszárd határában egy személyvonatról menet közben kiesett és a kocsi alá került zsidó ferenc 54 éves tsz-tag tolnalajos, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a szerencsétlenség ügyében a vizsgálat megindult.

székesfehérvárott szabó józsef 33 éves gépkocsivezető kertai lakos személygépkocsijával elütötte nagy erővel 15 éves iskolai tanulót, helybeli lakost, aki a kórházba szállítás közben sérüléseibe belehalt. a baleset okának megállapítására vizsgálat indult. /mti/

--

bb 24. ülést tartott a veszprém megyei tanács

szb -cz

1966. június 23.

a veszprém megyei tanács csütörtöki ülésének napirendjén több téma is szerepelt. a közegészségi és járványügyi helyzetéről szóló beszámolóból a többi között kitűnt, hogy - bár még gyakoriak a problémák - örvendetes fejlődés tapasztalható. pápán most kezdték meg az új szennyvíztisztító telep próbáüzemelését, veszprémben pedig hozzáláttak az új csatornarendszer építéséhez. /folyt.köv./

11.12/j

-14-

ll

bb 24. /ülést tartott... 1. folyt./- szb

a megyében a vízművek száma már 89-re emelkedett és a vízvezeték hálózat hossza meghaladja a 700 kilométert. a balatoni kempingekben néhol még csak ideiglenes megoldásokról gondoskodhattak, de a közegészségügyi követelményeknek mindenütt eleget tettek. a tavalyi balatoni halpusztulás miatt, ahol lehetett a szunyogirtásnál is mellőzik a ddt használatát és főleg ködképző anyagokat vesznek igénybe.

a tanácsülésen beszámoló hangzott el a gépjárműközlekedés helyzetéről is. megállapították, hogy a megyében a személyszállítás igénye hozzávetőleg 50 százalékkal emelkedett. az utasforgalom jobb feltételeinek a biztosítására sümegen, tapolcán, devecserben, hévízen és veszprémben új autóbusz pályaudvarokat építettek. a megyében 20 község kivételével már minden önálló települést bekapcsoltak az autóbusz forgalomba. a nyári idényben különösen a balaton parton növelték a járatok számát. mint elmondották az ülésen a taxiforgalom iránti érdeklődésnek nem tudnak eleget tenni, s különösen az üdülőhelyeken bizonyult kevésnek a rendelkezésre álló kocsipart.

a megyei tanács ülésén megválasztották a megyei bíróság 46 új népi ülnökét is. /mti/

--

-15-

ll

bb 25. befejezés előtt a zöldborsó, - megkezdődött a bab és az uborka-szezon a konzerviparban

i kf/kf szb ki

1966. június 23.

egy hónap óta erős ütemben dolgoznak a konzervgyárak. a kéthetes előnnyel indult zöldborsó szezon lassan már a befejezéshez közeledik. a tervezett 3 600 vagonból már mintegy 3 000 vagon zöldborsót, mégpedig zsenge, jó minőségűt, tartósítottak a gyárak, tízszer annyit, mint amennyit tavaly ebben az időszakban. „jól fizetett”, az eper, a tervezett 50-70 vagon helyett több mint 100 vagonnal tettek el a kedvelt gyümölcsből. cseresznyéből is többet kapott a konzervipar, s így a tavalyi 70 vagonnal szemben több mint 100 vagonnal került belőle dobozokba, üvegekbe.

a zöldborsónál szerzett kéthetes előny egyébként szinte valamennyi főzelék- és gyümölcsféléknél jelentkezik. a konzervgyáraknak jól jött a néhánynapos esős, hűvösebb idő, nem érik rájuk egyszerre az eltemnivaló. így is „ölelkezik”, a borsó és a bab, hiszen nagykőrösön a héten már megkezdtek a zöldbab tartósítását. ezt követően a szegedi és a kecskeméti, majd a többi konzervgyár is munkába veszi a zöldbabot, amelyből az idén 1 700 vagonnal tesznek el. kis mennyiségben dolgoztak már fel meggyet és a málnát is. nagykőrösön pedig az uborkaszezon is megkezdődött.

a konzervipar azt ígérte, hogy az idén kielégíti a Lakosság paradicsomkonzerv szükségletét. az előjelek erre is biztatók. évek óta július végén került a paradicsom a gyárakba az idén pedig már július második hetében hozzálátnak a gyárak a paradicsom „befőzéséhez”. /mti/

bb 26. alkalmi postahivatalok és bélyegzők, bélyeg- és képeslap automaták a szegedi ünnepi heteken

vid tné szb szf

1966. június 23.

a szegedi postahivatalok is évről-évre nagyobb forgalmat bonyolítanak le az ünnepi hetek idején. a postások munkáját az idén számos automata is könnyíti: három postahivatalban, két nagy középületben és a szegedi kempingben állítottak fel bélyeg-, illetve képeslap árusító automatát.

/folyt.köv./

12.00/j

-16-

bb 26. /alkalmi postahivatalok... 1. folyt./- szb

meggyorsítja a küldemények továbbítását az autóposta is, amely este a szabadtéri játékok színhelyén, más alkalmakkor pedig a legfontosabb helyeken működik és „autóposta”, bélyegzőt használ. a terv szerint alkalmi postahivatalt állítanak fel, s különleges bélyegzőt alkalmaznak majd az őszibarack, valamint a virágkiállítás, nemkülönben a szegedi ipari vásáron. /mti/

bb 27. negyven év után...

vid lk szb szf

1966. június 23.

a pamuttextil művek székesfehérvári kikészítő gyárában melegen bucsuztatták poroszka jános művezetőt, nyugalomba vonulása alkalmából. poroszka jános régi mestere szakmájának. negyven évet töltött el a pamuttextil kikészítésben, kordbársenyok és düftin anyagok kidolgozásában. előbb az egykori vasfonalgárban, majd az óbudai fehérítőgyárban, utóbb pedig a székesfehérvári üzemben dolgozott. most a düftin üzemből ment nyugdíjba, ahol irányítása alatt az utóbbi években többmillió méter düftint bolyhoztak, dolgoztak ki. /mti/

bb 28. megkezdődött az új gabona átvétele somogyban

vid sze szb ká

1966. június 23.

somogyban az elmúlt napokban rendkívül gyorsan táblákon kombájnnal csépelik az új termést, gyorsan telnek a zsákok és a szemet hordó tehergépkocsik. a megyében elsőnek a bolhói határőr és a nagyatádi buzakalász termelőszövetkezet szállított új ősziárpat az átvevőhelyre. csütörtökön estig több mint tíz vagon ősziárpa érkezett az állami raktárba. /mti/

12.55/e

- 17 -

bb 29. kombájnnal aratják a kőményt a bodrogközben

vid sze szb ká

1966. június 23.

borsodban, az ország legészakibb szántóföldjein minden előkészület megtörtént a kenyérgabona betakarítására. me-
netkészen állnak a kombájnnak a megye déli részén, a mező-
csáti, a mezőkövesdi és a miskolci járásban. munkájuk azon-
ban már most is van az arató-cséplőgépeknek. a sátorajauj-
helyi járás bodrogközi részén ugyanis az idén több mint
öt száz holdon, nagyüzemi táblákon természetették a kőményt.
ezt a jól jövedelmező fűszernövényt az idén először aratják
kombájnnal, s megfelelő berendezéssel mindjárt tisztítják
is. /mti/

--

bb 30. időjárásjelentés

sze szb

1966. június 23.

a meteorológiai intézet jelenti 1966. június 23-án,
csütörtökön délelőtt:

n nyugat felől romlik az idő

az atlanti óceánról származó hűvösebb, nedvesebb levegő
változókéony, szeles, csapadékos időjárást okoz a brit szí-
geteken és franciaország környékén. közép-európába még nem
jutott el ez az óceáni levegő, így itt még tart a nyugod-
tább, szárazabb idő. a szovjetunió európai részének északi
felén az elmúlt napok szokatlanul magas hőmérséklete mér-
séklddik. hazánk fölött szerdán felhőátvonulások voltak,
északkeleten 4-5, máshol 10-15 órán át sütött a nap. az észak-
keleti-keleti megyékben esett az eső, zivatarok voltak. a le-
huzott csapadék mennyisége általában 6 milliméter alatt maradt,
tokajban és karcagon mértek 7-, a hortobágy halastónál 9 mil-
limétert. a hőmérséklet napközben általában 22-26 fokig emel-
kedett, ma hajnalra 10-17 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt
11 órára 23-26 fok közötti hőmérsékletek alakultak ki.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 20,1
fok volt, a sokévi átlagnál 0,3 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tenger-
szintre átszámított légnyomás 763 milliméter, változatlan.
a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 21 fok volt.

/folyt.köv./
13.10/j

- 18 -

le

bb 30. /időjárás... 1. folyt./- szb

várható időjárás péntek estig:

változóan felhős idő, csütörtökön legfeljebb egy-két he-
lyen, pénteken már több helyen, elsősorban a dunántúlon, zá-
poreső, zivatar. ma mérséklet, helyenként élénk déli- délnyu-
gati, holnap időnkint megerősödő és észak-nyugatra forduló
szél. a nappali felmelegedés nyugaton gyengül. várható leg-
alacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13-18, legmagasabb nappali
hőmérséklet pénteken nyugaton 19-23, keleten 23-28 fok kö-
zött.

a duna vízállása budapestnél 424 centiméter. /mti/

--

bb 31. a tolna megyei tanács ülése

szb -cz

1966. június 23.

csütörtökön délelőtt szekszárdon ülést tartott a tol-
na megyei tanács. a megyei tanácsülésen értékelték a szek-
szárdi járási tanács tömegpolitikai munkáját és beszámol-
tak a községi tanácsokat irányító tevékenységéről. ezután
megválasztották a tolna megyei bíróság mellett működő új
népi ülnököket. a társadalom minden rétegét képviselő 49
népi ülnök kapott három évre szóló, megtisztelő megbízást.
/mti/

--

bb 33. édesanya, testvér egy elesett szovjet hadnagy
pécsi sírjánál

szb -cz

1966. június 23.

fájdalmas, mégis rég óhajtott találkozóra került sor a
pécsi köztemetőben. a szovjetunió elleni fasiszta támadás
25. évfordulója alkalmából a hazafias népfront és az mszbt
vendégeként pécsre érkezett jekaterina ivanovna romah és
leánya. mindketten hroptova ukrainai faluból jöttek, hogy
pécs felszabadításáért vívott harcokban hősi halált halt
gyermek, testvér sírját meglátogassák. az elesett szovjet
hadnagy édesanyját és testvérét csütörtökön a városi párt-
bizottság fogadta. /mti/

--

13.56/j

-19-

le

bb 32. szovjet testvérváros öttagu küldöttsége dunaujvárosban

szb -cz

1966. június 23.

dunaujváros szovjet testvérvárosának, kommunarszknak, öttagu küldöttsége érkezett dunaujvárosba. a szovjet testvérváros képviselőit a dunaujvárosiak közül többen mint régi ismerősöket köszöntötték, hiszen voltak már kommunarszknban. a szovjet vendégek nyolcnapos itt tartózkodásuk alatt megismerkednek nemcsak dunaujvárossal, a város és a tanács munkájával, üzemek, vállalatok dolgozóinak életével, hanem ellátogatnak pécsre, székesfehérvárra, a fővárosba és a balatonra is. /mti/

--

bb 34. sajtótájékoztató a koreai nagykövetségen

t fe/pm szb -cz

1966. június 23.

a koreai háború kitörésének, valamint a háború győzelmes befejezésének évfordulója alkalmából an min szu, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője csütörtökön sajtóértekezletet tartott. a többi között arról beszélt, hogy az amerikai imperialisták által kirobbantott koreai háború súlyos anyagi és emberi áldozatokat követelt. emlékeztetett arra, hogy a kndk kormány az elmúlt években mindent elkövetett észak- és dél-korea békés, demokratikus uton történő egyesítése érdekében. azonban az amerikai imperialisták és dél-koreai szekértolók mesterkedésével, a kndk ellen irányuló agresszív cselekedeti útját állják és meghiúsítják a két ország egyesítési törekvéseit.

az ügyvivő végül köszönetet mondott a magyar népköztársaság kormányának és az egész magyar népnek azért a támogatásért, amelyet a koreai népnek nyújt. /mti/

--

bb 36. ezredik liter vért adták csütörtökön délelőtt a dunaujvárosiak

vid sze szb -cz

1966. június 23.

dunaujvárosban háromezerháromszáznál több dolgozó jelentkezett véradásra. csütörtökön délelőtt az épületelemgyárban működő vérvételi állomáson kovács józsef és gágyor józsef, a 26. építőipari vállalat, valamint nyárasdi istván, az épületelemgyár dolgozóit adták a dunaujvárosban most szervezett kampány során az ezredik liter vért. ez a mennyiség kétszáz literrel már több, mint amennyit terveztek. /mti/

--

14.15/j

-20-

bb 35. elhunyt szakali józsef, a munkásmozgalom régi harcosa

vid sze szb -cz

1966. június 23.

hatvanöt éves korában elhunyt szakali józsef, a munkásmozgalom régi harcosa. fiatalon, 1926-ban lépett be a kommunista pártba, s negyven éven át szakadatlanul tevékenykedett a munkásmozgalomban. 1938-ban szervezte a szolnoki építőmunkások sztrájkját és ezt követően is több alkalommal részt vett a munkások sztrájk megmozdulásaiban. a felszabaduláskor falujában, rákóczi falván elsőként kapcsolódott be a kommunista párt szervezésébe, ahol vezető tisztséget töltött be. a nyugdíjas pártmunkás élete utolsó éveiben is fáradhatatlan társadalmi aktivistája volt a szolnoki járási pártbizottságnak. a szolnok megyei pártbizottság szakali józsefet saját halottjának tekinti. /mti/

--

bb 37. pécselt nyílik az ország első vidéki gyermekszínháza

vid sze szb -cz

1966. június 23.

csütörtökön fejezte be az idényt a pécsi nemzeti színház, amelynek művészei 477 előadáson csaknem negyedmillió nézőt szórakoztattak, tizenkétezerrel többet, mint a korábbi színpadon rendezett opera és balett előadásokon találkozik a közönség a színészekkel.

a jövő évad újdonságot ígér a pécsieknek. a nemzeti színház mellett, az átalakított kamaraszínházban megnyílik az ország első vidéki gyermekszínháza. a belső építészeti munkára, új nézőtér kialakítására, korszerű világítóberendezésre hárommillió forintot költenek. a háromszáz személyt befogadó gyermekszínházban száz előadást terveznek évente, s ezekre összesen tizenhatezer általános iskolai tanulót várnak. a műsorösszeállításnál, az előadások idejének megállapításánál figyelembe veszik a pedagógusok kívánságát, egyeztetik a színház játérendjét az iskolák órarendjével. /mti/

--

14.18/j

-21-

le

bb 38. megkezdték a szajoli közuti felüljáró főtartóinak beemelését

vid sze szb szf

1966. június 23.

a debrecen-szolnok közötti vasutvonalat keresztül szelő 4. számú főközlekedési útvonal szajoli szakaszán közuti felüljárót építenek, a kivitelező vállalat megkezdte a felüljáró főtartóinak beemelését, a tervek szerint augusztus végére elkészül a felüljáró és lényegesen meggyorsul majd a közuti forgalom a nemzetközi útvonalon. /mti/

--

bb 39. „szőnyegházas”, lakótelep épül szombathelyen

vid sze szb szf

1966. június 23.

a szombathelyi városi tanács csütörtöki ülésén bejelentették, hogy a városban épül fel az ország egyik első úgynevezett szőnyegházas lakótelepe. Igen kis telkeken, földszintes két-, két- és félszobás, garázsos családi házakat emelnek, a házhelyek szinte teljesen beépülnek, mindössze 50-60 négyzetméteres udvarok maradnak üresen házanként, ezért nevezik ezt a telepítési módot szőnyegházas építkezésnek, a szőnyeges telepítéssel maximálisan kihasználják a rendelkezésre álló területet és igen gazdaságossá teszik a közművesítést. A város délkeleti részén, a hunyadi úton épülő 1000 otp lakásos új negyedben épülnek majd ezek a házak, az idén megkezdik a közművesítést, az első 220 új otthon építését 1967-ben kezdik el.

az északnyugati városrészben 350 családi házból álló lakótelep alakul ki hasonló elvek szerint. /mti/

--

bb 40. baleset-megelőző mozgalom vas megyében

vid sze szb szf

1966. június 23.

a vas megyei vállalatoknál, üzemekben és termelőszövetkezetekben feltűnően megsaporodott a balesetek száma, a tavalyihoz képest negyvennel több sérülés történt eddig az idén, a múlt esztendő első negyedében nem volt halálos baleset, az idén három történt ez időszakban, a szakszervezetek megyei tanácsa csütörtöki ülése elé terjesztették a z aggasztó baleseti helyzetet, megállapították: leggyakrabban a tárgyak és személyek esése, anyagmozgatás és rakodás közben fordulnak elő balesetek, hanyagság, közömbösség, felelőtlenység, ittasság, a védőeszközök helytelen használata következtében, elhatározták: több ezer társadalmi aktivista segítségével baleset-megelőző mozgalmat indítanak, ebben részt vesznek a szakszervezeti bizottságok munkavédelmi csoportjai, a negyven társadalmi munkavédelmi felügyelő, 1 200 aktivista, továbbá ezer társadalmi munkavédelmi ór. /mti/

14.35/- szb

-22-

le

bb 41. clark ádám emlékünnepe szegeden

szb -cz

1966. június 23.

Clark Ádám halálának 100. évfordulója alkalmából csütörtökön emlékünnepeket rendezett szegeden a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének csongrád megyei szervezete. Délelőtt az MTE SZÉCHENYI TÉRI HELYSÉGÉBEN DR. HORVAI REZSŐ, a szegedi József Attila Tudományegyetem adjunktusa méltatta az angol származású mérnök munkásságát, ezután a Dóm téri pantheonban ünnepélyesen megkoszorúzták a nagy építész egyedüli magyarországi emlékművét. A budapesti angol nagykövetség képviselőjében jelen volt D.K. Sprague sajtóattasé és Dr. Gál István, a nagykövetség kulturális előadója, részt vettek a szegedi megemlékezésen Dr. Hajós György akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár, valamint Hajós Géza, a Magyar Nemzeti Bank osztályvezetője, Clark Ádám leszármazottai is. /mti/

--

bb 43. ne legyen nyári „uborkaszeged”, a népművelésben! - szakemberek tapasztalatcseréje székesfehérvárott

szb -cz

1966. június 23.

a művelődésügyi minisztérium és a népművelési intézet rendezésében csütörtökön népművelési szakemberek kétnapos tapasztalatcseréje kezdődött székesfehérvárott.

a tanácskozáson mintegy 30 népművelő, - a várjátékok, nyári egyetemek, fesztiválok, szabadtéri színpadok rendezői, művelődési otthonok és vidámparkok igazgatói vitatták meg a nyári népművelés problémáit, tapasztalatait és távlati feladatait. megállapodtak abban, hogy a nyári időszak nem lehet „uborkaszeged”, a népművelésben, még jobban ki kell használni az idegenforgalom, az országjárás adta lehetőségeket, kulturált szórakozást kell biztosítani a pihenő embereknek, a cél az, hogy a turizmus ne csak népgazdasági, hanem művelődési ág is legyen.

a nyári időszak jobb kihasználására már sok érdekes javaslat valósult meg az országban, a jövőben azonban minden művelődésügyi és szórakoztató intézménynek gazdag kulturális programot kell összeállítani a nyári időszakra is.

a tapasztalatcsere pénteken folytatódik. /mti/

--

15.05/1

-23-

le

bb 42. helyszíni közvetítések a budapesti és vidéki szabadtéri színpadokról - a baráti országok filmjeinek bemutatója a televízióban

t s/sze/m/cz

1966. június 23.

a magyar televízió székházában esütörtökön kulcsár ferenc a magyar rádió- és televízió elnökhelyettese sajtótájékoztatón ismertette a tv harmadik negyedévi műsortervét, bevezetőben elmondta, hogy a közönség igényének megfelelően a nyári hónapokban több szórakoztató műsort sugároznak és igen nagy helyet kap programjukban a könnyű- és a tánczene. színesíti a műsort az a sok helyszíni közvetítés, amelyeket a budapesti és a vidéki szabadtéri színpadokról adnak. a nyár egyik legjelentősebb adássorozata a magyar televízió első táncdal fesztiváljának négy műsora lesz. négyszer 120 perces nyilvános adáson mutatják be az elődöntőbe és a döntőbe került dalokat. a televízió közvetíti a madách színházból a fesztivál három elődöntőjét, augusztus 20-án pedig a döntőt. a nyilvános előadásokat filmre veszik és azokat az adást követő vasárnap a koradélutáni órákban megismétlik. az idén első ízben júliusban és augusztusban 19.30 helyett 20 órakor jelentkeznek a televízió híradója. kivételt képeznek azok a napok, amikor külföldről sugároznak interviziónak műsort. nagy gondot fordítanak a könnyű és vidám szórakoztatás biztosítására a szombati és vasárnapi programok összeállításánál.

a negyedévben több olyan sorozat indul, amely közérdeklődésre tarthat számot. az utazás jegy nélkül a szovjetunió tájait mutatja be, tizenhárom ország összefogásából született. a béke egy napja című filmsorozat, amelynek keretében kilenc ország kisfilmjét mutatják be. megkezdik a monte christo grófja című angol filmsorozat sugárzását, amelyet hat egymást követő szombaton sugároznak. a játékfilmrendezők estje című ugyancsak új sorozatban a magyar játékfilmrendezők állnak majd a kamera elé, hogy valljanak önmagukról, munkájukról, terveikről. a televízió készül már arra az eseményorozatra, amellyel augusztus 20-át ünnepli meg. a hét műsorában színházi közvetítés, tv-játék, játékfilm szerepel többek között. a magyar televízió a következő három hónapban 21 játékfilmet mutat be négy új tv-játékot sugároz, továbbá három dramatizált irodalmi mű premierjét tervezi. szeptember 1-én indul a magyar televízió kezdeményezésére a baráti országok új filmjeinek bemutatása. két hét alatt hét ország alkotását tűzik műsorra. csak két olyan film - a hétköznapi fasizmus és a butaságom története - szerepel a programban, amelyet mozikban is vetítettek.

/folyt. köv./

15.20/-n
1966. június 23.

-24-

bb 42. /helyszíni ... 1. folyt./ m

a nyári helyszíni közvetítések közül különösen érdekesnek ígérkezik a nagyvászsonyi történelmi lovasjátékokról és a savaria-karneválról adandó műsor.

a magyar televízió a sportközvetítéseken kívül tizenkét műsort ad át az interviziónak, ugyanakkor az intervizión tagállamoktól 21 adást vesz át. /mti/

...-

bb 44. ifjúsági vezetőképző tábor hajduböszörményben

vid/pv/m/cz

1966. június 23.

hajduböszörményben megnyílt a hajdusági kisz-és uttörővezetők tábora, - a nyáron szeptember 5-tel bezárólag különböző csoportok váltják egymást. kétezernyelcszáz fiatal vesz részt a tanfolyamokon. elsőnek 310 óravezető vette birtokába a szép táborhelyet, amelyet társadalmi munkában korszerűsítettek, beton uthalózáttal látták el, továbbá bővítették a kulturális- és sportlehetőségeket. /mti/

...-

bb 46. szovjet kertészek tanulmányozzák a szabolcsi gyümölcstermesztési módszereket

vid/sze/m/ká

1966. június 23.

a földművelésügyi minisztérium meghívására szabolcs megyébe érkezett szovjet kertész-mérnökök küldöttsége öt napon át tanulmányozza a nyírségben kialakult gyümölcstermelési módszereket. a küldöttség tagjai több termelőségvetkezetet, állami gazdaságot és kísérleti telepet látogatnak meg. /mti/

...-

15.30/-n
1966. június 23.

-25-

bb 45. kiépült az ország pénzügyi hálózata - másfél milliárd forint a „falusi bankokban,

t -kz/m/ká

1966. június 23.

csütörtökön, a szövetség székházban, ülést tartott az országos földművelésszövetkezeti tanács takarékszövetkezeti szakbizottsága. mint az ülésen bejelentették jelenleg már 368 takarékszövetkezet és több mint 200 takarékszövetkezeti kirendeltség működik az országban. ezzel lényegében be is fejeződött a takarékszövetkezetek szervezése. újabb alapítása a továbbiakban nem volna gazdaságos. a nagyszámú otp fiókot és kirendeltséget tekintetbe véve az országot már kielégítő módon hálózják be a lakosság által igényelt pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó pénzügyi intézetek. a takarékszövetkezetek betétállománya megközelíti a másfél milliárd forintot. amire még sose volt példa, a betétek május és június hónapokban is tetemesen növekedtek. a kint lévő takarékszövetkezeti hitelek összege körülbelül fél milliárd forint, s ennek tekintélyes hányadat a háztáji, házikerti termelést fejlesztő beruházásokra vették igénybe. a kölcsönfolyósítás egyszerűsítésére hozott sok új intézkedés közül különösen hasznosnak bizonyult az, amely lehetővé tette, hogy az 5.000 forintig terjedő összegű kölcsönök odaitéléséről a takarékszövetkezeti elnökök, elnökhelyettesek, illetve kirendeltségvezetők egyszemélyben dönthessenek. a kisebb összegű kölcsönök folyósítása ilyen módon egy-két nap alatt elintéződik. a szövetség, az otp és a belkereskedelmi minisztérium kidolgozta, s a gazdasági bizottság elé terjesztette azt a javaslatát, hogy a takarékszövetkezetek a jövőben termelőségvetkezeti parasztok részére is adhassanak ki tartós fogyasztási cikkek vásárlására szolgáló hitelleveleket. ilyen hitellevelet jelenleg csak bérből-fizetésből élő munkások és alkalmazottak kaphatnak. /mti/

...

bb 47. hazaérkezett a 6. erdészeti világkongresszusról a magyar delegáció

1 kz/m/ká

1966. június 23.

földes László, az országos erdészeti főigazgató vezetésével, csütörtökön visszaérkezett budapestre a 6. erdészeti világkongresszus madridban megtartott ülésén résztvevő magyar delegáció. az ülésen elsősorban azzal a világviszonylatban előtérben álló kérdéssel foglalkoztak, hogyan tartson lépést az erdőgazdálkodás az ipar, s általában a felhasználók gyorsan fejlődő és változó igényeivel. /mti/

...

15.52/-n
158 László

-26-

bb 48. aratják a búzát békés megyében

vid/sze/m/ká

1966. június 23.

békés megyében csütörtökön a szikes talajon gazdálkodó körösladányi dózsa tsz-ben egyszerre indultak meg a gépek az őszi árpa és a buza táblákon. a gépállomás négy szk-4-es kombájnya az őszi árpát, a termelőségvetkezet három aratógépe pedig a viaszérésben lévő bezosztaja búzát vágta. a vegyszerezett gabonátáblákon könnyű az aratás, nincs szükség kézikaszásokra, gyorsan haladnak a gépek. aratják a búzát a szarvasi táncsics termelőségvetkezetben is. itt az első napon rendrearató gépekkel hetven hold termését vágják le. /mti/

...

bb 49. szüret a móri málnásokban

vid/sze/m/ká/cz

1966. június 23.

a móri állami gazdaság 40 holdas málnásában beérett az illatos gyümölcs. csütörtökön 120 idénymunkás kezdte meg a pirosló, érett bogycs szedését. az idén rekordtermést takarítanak be a gazdaság dolgozói: egy-egy holdról több, mint tíz mázsa málnát szednek le. a gyümölcs nagyrészt értékesítik, a többitől a szomszédos csóri termelőségvetkezet feldolgozó üzeme szörpöt készít. /mti/

...

bb 50. szarvasmarhatenyésztési napok zalában

vid/sze/m/ká

1966. június 23.

a tudományos előadások, bemutatók képezik programját a csütörtökön kezdődött zalai szarvasmarhatenyésztési napoknak. zalaegezségen a megyei művelődési házban a legelőgazdálkodás időszerű kérdéseiről dr. baskay tóth bertalan egyetemi tanár tartott előadást.

/folyt.köv./

15.58/-n
1600 László

-27-

bb 50. /szarvasmarhatenyésztési ... 1. folyt./ m

délután a pókaszetki termelőszövetkezetben megnyílt az agroker gépkiallítása, ugyanitt hideglevegős szárítási és tejporos borjunevelési bemutatót rendeztek, pénteken folytatódnak az előadások, ezen a napon a zala megyei szarvasmarhatenyésztés fejlesztése kerül napirendre. /mti/

bb 51. régészeti vándorgyűlés székesfehérvárott

vid/sze/m/cz

1966. június 23.

a magyar régészeti, művészettörténeti és éremtani társulat, valamint a fejér megyei muzeumok igazgatóságának rendezésében háromnapos régészeti vándorgyűlés kezdődött csütörtökön székesfehérvárott. a tudományos ülészen 120 régész és muzeumi szakember vett részt.

a vándorgyűlésen megjelenteket bujdosó imre, a fejér megyei tanács vb elnöke üdvözölte, majd dr. oroszlán zoltán egyetemi tanár, a társulat elnöke emlékezett meg a 100 éves műrégészeti kalauzról.

ezután hat előadás hangzott el pannonia római kori települési formáiról.

délután a táci gorslumban folytatódott a vándorgyűlés, ahol a szakemberek megtekintették az ásatásokat. a háromnapos eseménysorozaton egyébként 10 előadás és 6 korreferátum hangzik majd el, s a résztvevők megismerkednek a fejér megyei ásatásokkal és emlékekkel. /mti/

16.00/-n
16.12.21

-28-

bb 52. magyarországra érkezett a vöröskereszt nemzetközi bizottságának elnöke

sze/m/cz

1966. június 23.

prof. s. a. gonard, a vöröskereszt nemzetközi bizottságának elnöke és felesége, valamint m. martin, a nemzetközi bizottság munkatársa a magyar vöröskereszt meghívására csütörtökön budapestre érkezett. fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. gegeesi kiss páál akadémikus, a magyar vöröskereszt elnöke, postás istván, a magyar vöröskereszt főtitkára, valamint a külügyminisztérium képviselője.

a vöröskereszt nemzetközi bizottságának elnöke egyhetes magyarországi tartózkodása során megismerkedik a magyar vöröskereszt tevékenységével, látogatást tesz az országos vérellátó szolgálatnál, s megbeszélést folytat állami és társadalmi szerveink vezető személyiségeivel. /mti/

bb 53. a pártkongresszus tiszteletére: tíz nappal a határidő előtt teljesítette első félévi kutatófurási és rétegvizsgálati tervét az alföldi kőolajfurási üzem

vid/pm/m/szf

1966. június 23.

az országos kőolaj és gázipari tröszt alföldi kőolajfurási üzemének dolgozója a kilencedik pártkongresszus tiszteletére indított szocialista munkaversenyben határidő előtt tíz nappal teljesítették első félévi kutatófurási és rétegvizsgálati tervüket. az üzem történetében első ízben fordult elő, hogy hat hónap alatt 91.000 métert furtak le és 356 rétegvizsgálatot fejeztek be. különösen jó eredménnyel dolgoztak a hazai kőolaj és földgáz kutatás szempontjából nagyjelentőségű algyői mezőben. itt több olajtermelő kutató képeztek ki és adták át a termelő vállalatnak. kimagasló termelési eredményeket jegyeztek fel az egyes furóbrigádok naplójában is. az algyői 15-ös furási ponton dolgozó rd 14-es típusú szovjet furóberendezéssel 160 napot irányoztak elő a 2.950 méteres kutatófurás elvégzéséhez. a brigád azonban a legnagyobb hatékonyságú kihasználásával 95 nap alatt érte el a kitűzött csaknem 3.000 méteres mélységet. /mti/

16.15/-n
16.17.21

-29-

bb. 54. szedik a szabadföldi paradicsomot heves megyében
vid sze/ká/gy/cz

1966. június 23.

az elmúlt napokban lehullott csapadék/rendkívül kedvezően hatott a heves megyei kertészetekre. a megye termőterületein megkezdődött a zöldségfelvásárlás és csütörtökön már negyven öblöséget küldtek piacra a termelőszövetkezetek. a múlt évi mintegy három héttel korábban megkezdődött a szabadföldi paradicsom szedés is. az első nagyobb szállítmányt - mintegy száz paradicsomot - csütörtökön indították utnak a káljai és a hevesi felvásárló telepről. a hét végétől már vagonként szállítják a paradicsom./mti/

a mongol békelegáció látogatása somogyban
vid ée/sze/gy/cz

1966. június 23.

a mongol béke és barátság társaság hazánkban tartózkodó képviselője dr. demcsig, a mongol népi forradalmi párt központi bizottsága tagjának, a mongol magyar baráti társaság elnökének vezetésével - csütörtökön kaposvárra érkezett. a mongol békelegáció három napig tartózkodik somogy megyében, találkozik a megyei párt-, állami- és társadalmi szervezetek vezetőivel, meglátogatnak üzemeket és mosdós községben magyar-mongol barátságai esten vesznek részt./mti/

bb. 56. néprajztudósok országos tanácskozása szekszárdon
vid sze/gy/cz

1966. június 23.

a sárközi napok alkalmából a szekszárdi béri balogh ádám múzeumban csütörtökön megkezdődött a néprajzkutatók két napig tartó országos tanácskozása. az ország minden tájáról érkezett néprajztudósok délelőtt dr. babus jolán muzeológus kalauzolásával meglátogatták a szekszárdi múzeumnak a sárköz és tolna megye néprajzát szemléltető gazdag kiállításait, majd a városi művelődési házban a szekszárdról és a sárköz népművészeti nevezetességeiről készített filmeket vetítették le előttük.

/folyt. köv./

19.50/-n
1658 2. sz.

-30-

bb. 60. rendőrségi hírek
pv/gy/cz

1966. június 23.

a magyar hajó- és darugyár óbudai gyáregysége melletti duna-ágban egy ismeretlen fiatalember holttestét fogták ki a vízről. a rendőrség megállapította, hogy gönczi istván 16 éves ipari tanuló budapesti lakossal azonos, aki június 17-én tilos helyen fürdés közben fulladt a dunába.

x x x

többrendbeli csalás és sikkasztás elkövetése miatt a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte duka istván 39 éves műszerész kisiparost, budapest xvii. kerület rákoscsaba zrinyi utca 28. szám alatt lakost. az eddigi megállapítások szerint a kisiparos csaknem kétszázezer forintot sikkasztott el. többek között az állította a becsapott embereknek, hogy csavarhúzószabadalma van, melynek kivételére csalt ki nagyobb összegeket. másoktól esztergapadot vett át használatra és értékesítette. újságban hirdette: „nagyobb összeggel rendelkező társat keres jól felszerelt műhellyel rendelkező kisiparos „vasipari„ jellegre. a társként jelentkezőket is megkározította. a xvii. kerületi rendőrkapitányság kéri azokat, akiket duka istván megkározított és még nem tettek ellene feljelentést, hogy jelentkezzenek, budapest, xvii. kerület, rákoskeresztúr /matom-ut 12-14 szám alatt./tel: 148-439 számon./

közlekedési balesetek

a xiii. kerület váci-ut és a róbert károly körut kereszteződésénél béla magyar 28 éves látszerész, kanadai állampolgár személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy amerikai személygépkocsival. a baleset következtében magyar gyula 62 éves nyugdíjas, a személygépkocsi utasa súlyos nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők az amerikai-uti idegsebészetre szállították. a gépkocsi utasai közül még hárman könnyebben megsérültek.

a xx. kerület pesterzsébet mártírok-utja és a szabadka-utca kereszteződésénél ordasi lászló 42 éves gombai lakos motor-kerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy teherautóval. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője és ifjú ordasi lászló 14 éves budapesti lakos, a motorkerékpár utasa súlyos balesetet szenvedett.

a xiii. kerület viktor hugo-utca és a visegrádi-utca kereszteződésénél érseki istván 45 éves építész, budapesti lakos motorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött a 15-ös autóbusszal. a baleset során érseki súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. kórházba szállították.

/folyt. köv./

19.56/-n

-32-

bb. 54. szedik a szabadföldi paradicsomot heves megyében
vid sze/ká/gy/cz

1966. június 23.

az elmúlt napokban lehullott csapadék/rendkívül kedvezően
hatott a heves megyei kertészetekre. a megye termőterületén meg-
szűdött a zöldségfelvásárlás és csütörtökön már negyven
üzletet küldtek piacra a termelőszövetkezetek. a múlt évi-
tízegy három héttel korábban megkezdődött a szabadföldi pa-
radicsom szedés is. az első nagyobb szállítmányt - mintegy száz
paradicsomot - csütörtökön indították utnak a kálai és a
kálai felvásárló telepről. a hét végétől már vagonkéntelben
kiviselték a paradicsom./mti/

a mongol béke delegáció látogatása somogyban
vid áe/sze/gy/cz

1966. június 23.

a mongol béke és barátság társaság hazánkban tartózkodó
küldöttsége dr. demcsig, a mongol népi forradalmi párt közpon-
ti bizottsága tagjának, a mongol magyar baráti társaság elnöké-
nek vezetésével - csütörtökön kaposvárra érkezett. a mongol béke-
delegáció három napig tartózkodik somogy megyében, találkozik a
megyei párt-, állami- és társadalmi szervezetek vezetőivel,
meglátogatnak üzemeket és mosdós községben magyar-mongol barát-
sági esten vesznek részt./mti/

bb. 56. néprajztudósok országos tanácskozása szekszárdon
vid sze/gy/cz

1966. június 23.

a sárközi napok alkalmából a szekszárdi béni balogh ádám
muzeumban csütörtökön megkezdődött a néprajzkutatók két napig
tartó országos tanácskozása. az ország minden tájáról érkezett
néprajztudósok délelőtt dr. babus jolán muzeológus kalauzolásával
megtekintették a szekszárdi muzeumnak a sárköz és tolna megye
néprajzát szemléltető gazdag kiállításait, majd a városi művelő-
dési házban a szekszárdról és a sárköz népművészeti nevezetes-
ségeiről készített filmeket vetítették le előttük.

/folyt. köv./

19.50/-n
1658 22/

-30-

bb. 60. rendőrségi hírek
pv/gy/cz

1966. június 23.

a magyar hajó- és darugyár óbudai gyáregysége melletti
duna-ágban egy ismeretlen fiatalember holttestét fogták ki a víz-
ből. a rendőrség megállapította, hogy gönczi istván 16 éves ipari-
tanuló budapesti, lakossal azonos, aki június 17-én tilos helyen
fürdés közben fulladt a dunába.

x x x

többrendbeli csalás és sikkasztás elkövetése miatt a rendőrség
előzetes letartóztatásba helyezte duka istván 39 éves műszerész kis-
iparost, budapest xvii. kerület rákoscsaba zrinyi utca 28. szám
alatti lakost. az eddigi megállapítások szerint a kisiparos csaknem
kétszázezer forintot sikkasztott el. többek között az állította a
becsapott embereknek, hogy csavarhúzószabadalma van, melynek kiví-
telezésére csalt ki nagyobb összegeket. másoktól esztergapadot vett
át használatra és értékesítette. újságban hirdette: „nagyobb összeg-
gel rendelkező társat keres jól felszerelt műhellyel rendelkező kis-
iparos „vasipari„ jellegre. a társaként jelentkezőket is megkáro-
sította. a xvii. kerületi rendőrkapitányság kéri azokat, akiket
duka istván megkárosított és még nem tettek ellene feljelentést,
hogy jelentkezzenek, budapest, xvii. kerület, rákoskeresztur
/malom-ut 12-14 szám alatt./tel: 148-439 számon./

közlekedési balesetek

a xiii. kerület váci-ut és a róbert károly körut kereszte-
ződésénél béla magyar 28 éves látszerész, kanadai állampolgár sze-
mélygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy
amerikai személygépkocsival. a baleset következtében magyar gyula
62 éves nyugdíjas, a személygépkocsi utasa súlyos nem életveszélyes
sérülést szenvedett. a mentők az amerikai-uti idegsebészetre szál-
litották. a gépkocsi utasai közül még hárman könnyebben megsérültek.

a xx. kerület pesterzsébet mártírok-utja és a szabadka-
utca kereszteződésénél ordasi lászló 42 éves gombai lakos motor-
kerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy
teherautóval. a baleset következtében a motorkerékpár vezetője
és ifju ordasi lászló 14 éves budapesti lakos, a motorkerékpár
utasa súlyos balesetet szenvedett.

a xiii. kerület viktor hugo-utca és a visegrádi-utca ke-
reszteződésénél érseki istván 45 éves építész, budapesti lakos
motorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött
a 15-ös autóbusszal. a baleset során érseki súlyos, nem élet-
veszélyes sérülést szenvedett. kórházba szállították.

/folyt. köv./

19.56/-n

-32-

bb. 56. /néprajztudósok.... folyt./ gy

délután a muzeumban dr. tálasai istvánnak, az olte tan-
székvezető professzorának vitaindító ismertetését követően meg-
tárgyalták a magyarság néprajzát összefoglaló új nagy monográ-
fia kiadásának előkészületeit.

ugyancsak a sárközi napok eseményeként alsónyéken a sár-
piliszi, a madoccai és az alsónyéki népi együttesek találkozó-
jára került sor csütörtök este./mti/

..

bb. 57. dohányipari szakemberek tanácskozása pécssett
vid pv/szf/gy/cz

1966. június 23.

a magyar életmezésipari tudományos egyesület rendezésében
kétnapos dohányipari tanácskozás kezdődött csütörtökön pécssett.
az első napon az új dohányválogatási rendszer kísérleti évének
tapasztalatait vitatták meg. a korábbi gyakorlat szerint a dohány
osztálybasorolását, fajta, szín, stb. szerinti válogatását három
helyen; a termelőnél, beváltónál és a feldolgozó gyárnál egyaránt
elvégezték. most ez csak két helyen történik: a termelőnél és fel-
használás előtt a megfelelő receptura szerint a dohánygyárakban.
a szakemberek kedvezően nyilatkoztak erről az új munkaszervezési
módról, mert a minőségre nincs káros hatással, ezzel szemben sok
munkát takarítanak meg./mti/

..

bb. 58. budapestre érkezett
sze/gy/cz

1966. június 23.

csütörtökön william richard tolbent, a baptista világszö-
vetség elnöke libériai alelnöke. fogadására a ferihegyi repülő-
téren megjelentek dr. vető lajos püspök, a magyarországi egy-
házak ökonómikus tanácsának ügyvezető elnöke, és a magyarországi
baptista egyház vezetői, valamint a külügyminisztérium képvé-
selői./mti/

..

bb. 59. elutazott a kubai nagykövet
sze/gy/cz

1966. június 23.

dr. juan josé fuxa sanz, a kubai köztársaság rendkívüli
és meghatalmazott nagykövete csütörtökön végleg elutazott magyar-
országról. a nagykövetet a ferihegyi repülőtéren csaba ferenc,
a külügyminisztérium protokoll osztályának helyettes vezetője
bucszattatta./mti/

..

16.55/-n
17.42/mti

-31-

bb. 60. /rendőrségi.... folyt./ gy

a x. kerület gergely utca és a kada-utca kereszteződésénél
kávai istván 22 éves segédmunkás, ócsai lakos motorkerékpárját
figyelmetlenül vezette és a szabálytalanul áthaladó pelyvás gyula
62 éves portás, nagyecsed-i lakost elütötte. a baleset következté-
ben a motorkerékpár vezetője könnyebben sérült meg, míg pelyvás
gyula életveszélyes sérülést szenvedett./mti/

..

bb. 61. lengyel kiállítás a lengyel kulturában
sze/gy/cz

1966. június 23.

a lengyel tenger napja, - lengyelország hagyományos
nemzeti ünnepe - alkalmából a baráti ország budapesti kulturális
és tájékoztató irodájában csütörtökön képzőművészeti kiállítás
nyílt jaksz istván szombathelyi festőművész alkotásaiból. a tár-
lat a művész lengyelországi tanulmányutjai során készült, a len-
gyel tengeri tengerészéletet ábrázoló festményeit mutatja be.
a kiállítást július 7-ig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

..

bb. 62. testvérvárosok világszövetségének főtitkára dunaujvárosban
vid pv/gy/cz

1966. június 23.

csütörtök délután dunaujvárosba látogatott henri jacquet,
a testvérvárosok világszövetségének főtitkára. a városi tanács-
házán megismerkedett a város fejlődésével, a makettekkel és terv-
rajzokról a városépítés további terveivel, majd tapolczai jeno
a városi tanács vb elnöke és sófalvi istván vb elnökhelyettes tár-
saságában megtekintette a várost. a látogatást végeztével a terve-
zésről, a várostelepítésről, a városnegyedek kialakításáról, a
mindenütt látható sok ezer virágról és a parkokról, valamint az
abc áruházról elismeréssel nyilatkozott az mti tudósítójának./mti/

..

bb. 63. mai magyar képzőművészek alkotásainak vándorkiállítása a
gorkij művelődési házban
k áe/sze/gy/cz

1966. június 23.

a danuvia központi szerszám és készülék gyár gorkij műve-
lődési házában csütörtökön megnyílt a képcsarnok vállalat vándor-
kiállítása. a tárlat mai magyar képzőművészek alkotásaival:
grafikák, rézkarcok reprodukcióival ismerteti meg a látogatókat.
a művek a helyszínen megvásárolhatók./mti/

..

-33-

bb. 64. időjárásjelentés

pv/gy/cz

1966. június 23.

a meteorológiai intézet jelenti csütörtök este:

nyugat felől újabb záporok, zivatarok

várható időjárás péntek estig: változóan felhős idő,
először a dunántúlon záporokkal, zivatarokkal.
helyenként élénk déli, délnyugati, majd fokozatosan északira for-
duló szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 21-26 fok
között.

- v é g e -

20.20/-n

-34-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

p a r l a m e n t

bkk 1. ajtai miklós beszéde

s/b

1966. június 23.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk ajtai miklós-
nak, az országos tervehivatal elnökének parlamenti beszédét.
a beszéd

e m b a r g ó s

csak jelzésre használható fel.

x x x

tisztelt országgyűlés !

a forradalmi munkás- paraszt kormány az országgyűlés
elő terjeszti az 1966-70 évekre vonatkozó 111. ötéves tervről
szóló törvényjavaslatot. a tervjavaslat figyelembe veszi gazda-
ságfejlesztésünk eddigi tapasztalatait, támaszkodik a magyar
szocialista munkáspárt központi bizottságának 1964. decemberi ha-
tározatában foglalt, hosszú időre alapul szolgáló irányelvek-
re, szem előtt tartja társadalmi, gazdasági építésünk legköze-
lebbi feladatait. a törvényjavaslat alapjául szolgáló irány-
elveket a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága
1966. május 25-27-1 ülésén megvitatta és jóváhagyta.

a 111. ötéves népgazdasági terv szerves folytatása a
párt és a kormány eddig folytatott gazdaságpolitikájának, amely-
nek eredményei tükröződnek az előző ötéves terv teljesítésében.

a szocialista ipar termelése az előző öt év alatt 47
százalékkal emelkedett és a kitűzött céloknak megfelelően
változott az ipari termelés szerkezete is. Leggyor-
sabban ugyanis a vegyipar és a gépipar termelése nőtt. sikerült
megfelelő módon biztosítani a lakosság iparcikk ellátását,
lényegében realizáltuk beruházási céljainkat és egyidejűleg
67 százalékkal emelkedett az ipari termékek / élelmiszer nélkül/
kivitele. ipari termelésünk anyagellátása, elsősorban a kőst-
országokkal létesített megállapodások alapján, lényegében
zavartalan volt és lehetővé tette az éves tervek rendszeres
telteljesítését is.

- 1 -

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 1.folyt./s

az elmúlt tervidőszakban sikeresen befejeződött a mezőgazdaság szocialista átszervezése. mezőgazdaságunk teljesítette az átszervezés idején célul kitűzött kettős feladatot; a mezőgazdaság termelése az elmúlt öt év átlagában mintegy 10 százalékkal volt több, mint az azt megelőző öt évben. a szocialista nagyüzemek létrehozása, megalapozása időszakában is nőtt tehát a mezőgazdasági termelés és ártermelése is, bár tervünk túlzottan bizonyult s így a kitűzött célokat nem értük el. a mezőgazdaság - ha nem is minden tekintetben zökkenőmentesen - biztosította a lakosság élelmiszerellátását és a külkereskedelemben képviselt jelentős hányadával hozzájárult népgazdaságunk egész fejlődéséhez.

a nemzeti jövedelem összesen öt év alatt 25 százalékkal nőtt. a nemzeti jövedelem 22 százalékát fordítottuk felhalmozásra. ezen belül - a harmadik ötéves terv készítésénél alapul vett árakon és konstrukcióban számítva - kereken 200 milliárd forintot fordítottunk beruházásra a népgazdaság szocialista szektorában, ami körülbelül 15-20 milliárd forinttal haladta meg a tervelőirányzatot. a beruházások több mint háromnegyede a termelő ágazatok fejlesztését és csaknem egynegyede a kulturális, egészségügyi, szociális és kommunális ellátás, valamint a lakáshelyzet javítását célozta. a termelő ágazatok beruházásai megalapozták az elért eredményeket, előkészítették a további fejlődést a harmadik ötéves terv időszakában és lényegesen javították a lakosság szociális- kulturális ellátottságát. 282 000 lakás építésével megkezdtük 15 éves lakásfejlesztési tervünk végrehajtását.

a munkások és alkalmazottak egy főre jutó reáljövedelme öt év alatt a tervezettnél valamivel nagyobb mértékben, több mint 18 százalékkal növekedett; lényegében ugyanilyen mértékben nőtt a parasztság egy főre jutó fogyasztásának reálértéke is. a munkások és alkalmazottak egy keresőre jutó reálbére öt év alatt 9 százalékkal emelkedett. tizenhárom százalékkal nőtt a munkások és alkalmazottak száma. a társadalmi juttatások 1965-ben körülbelül egyharmaddal haladták meg az 1960. évi szintet.

mindezek alapján az egész lakosság fogyasztása öt év alatt 21 százalékkal emelkedett. a mezőgazdasági népesség átáramlása más ágazatokba és a mezőgazdaság szocialista átszervezése növekvő igényeket támasztott a központi árualapok iránt. ezeknek az igényeknek a belkereskedelem lényegében megfelelt. az élelmiszerellátás öt év alatt 36 százalékkal emelkedett, miközben a lakosság élelmiszerfogyasztása körülbelül 12 százalékkal nőtt. jelentősen, 23 százalékkal nőtt a kiskereskedelem iparcikk eladása és ezen belül csaknem másfélszeresére emelkedett a tartós fogyasztási cikkek forgalma.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 2.folyt./s

gazdasági fejlődésünk e rövid áttekintése is bizonyítja, hogy az eltelt öt évben dolgozó népünk odaadó munkája, alkotó tevékenysége alapján népgazdaságunk tovább erősödött, az elért eredmények szilárd alapot adnak az új terv céljainak megvalósításához.

tisztelt országgyűlés!

az előterjesztett tervjavaslat abból indul ki, hogy népgazdaságunk fejlődésének üteme attól függ, mennyire sikerül a hatékonyságot növelni a termelésben, a beruházásoknál, az áruforgalomban és általában a népgazdasági erőforrások felhasználásában. az előttünk álló időszakban mind nagyobb mértékben kell az intenzív fejlődés módszereit alkalmaznunk. míg korábban nagyobb mértékben lehetett mozgósítani a népgazdaság munkaerőtartalékait - a mezőgazdasági munka szervezése egy ideig lehetővé, sőt szükségessé tette a munkaerő egy részének átirányítását más termelő ágazatokba -, addig ma már ilyen lehetőségekkel nem, vagy csak korlátozott mértékben rendelkezünk.

ezért abból indultunk ki, hogy a tervidőszakban növekedni fog a rendelkezésre álló eszközök felhasználásának hatékonysága, az ipari termelés emelkedésének a korábbinál nagyobb hányada származik majd a munkatermelékenység növekedéséből, rendszeresen csökkennek a fajlagos termelési költségek. szükséges, hogy az ipari termelés az eddiginél rugalmasabban alkalmazkodjék a belföldi és a külföldi piacok igényeihez és ezáltal a termelés mennyisége és választéka az eddiginél jobb összhangban legyen a kereslettel.

a gazdaságfejlesztés említett jellegzetességei szükségessé teszik, hogy az iparban és a népgazdaság egyéb ágaiban gyorsítsuk a műszaki haladás ütemét, az életszínvonal- politikában növeljük a bérek ösztönző szerepét, a mezőgazdaságban rejülő lehetőségek jobb kihasználásával gyorsítsuk a mezőgazdasági termelés növekedési ütemét az elmúlt időszakhoz képest. mindezzel elérhetjük, hogy népgazdaságunk fejlődésének üteme az előző évekhez hasonló lesz, miközben a fejlődés minőségi jellemzői kedvezőbben alakulnak, és egyidejűleg biztosítjuk a gazdaság szilárd egyensúlyát.

a nemzeti jövedelem emelkedése a terv szerint évi átlagban mintegy 4 százalék lesz.

a nemzeti jövedelem emelkedésének ütemét lényegében a termelés két fő ágában, az iparban és a mezőgazdaságban előirányzott fejlődés alapozza meg.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 3.folyt./s

az ipari termelés lehetséges emelkedését sok mennyiségi és hatékonysági tényező befolyásolja. a mennyiségi tényezők közül kiemelem az ipar energiahordozókkal és nyersanyagokkal való ellátottságát. ennek megtervezését ásványvagyonunk és bányászati lehetőségeink korábbinál pontosabb ismeretére, valamint a baráti országokkal, elsősorban a szovjetunióval megkötött hosszulejárati importszállításokra alapozhatjuk, ami nagyban hozzájárult az iparfejlesztés reális ütemének kialakításához.

a terv keretei lehetőséget biztosítanak arra, hogy az ipari fejlődés üteme meghaladja a tervezettét, ha az ipar export-képessége a terv megvalósítása során a számításba vettnél kedvezőbb alakul, s ha az ipari üzemek a termelésben kedvezőbb hatékonyságot érnek el. így az ipar hozzájárulhat az egész népgazdaság fejlődési ütemének gyorsításához. ez a terv telteljesítésének kívánatos, lehetséges iránya.

ami a mezőgazdaság tervét illeti, fő törekvésünk az, hogy a fejlődést mennyiségi és minőségi szempontból - az összes számításba vehető tényező gondos figyelembevételével, az időjárási viszonyok öt év alatti kiegyenlítetttségét feltételezve - a reálisnak vélhető színvonalon irányozzuk elő.

az ismert körülmények miatt a magyar népgazdaságban rendkívül nagy jelentősége van a külkereskedelemnek. ezért a népgazdaság egészséges fejlődésének egyik alapfeltétele, hogy a versenyképes áruk exportjának növelése révén - egyéb lehetőségeket is kiaknázva - fokozódjék az ország devizaszerző képessége, erősödjék és sokoldalúvá váljék gazdasági együttműködésünk a szovjetunióval és a többi szocialista országgal, szélesedjenek gazdasági kapcsolataink azokkal a nem szocialista országokkal is, amelyek a kölcsönös előnyök alapján készek az együttműködésre. mindez megfelelően tükröződik a iii. ötéves terv előirányzataiban. a kivitel valamivel gyorsabb ütemben nő, mint a behozatal és a külkereskedelmi forgalom növekedési üteme a következő öt év alatt meghaladja a nemzeti jövedelem növekedési ütemét.

a nemzetközi együttműködés kiszélesítésének legfontosabb bázisai továbbra is a testvéri szocialista országok. tervünket - a tervkészítés időszakában - a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa keretében egyeztetettük a testvéri országokkal, céljainkat összehangoltuk és az ennek alapján létrejött hosszulejárati egyezmények terveink szilárd alapját képezik.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 4.folyt./s

az öt évre szóló hosszulejárati államközi megállapodások alapján azt tervezzük, hogy az áruforgalom a kgst- országokkal az átlagosnál gyorsabban nő. ebben különösen nagy szerepet játszik a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok fejlesztése. a szovjetunió jelentősen fokozza a népgazdaság fejlődése szempontjából rendkívül fontos energiahordozók, nyersanyagok, gépi berendezések szállítását. ugyanakkor a szovjetunió és a többi szocialista ország ipari és mezőgazdasági termékeink biztos piaca, és a felénk irányuló export elősegíti termelési szerkezetünk kedvező kialakulását is.

a nemzeti jövedelem elosztása során biztosítjuk, hogy rendszeresen tovább növekedjék a lakosság anyagi fogyasztása, javuljon egészségvédelme, kulturális és szociális ellátottsága. biztosítjuk azt is, hogy a beruházások növelésével megteremtjük a népgazdaság további egészséges fejlődésének alapjait.

a tervidőszakban a nemzeti jövedelem felhasználásának fő arányai, vagyis a fogyasztás és a felhalmozás aránya az előző öt évhez képest változatlan / 78:22/ marad. ilymódon hangolható össze az adott időszakban a tervezett fejlődési ütem mellett az életszínvonal folyamatos emelése és a népgazdaság jövőbeni fejlődése.

a kormány a szocialista szektorban 5 év alatt végrehajtható beruházások összegét 250-260 milliárd forintban javasolja meghatározni, számolva azzal, hogy a felhalmozáson belül az állóalapok növekedése gyorsabb, a forgóeszközök állományának növekedése pedig lassabb lesz a korábbinál. beruházási tervünket azonban nemcsak a nemzeti jövedelem arányai alapján határozzuk meg, figyelembe vesszük a beruházások kivitelezéséhez szükséges kapacitásokat is.

ami a beruházások fő ágazatok közötti elosztását illeti, szem előtt tartottuk a külkereskedelmi áruforgalom egyenlegének javítását, az energia- bázisnak a népgazdaság arányos fejlődéséhez szükséges bővítését, a szocialista mezőgazdaság további megszilárdítását és termelési lehetőségeinek bővítését, valamint a közlekedés korszerűsítését. mindezek alapján az előző tervidőszakhoz képest növeljük a termelő ágazatok, ezen belül az ipari és közlekedési beruházások részarányát.

egyidejűleg szociális- kulturális létesítményekre és lakásépítésre körülbelül 47 milliárd forintot fordítunk, többet mint a ii. ötéves tervben.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 3.folyt./s

az ipari termelés lehetséges emelkedését sok mennyiségi és hatékonysági tényező befolyásolja. a mennyiségi tényezők közül kiemelem az ipar energiahordozókkal és nyersanyagokkal való ellátottságát. ennek megtervezését ásványvagyonunk és bányászati lehetőségeink korábbinál pontosabb ismeretére, valamint a baráti országokkal, elsősorban a szovjetunióval megkötött hosszulejratu importszállításokra alapozhatjuk, ami nagyban hozzájárult az iparfejlesztés reális ütemének kialakításához.

a terv keretei lehetőséget biztosítanak arra, hogy az ipari fejlődés üteme meghaladja a tervezettét, ha az ipar export-képessége a terv megvalósítása során a számításba vettél kedvezőbben alakul, s ha az ipari üzemek a termelésben kedvezőbb hatékonyságot érnek el. így az ipar hozzájárulhat az egész népgazdaság fejlődési ütemének gyorsításához. ez a terv telteljesítésének kívánatos, lehetséges iránya.

ami a mezőgazdaság tervét illeti, fő törekvésünk az, hogy a fejlődési mennyiségi és minőségi szempontból - az összes számításba vehető tényező gondos figyelembevételével, az időjárási viszonyok öt év alatti kiegyenlítetttségét feltételezve - a reálisnak vélhető szinten irányozzuk elő.

az ismert körülmények miatt a magyar népgazdaságban rendkívül nagy jelentősége van a külkereskedelemnek. ezért a népgazdaság egészséges fejlődésének egyik alapfeltétele, hogy a versenyképes áruk exportjának növelése révén - egyéb lehetőségeket is kiaknázva - fokozódjék az ország devizaszerző képessége, erősödjék és sokoldaluvá váljék gazdasági együttműködésünk a szovjetunióval és a többi szocialista országgal, szélesedjenek gazdasági kapcsolataink azokkal a nem szocialista országokkal is, amelyek a kölcsönös előnyök alapján készek az együttműködésre. mindez megfelelően tükröződik a iii. ötéves terv előirányzataiban. a kivitel valamivel gyorsabb ütemben nő, mint a behozatal és a külkereskedelmi forgalom növekedési üteme a következő öt év alatt meghaladja a nemzeti jövedelem növekedési ütemét.

a nemzetközi együttműködés kiszélesítésének legfontosabb bázisai továbbra is a testvéri szocialista országok. tervünket - a tervkészítés időszakában - a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa keretében egyeztetjük a testvéri országokkal, céljainkat összehangoltuk és az ennek alapján létrejött hosszulejratu egyezmények terveink szilárd alapját képezik.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 4.folyt./s

az öt évre szóló hosszulejratu államközi megállapodások alapján azt tervezzük, hogy az áruforgalom a kgst-országokkal az átlagosnál gyorsabban nő. ebben különösen nagy szerepet játszik a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok fejlesztése. a szovjetunió jelentősen fokozza a népgazdaság fejlődése szempontjából rendkívül fontos energiahordozók, nyersanyagok, gépi berendezések szállítását. ugyanakkor a szovjetunió és a többi szocialista ország ipari és mezőgazdasági termékeink biztos piaca, és a felénk irányuló export elősegíti termelési szerkezetünk kedvező kialakulását is.

a nemzeti jövedelem elosztása során biztosítjuk, hogy rendszeresen tovább növekedjék a lakosság anyagi fogyasztása, javuljon egészségvédelme, kulturális és szociális ellátottsága. biztosítjuk azt is, hogy a beruházások növelésével megteremtjük a népgazdaság további egészséges fejlődésének alapjait.

a tervidőszakban a nemzeti jövedelem felhasználásának fő arányai, vagyis a fogyasztás és a felhalmozás aránya az előző öt évhez képest változatlan / 78:22/ marad. ily módon hangolható össze az adott időszakban a tervezett fejlődési ütem mellett az életszínvonal folyamatos emelése és a népgazdaság jövőbeni fejlődése.

a kormány a szocialista szektorban 5 év alatt végrehajtható beruházások összegét 250-260 milliárd forintban javasolja meghatározni, számolva azzal, hogy a felhalmozáson belül az állóalapok növekedése gyorsabb, a forgóeszközök állományának növekedése pedig lassabb lesz a korábbinál. beruházási tervünket azonban nemcsak a nemzeti jövedelem arányai alapján határozzuk meg, figyelembe vesszük a beruházások kivitelezéséhez szükséges kapacitásokat is.

ami a beruházások fő ágazatok közötti elosztását illeti, szem előtt tartottuk a külkereskedelmi áruforgalom egyenlegének javítását, az energia-bázisnak a népgazdaság arányos fejlődéséhez szükséges bővítését, a szocialista mezőgazdaság további megszilárdítását és termelési lehetőségeinek bővítését, valamint a közlekedés korszerűsítését. mindezek alapján az előző tervidőszakhoz képest növeljük a termelő ágazatok, ezen belül az ipari és közlekedési beruházások részarányát.

egyidejűleg szociális- kulturális létesítményekre és lakásépítésre körülbelül 47 milliárd forintot fordítunk, többet mint a ii. ötéves tervben.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 5.folyt./s

a nemzeti jövedelem elosztásánál természetesen biztosítani kellett azt is, hogy a nemzetközi helyzet követelményeinek figyelembevételével erősítsük honvédelmünket, szocialista hazánk biztonságának, népünk békés építő munkájának védelmét.

tisztelt országgyűlés!

tervünk e legfőbb céljainak vázlatos ismertetése után szeretnék kitérni az ipar, az építőipar, a mezőgazdaság és a közlekedés feladataira, valamint a lakosság fogyasztásával kapcsolatos előirányzatokra, figyelembe véve, hogy a fontosabb részletek, a t. képviselők előtt a törvényjavaslatból és annak indoklásából ismertek.

a tervidőszakban követendő iparpolitikánk kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a népgazdaság általános fejlődéséhez szükséges energiabázis megteremtése mellett egyes iparágakban még új létesítmények, új munkahelyek létesítésével is szükséges az ipari termelést növelni. ugyanakkor azonban a meglévő üzemekben egyre nagyobb mértékben kell kihasználnunk az intenzív fejlődési lehetőségeket. az intenzív fejlődésnek emelnie kell a termelés korszerűségét, termelékenységét, bővítene kell a termékek választékát. mindezt nagyrészt az elavult gépi berendezések cseréjével, rekonstrukciós jellegű beruházásokkal kell biztosítani.

a népgazdaság összes beruházásainak 46-50 százalékát - vagyis mintegy 120 milliárd forintot - az ipar és az építőipar fejlesztésére fordítjuk. az iparfejlesztés jellegzetességéből következik, hogy ennek hatékony felhasználása igen nagy feladat. az ipari üzemeknek, beruházóknak ugy kell beruházási terveiket, programjaikat összeállítaniok és végrehajtaniok, hogy a maximális legyen a termelést, a termelékenységet és a műszaki fejlődést közvetlenül szolgáló korszerű gépi beruházások aránya, és viszonylagosan csökkenjen a sok esetben improduktív, költséges építkezések aránya. az építőiparnak biztosítani kell a beruházási építkezések gyors és a szükségletekhez alkalmazkodó végrehajtását. a tervben ezért a korszerű építőanyagok és elemek gyártásának nagymértékű növelését és az építőipar nagyarányú gépesítését irányozzuk elő. e kétségkívül bonyolult feladatok végrehajtása előfeltétele az ipari téren magunk elé tűzött célok zavartalan teljesítésének.

a tervidőszakban az ipar olyan területi elhelyezését tervezzük, amelynek alapján jobban érvényesülhetnek az egyes ország-részek fejlesztési adottságai, és tovább csökkenhet az egyes területek között ma még fennálló lényeges gazdasági különbség. e törekvésünk nyomán egyes iparilag gyengén fejlett körzetekben, mindenekezt az alföld és a dunántul egyes területein jelentős ipari fejlesztés valósul meg.

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 6.folyt./s

az egész ipar szerkeztének és az iparágak fejlesztési koncepcióinak kidolgozásában több éven keresztül résztvettek az egyes minisztériumok, nagyvállalatok, tudományos intézmények és felkért szakértők. támaszkodhattunk a terv kidolgozásakor az országos műszaki fejlesztési bizottság munkájára is, amely számos értékes koncepciót készített a fejlesztés műszaki érdekeiben kitűzhető célokról. ezek a koncepciók elsősorban az iparfejlesztési programot, továbbá az iparfejlesztésnek más ágazatokkal való műszaki-gazdasági kapcsolatát világították meg. mindezek alapján a terv fontosabb fejlesztési elgondolásai a következőkben körvonalazhatók:

1./ fűtőanyagszükségletünk fedezésében tovább kell növelnünk a szénhidrogének, vagyis a kőolaj és a földgáz felhasználását. a szénhidrogének részaránya az összes tüzelőanyag felhasználáson belül 1970-ben az 1960. évinek mintegy kétszeresére, vagyis kb. 40 százalékra emelkedik. ezzel fokozatosan közelünk a fejlett országok energiafogyasztási arányaihoz.

mindez nem változtat azon, hogy ebben az időszakban is szénbányászatunk fedezi energiaszükségletünk többségét. alacsony minőségű szenek jelentős részét erőműveinkben tüzeljük el, ahol megfelelő szénelőkészítés és tüzeléstechnika biztosítja ezek legcélszerűbb felhasználását.

a fűtőanyaggazdaságunk fejlesztését a terv megfelelő beruházásokkal, műszaki fejlesztéssel és import útján valósítja meg. a kitűzött cél az, hogy tüzelőanyagbázisunk kalóriában mintegy 19 százalékkal bővüljön, villamosenergia iparunkban pedig mintegy 1000 mw új kapacitást létesítsünk. ez a feladat az ipari beruházások körülből 30 százalékát veszi igénybe. ez a beruházás azonban - a tervezett energia-racionálizálási intézkedésekkel és a vasuti vontatás korszerűsítésével egybekapcsolva - egyben a hatékonyság növelésének egyik legjelentősebb tényezőjét is jelenti.

2./ a vaskohászat tervelőirányzataiban a termékek minőségével és a technológiai fejlesztéssel kapcsolatos feladatok állnak előtérben. a minőségi acélgártás növelésére új elektroacélmű építését tervezzük. az ötvözött acél korszerű továbbfeldolgozása szükségessé teszi egyes henger-sorok korszerűsítését, az elő- és kikészítő kapacitás növelését, valamint új hőkezelő berendezések létesítését. mindezek eredményeképpen az ötvözött hengereltacél termelését 1965-ről 1970-re 60-65 százalékkal kell növelni.

II problémáiról és a gazdasági műszaki fejlesztés /folyt. köv./

parlament

bbkk 1./ ajtai beszéde/ 7.folyt./s

kohászatunk „ minőségi arculatának,, megjavításához tartozik a kohászati „ másodtermékek,, gyártásának fejlesztése is. ezen belül a lágú és nagyszilárdságú acélhuzalok gyártását fejlesztjük, ami különösen az építőipar, a mezőgazdaság és a lakosság jobb ellátását hivatott biztosítani. emellett jelentős fejlesztést tervezünk a fémmel bevont acéltermékek / cső, huzal és lemezféleségek / gyártásában is.

3./ alumíniumiparunk további fejlesztése a tervidőszak egyik legjelentősebb ipari programja. a terv időszakában elsősorban a magyar- szovjet alumínium egyezmény értelmében, timföldtermelésünk jelentékeny fokozását irányozzuk elő legkor- szerűbb alapon. mint ismeretes, az egyezmény alapján áthidal- ható majd bauxitvagyonunk gazdaságos hasznosításának egyik akadálya : a nagymennyiségű, olcsó villamosenergia- hiány.

mivel az egyezmény értelmében a szovjetunió a tim- földből kinyerhető alumíniumot teljes egészében visszaszállít- ja, így 1970-ben a szovjetunióban részünkre feldolgozott 120 ezer tonna timföld ellenében 60 ezer tonna, továbbá hazai termelésből ugyancsak 60 ezer tonna alumíniumfém áll majd rendelkezésünkre. a timföld feldolgozásában együttműködünk a baráti lengyel népköztársasággal is. a tervidőszakban és az azt követő években az alumíniumipar legnagyobb és legsokoldalú feladata, megoldani az alumínium feldolgozását korszerű, értékes félgyártmányokká és készgyártmányokká. ennek érdeké- ben az alumíniumiparban már a 11. ötéves terv időszakában meg- épült a székesfehérvári könnyűfémprészmű és megkezdtek egy nagy szélesszalaghengeremű építését. az alumínium felhasználók azonban mind több és mind többféle, műszakilag és gazdaságilag előnyös félgyártmányt igényelnek, ezért az alumínium félgyártmányok termelésének növelésére a 11. ötéves tervben több beru- házást indítunk a szűken vett alumíniumiparon kívül is.

4./ a magyar iparfejlesztésnek a harmadik ötéves tervidőszakban is központi feladata marad a vegyipar fejlesztése.

a vegyipari termelés tervezett fejlődési üteme évi 10 százalék, amely majdnem kétszerese az ipar átlagos fejlődési ütemének.

-8 -

/folyt.köv./

parlament

bbkk 1./ ajtai beszéde/ 8.folyt./s

a világ vegyiparának egyik legfontosabb és legegységesebb fejlődési iránya az, hogy az alapanyagbázis a kőszénről a kőolajra és a földgázra, más néven petrokémiai bázisra tevődik át, s emellett a petrokémiai alapanyagok feldolgozása során keletkező termékeket egyre összetettebben hasznosítják. ez az irányzat érvényesül a mi tervünkben is.

a 11. ötéves tervben nitrogénműtrágya- gyártásunk - kereskedelmi sulyban számolva - több mint egymillió tonnával növekszik és szénbázisról teljes egészében átváltunk földgázbázisra. megindítjuk a karbamid- műtrágyagyártást és az ugynevezett kettős műtrágya gyártását, amely nitrogént és foszfort egyaránt tartalmaz.

hazánkban 1965-ben az egy főre jutó műanyagfelhasználás négy kg volt, de ebből csak 3 kg-ot fedezett a hazai termelés. 11. ötéves tervünkben a pvc gyártásának nagymértékű fokozásá- val és a polietilén gyártás megindításával két nagyszámú és nagyvolumenű műanyag gyártása kerül előtérbe. ezenkívül megkezdjük, illetve bővítjük különféle kisvolumenű műanya- gok és műgyanták, valamint lakkgyanták termelését. 1970-ben az egy főre jutó műanyagfelhasználásban megközelítjük a tíz kg-ot.

a szintetikus szálanyagok termelésére könnyűiparunk nyersanyagbázisának bővítése miatt van szükség. hazánkban a szintetikus vegyi szálak gyártása jelenleg még alacsony szinten áll, 1965-ben mindössze 2.400 tonna volt. a termelést 1970-ig 6.500-7000 tonnára bővítjük.

noha a könnyűiparhoz soroljuk, de itt emlitem meg, hogy tervünk kiemelkedő feladatokat ír elő a cellulóze és a papír- iparban.

Lábatlanban új, évi 35 ezer tonna kapacitású vékonypapír- gyárat építünk. ezenkívül jelentékeny bővítő és korszerűsítő beruházással fejlesztjük papírgyártásunkat és papírfel- dolgozó iparunkat is.

természetes nyersanyagaink takarékos felhasználását, hulladékok hasznosítását szolgálja a fahelyettesítő anyagok gyártásának fejlesztése is.

- 9 -

/folyt.köv./

5./ tovább folytatjuk a gépipar gyors fejlesztését, korszerűsítését, növelve a gépipari beruházások arányát az ipar egészén belül. a fejlett gépiparra világszerte jellemző tendencia az alkatrészgyártás és a szerelés különválása. egyre inkább önállósul az alkatrészgyártás / a különböző részegységek, szerelési elemek gyártása / és egyre kiterjedtebb a gépcsald- és gépépítő elv alkalmazása. ez nagyszámú különféle konstrukciókhoz egyaránt alkalmas tipizált gépelemek, szabványelemek, egységes alkatrészek, szerkezetek tömeggyártását teszi megvalósíthatóvá, ami a gépipari termelés hatékonyságának egyik biztosítója.

a iii. ötéves terv is ehhez hasonló megfontolásokból kívánja tovább fokozni a gépipar szerepét, amikor a gyártás-fejlesztésre jelentős beruházási összegeket biztosít, főként a korszerű előregyártási eljárások fejlesztése céljából. a gépipar számára a terv az előző ötévénél 80 százalékkal nagyobb beruházási lehetőséget biztosít. a beruházás további jelentős részét, a külkereskedelem és az ipar általános fejlesztése szempontjából igen jelentős közúti jármű programra fordítjuk. ezen belül - az a tervünk -, hogy autóbuszgyártásunkat 1970-re körülbelül évi 7000 db-ra emeljük. ez hatalmas műszaki és gazdasági feladat, amelynek sikeres megoldása alapvető jelentőségű gépiparunk exportképességének fokozása szempontjából. emellett az autóbuszgyártás a különböző gyártó ágazatok között tudvalevően igen széles körű termelési kooperációt feltételez. az autóbuszgyártás tervezett fejlesztése tehát alkalmas arra, hogy a gépipar több ágában és a népgazdaság egyéb iparágáiban is jelentékeny fejlődést vonjon maga után.

a gépipari fejlődésünket természetesen nemcsak a beruházási előirányzatok biztosítják, hanem az a hatalmas értékű szellemi, tudásbeli alap, amelyet gépiparunk műszaki értelmisége, szakmunkásárdája képvisel. alapvetően rajtuk múlik, hogy gépipari konstrukcióink a műszaki paraméterek és a minőség vonatkozásában is állják a versenyt a világpiacra kerülő hasonló termékekkel és ezzel biztosíthatjuk a gépipar vezető szerepét a külkereskedelemben is. természetesen, hogy ezt a munkát abban az esetben, ha ez gazdaságilag célszerű, a külföldi műszaki eredmények gyors és rugalmas átvételével, megszerzésével is támogatnunk kell.

/folyt. köv.

6. a beruházások és a lakosság sokrétű igényei kielégítésében döntő feltétellé vált az építőipar.

az elkövetkező években az építőipar nem számolhat nagyobb arányú munkaerőbővítési lehetőségekkel. ezért különösen nagy jelentőségűek azok a műszaki fejlesztési megoldások, amelyek az építőipari munkaráfördítést nagyobb mértékben képesek csökkenteni, és azok a szervezési, irányítási módszerek, amelyek nélkül a korszerű technikát nem lehet hatékonyan kihasználni.

az építkezések technológiájának korszerűsítésére tervbe vettük az előregyártó kapacitások jelentős bővítését és műszaki tervezésünkben a fejlett, gazdaságos építési elvek alkalmazásának kiterjesztését. az előregyártás fokozódásával az üzemi gyártás és helyszíni szerelés egyre szorosabb - helyenként szalagszerű - kapcsolatba kerül egymással, így az üzemi gyártás ütemessége, a helyszíni munkát is üzemszerű szervezethez készíteti. ennek kísérője a gépek nagyobb részvétele az építőipari termelésben. mindez egyben előtérbe helyezi az építkezések munkaszervezésének korszerű fejlesztését. az üzemi előregyártás fokozására a tervidőszakban épületelemgyárakat építünk, és fokozottabban alkalmazzuk a könnyített acélidomokból összeállított acélvázszerkezeteket is.

a terv előirányozza, hogy 1970-re az ipari, közlekedési és rakározási célokat szolgáló csarnoképületeknek legalább a fele, a mezőgazdasági épületek vázszerkezetének körülbelül 70 százaléka üzemileg előregyártott szerkezettel készüljön. különösen az ipari építkezéseknél szükséges a kivitelezési időtartamot lényegesen csökkentő előregyártott szerkezetek alkalmazása.

a lakásépítési kapacitás korszerűsítésére, termelékenységének növelésére a tervidőszakban házgyárakat építünk. úgy tervezzük, hogy a hagyományos építési módhoz képest kétszeres termelékenységet biztosító nagyelemes építési mód részaránya az állami lakásépítésen belül az 1965. évi körülbelül 6 százalékhöz képest 60-70 százalékra növekszik.

az országos építőipar - új technológiáknak megfelelő - gépesítéséhez több mint 3 milliárd forintot irányoztunk elő. ennek eredményeképpen elérhető, hogy az évi építővállalatainál a gépállomány teljesítőképessége egy építőipari munkásra vonatkoztatva 40-42 százalékkal növekedjék.

/folyt. köv./

parlament

bkk 1. /ajtai beszéde ... 11. folyt./ m

7. a fogyasztási cikkek előállítására nagy feladatok hárulnak, mind a lakosság igényeinek kielégítésében, mind pedig az exportban.

a textilipar fejlődésére jellemző a mesterséges szálanyagok, főként a szintetikus szálanyagok felhasználásának gyorsulási tendenciája. ebben az irányban fejlődik textiliparunk is. ezzel lehetővé válik korszerű, tartós, széles választékot képviselő új cikkek előállítása. erőfeszítéseket teszünk a textilipari technológia fejlődésére, a berendezések korszerűsítésére, valamint bővítésére is.

nálunk is csakaugy mint világszerte a textilipari termelésben belül fokozódik a kötött, hurkolt termékek részaránya. a kötőipar gépeinek konstrukciójában rohamos a fejlődés, és termelékenységük ma tíz-tizenöt-szörösen múlja felül a szövőgépeket. ezért a III. ötéves tervidőszak végére a kötőipari termelés részarányát a textilipari termelésben az 1965. évi 12 százalékról 15-16 százalékra növeljük.

mintegy ötmillió párral /körülbelül 20 százalék/ tervezzük növelni a bőrcipőtermelést. részben az alkalmazott technológiák korszerűsítésével, másrészt a meglévő kapacitások bővítésével.

gyógyszeriparunk termelése kiállja az összehasonlítást a legfejlettebb országokkal is. a magyar gyógyszeripar világviszonylatban is jelentős, exportunk összesége tekintetében pedig a hetedik helyet foglalja el. termékeink korszerűek és versenyképesek rendszeres fejlesztésük eredményes kutatómunkán alapul. a gyógyszeripar korszerűsítése, fejlesztése érdekében több száz millió forint értékű beruházást hajtottunk végre.

8. közismert, hogy a lakosság igényeinek kielégítésében és az export növelésében nagy szerepet játszik a tanácsi ipar és a szövetkezeti ipar is. a tanácsi és szövetkezeti ipar feladatait a tervidőszakban tovább növeljük és jelentős támogatást nyújtunk, hogy a belső piac rendkívül sokrétű áru- és szolgáltatási szükségleteit megfelelő színvonalon kielégíthessék, és fejleszthessék exporttevékenységüket is. a szövetkezeti és tanácsi iparban több mint két milliárd forint beruházást tervezünk.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1. /ajtai beszéde ... 12. folyt./ m

a lakosság ellátásában, elsősorban a javítási - és szolgáltatási igények kielégítésében továbbra is számítunk a kisiparosokra. a kisiparosok tevékenységét elsősorban a szolgáltatásokkal kevésbé ellátott helységeinkben célszerű fokozni.

összefoglalva iparfejlődésünk kérdéseit, megállapítható, hogy a tervidőszakban újabb jelentős lépést teszünk a korszerű szocialista ipar kiépítésében. a tervidőszak folyamán az ipari termelés terve évi 6 százalékos fejlődési ütemet irányoz elő oly módon, hogy az ipari termelés növekedésének 80 százalékát a termelékenység emelésével biztosítjuk, és legalább évi 1 százalékkal csökkentjük a termelési költség szintet. hangsúlyozni kívánom, hogy - ha a hatékonyság és export-képesség növekedése lehetővé teszi -, kívánatos ennek az ütemnek túlteljesítése. az ipari termelés növekedését ebben az időszakban egyre inkább annak függvényeként kell kezelni, milyen mértékben tudjuk a végrehajtás során az ipari termelés széles értelemben vett minőségi színvonalát emelni.

tisztelt országgyűlés!

a III. ötéves tervidőszakában mezőgazdaságunknak nagy feladatokat kell megoldania, a lakosság életszínvonalát csak a mezőgazdasági termelés fokozásával emelhetjük. hazánk kedvező mezőgazdasági adottságokkal rendelkezik s a mezőgazdaság - külkereskedelmi áruforgalmi aktivitásával - segítséget nyújt az egész népgazdaság növekedéséhez is. mindez azt indokolja, hogy a mezőgazdaság fejlesztését a III. ötéves terv időszakában is kulcskérdésnek tekintsük.

az előterjesztett törvényjavaslat azt tűzi ki célul, hogy a mezőgazdaság termelése 1966-70 átlagában, a megelőző öt év átlagához képest 13-15 n százalékkal növekedjék. ez a feladat - vagyis az előző időszaknál gyorsabb ütemű mezőgazdasági termelés-növekedés biztosítása - nagy követelményeket támaszt a mezőgazdasággal szemben, de rendelkezünk azokkal a feltételekkel, melyek a sikeres megvalósításhoz szükségesek. engedje meg a t. országgyűlés, hogy ezek közül csupán a legjelentősebbeket emeljem ki:

/folyt.köv./

parlament

bbkk 1./ ajtai beszéde/ 13.folyt./s

- a III. ötéves terv megkezdésekor a szocialista nagyüzemek kialakultak, a termelőszövetkezetek számottevő hányada gazdaságilag megszilárdult.

- az előző öt évhez viszonyítva növeljük a beruházásokat és emellett a beruházásoknak most nagyobb hányada szolgálja az állóalapok tényleges bővítését. míg az átszervezés időszakában elsődleges a termelés folyamatosságát és bővítését alapvetően elősegítő állóeszközök létesítése, beszerzése volt a fő feladat, most már mód van arra, hogy ezek komplettirozása és hatékonyabb kihasználása érdekében nagyobb anyagi erőt fordítsunk a járulékos beruházásokra, elsősorban a szőlő, gyümölcs és zöldségtermesztés, valamint az állattenyésztés területén.

- folytatjuk a gépesítést : többek között 38-40 ezer traktor, 35-36 ezer pótkocsi és 6-7 ezer gabonakombajn beszerzése válik lehetségessé.

- az 1966. január 1-én életbeléptetett termelői ár-emelés és az amortizációs kötelezettség bevezetése, továbbá a termelő - szövetkezeti tagok szociális és egészségügyi ellátását javító intézkedések növelik a parasztság anyagi érdekelttségét, fokozzák a termelési kedvet és a rendelkezésre álló eszközök - ezen belül a meglévő állóalapok és munkaerő - hatékonyabb kihasználását eredményezik.

- a háztáji és kiegészítő gazdaságokkal kapcsolatban a következő tervidőszakban is folytatjuk világos és határozott politikánkat és ennek eredményeképpen azzal számolhatunk, hogy a gazdaságok termelési színvonala a mezőgazdasági népesség számának csökkenése ellenére sem esik vissza, sőt egyes ágazatokban / mint pl. a baromfitenyésztés/ emelkedik.

- a mezőgazdaság munkaerőellátását javítja az a körülmény, hogy a tervidőszakban munkába lépő fiatalok évfolyamai nagylétszámúak és így a lehetősége reális a mezőgazdaságot életpályának választó fiatalok számszerű növekedésére. ehhez azonban mind a termelőszövetkezeteknek, mind az állami szervezeteknek széleskörű gazdasági intézkedéseket kell tenniük. ezek között igen jelentős a termelőszövetkezeti tagok egyenlete-sebb - jövedelmet is emelő - foglalkoztatása, részben azért, hogy az eddigieknél fokozottabb lehetőséget nyújtunk a mező - gazdasági üzemekben termelt nyersanyagok helyi feldolgozására és közvetlen értékesítésére.

- a mezőgazdasági gépesítés során különös figyelmet kell szentelni az őszi betakarítás gépesítésére s ezzel az őszi munkacsúcsban jelentkező munkaerőhiány enyhítésére.

- 14 - /folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 15.folyt./s

- a felvásárlás fő formájának a III. ötéves terv időszakában változatlanul a szerződéses termeltetést tekintjük. a termelési biztonság növelése érdekében célszerűnek tartjuk a hosszulejratu termelési szerződések rendszerének kialakítását. a lakosságnak ugynevezett napi piaci cikkekkel /- zöldség, gyümölcs, baromfi, tojás és hasonló / történő jobb ellátása érdekében olyan gazdaságpolitikát kívánunk érvényre juttatni, amely a termelők / elsősorban a tsz-ek / és a fogyasztók / különösen a nagyfogyasztók / közvetlen kapcsolatát bővíti és erősíti. alapvető feladatnak tekintjük a felvásárló és szervező munka megjavítását, különösen azt, hogy az áru útja a termelőtől a fogyasztóig lerövidüljön.

a mezőgazdasági termékek tárolásához, felvásárlásához és feldolgozásához szükséges kapacitások bővítését a terv előirányzatai számításba veszik. különösen a növekvő zöldség-, gyümölcs- és bortermelés felvásárlásához és feldolgozásához szükséges üttőtárolók, átmeneti tárolók, valamint szőlő- és borfeldolgozók létesítésére fordítunk nagy anyagi erőket.

- jelentős fejlesztési feladatokat kívánunk a terv-időszakban az élelmiszeripar területén megoldani, mert a lakosság állandóan növekvő igényei mellett nagy élelmiszeripari exportot is tervezünk feldolgozott termékekből, hogy így mező - gazdasági alapanyagainkat jobb hatásokkal értékesítsük. a nyersanyagtermelés lehetőségeiből, továbbá a lakosság és az export igényeiből kiindulva azt tervezzük, hogy az élelmiszeripari termelés 1965 és 1970 között mintegy 28-32 százalékkal növekszik.

tisztelt országgyűlés!

már a II. ötéves terv időszakában több hatásos intézkedést tettünk a közlekedés területén korábban kialakult aránytalanságok felszámolására. a vasuti vonóerő korábbi években kritikussá vált problémáját megoldottuk a hazai villamos és dieselmozdonyok gyártásával, valamint a szovjet fővonalai dieselmozdonyok beszerzésével. kedvezően alakult a vasuti forgalom körülbelül 70 százalékát lebonyolító ugynevezett törzshálózat fejlesztése ; viszonylag gyors ütemben fejlődött a gépkocsiközlekedés; számottevő eredményeket értünk el az uthálózat fejlesztése és korszerűsítése terén.

/folyt.köv./

- 16 -

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 14.folyt./s

- a mezőgazdasági termelés előirányzatai szerint a növénytermesztés a tervidőszakban gyorsabban fejlődik, mint az állattenyésztés. ez nem kismértékben a korábban telepített szőlők és gyümölcsösök termőre fordulásának következménye.

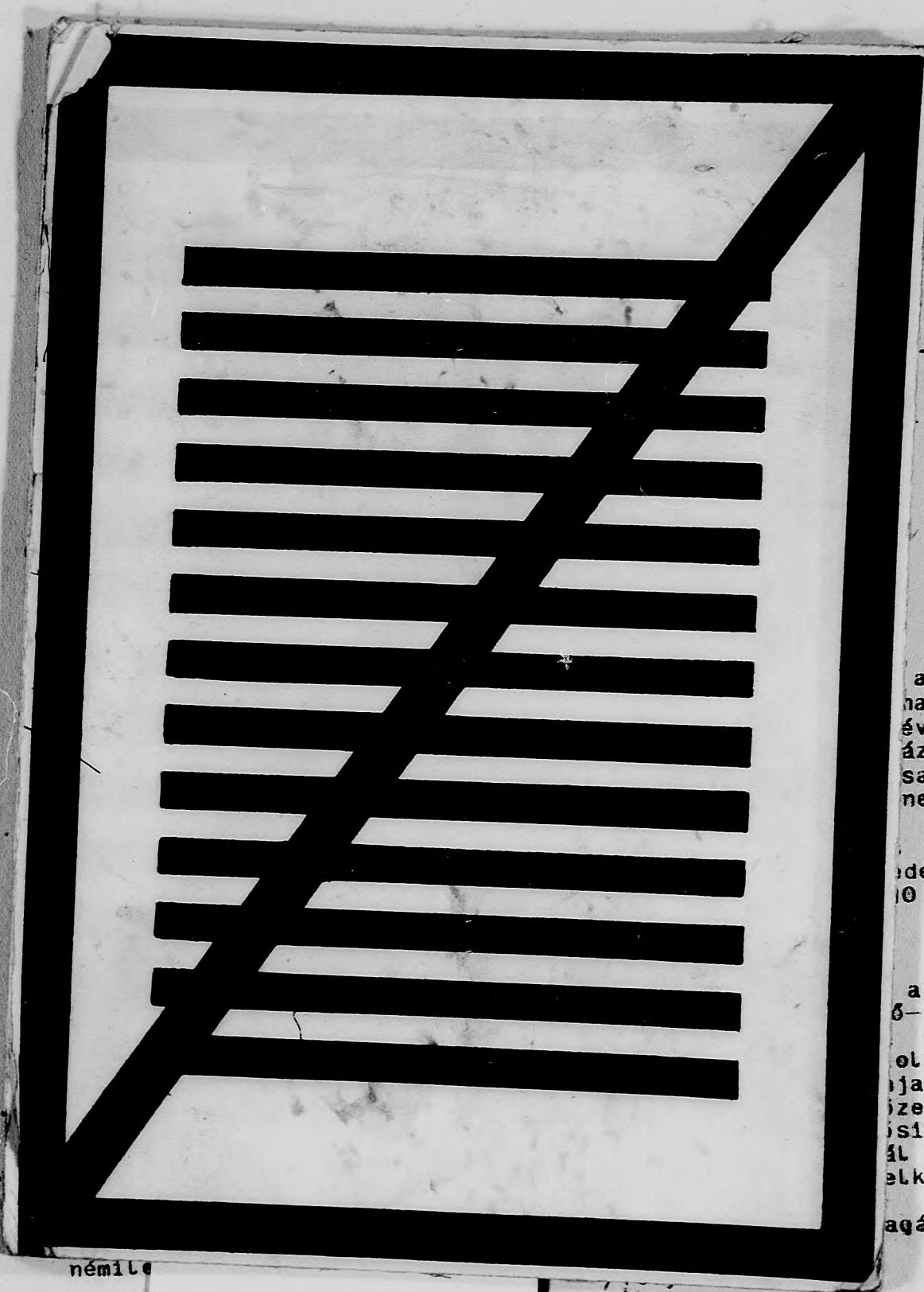
- úgy tervezzük, hogy az ország kenyérgabona szükségletét hazai termelésből fogjuk kielégíteni. ezért a megfelelő vetésterület biztosítását, az idejében történő gondos talaj-előkészítést és vetést, a műtrágya szakszerű, céltudatos felhasználását továbbra is lényegében kötelező jellegű feladatként állítjuk a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok elé.

- a tervidőszakban nem számolunk sem a művelési ágak arányainak, sem pedig a vetésszerkezetnek lényeges változtatásával. összhangban a lakosság igényeinek növekedésével, valamint az export fokozásával - ezen belül különböző nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségekkel - a zöldségtermelést 1970-re az 1963-64 évek átlagához képest mintegy 45-50 százalékkal kívánjuk növelni. ez igen nagy feladatot jelent, növelni kell ugyanis a zöldségfélék területét és termésátlagát. ennek megvalósítása megköveteli a rendelkezésre álló anyagi erőforrások koncentrációját és a felvásárló szervek, valamint a konzervipar és a termelőszövetkezetek szoros együttműködését.

- az állattenyésztés növekedési üteme az előirányzat szerint a 11. ötéves terv időszakában elért fejlődéssel azonos mértékű lesz. legfontosabb feladatnak az adottságainknak megfelelő és külkereskedelmi szempontból is döntő fontosságú szarvasmarha- és juhtenyésztés fejlesztését tekintjük. a hazai szükségletek és az exportigények kielégítése érdekében növelni kell a hústermelést. ezt elsősorban a fajlagos takarmányfelhasználás és a tenyésztési munka hatékonyságának javításával tervezzük elérni.

- az állattenyésztés előirányzatainak teljesítéséhez jó kiindulási alapul szolgál az az anyagi ösztönzés, amit az 1966. január 1-i ártévkedések biztosítanak. emellett a 11. ötéves terv az állattenyésztés fejlesztése érdekében előirányozza a keverék-takarmánygyártás 50 százalékos, a fehérjeimpot mintegy 40-45 százalékos növelését. a mezőgazdaság termelésére alapozva 1965 és 1970 között a felvásárlás 28-32 százalékkal növekszik.

/folyt. köv./

6-
e.
isokat
ot
ajtunk

a
hala
éves
áza-
sak
nem

del-
10

alkal-
6-

olja,
ija
izeli-
sitásá-
ál
elke-
agánál

némile

116

parlament

bbkk 1./ ajtai beszéde/ 17. folyt./s

államunk természetesen a jövőben is a központosított társadalmi tiszta jövedelem jelentős részét használja fel a közös szükségletek / egészségvédelem, oktatás, kulturális szükségletek, stb./ kielégítésére. így, mint ismert, ma már a lakosság csaknem egésze társadalombiztosításban részesül. a terv előirányzatai szerint a termelőszövetkezeti parasztság társadalombiztosítási ellátásának színvonala / családi pótlék, nyugdíj, stb./ szintén közeledik a munkás- és alkalmazottakéhoz.

a szociális ellátás pénzben kifizetett juttatásai / nyugdíj, családi pótlék, segélyek, stb./ öt év alatt összegükben 40 százalékkal, mintegy ötmilliárd forinttal növekednek.

következőes törekvésünk, hogy a lakosság egyre inkább megfelelő választékban és minőségben szerezhesse be a kívánt fogyasztási cikkeket. a termelési célok megteremtik a feltételét annak, hogy biztosítsuk a vásárlóerő és az árualap egyensúlyát s előrehaladjunk a lakosság mind differenciáltabban jelentkező igényének választék szerinti kielégítésében.

a terv lehetővé teszi az egy főre jutó hus, tej- és tejtermékek, tojás, állati fehérje fogyasztás növekedését, viszont azzal számol, hogy a növekvő életszínvonallal összhangban természetes folyamatként a liszt és kenyér fogyasztása csökken. az élelmiszeripar tervezett fejlődése biztosítja, hogy - a lakosság igényeinek megfelelően - az élelmiszer - alapanyagok mind nagyobb hányada kerüljön feldolgozott formában a fogyasztóhoz.

ruházati cikkekből is javul az áru kínálat; a termelés követi a divat és az öltözködési szokások változásait. ennek érdekében az ipari program fokozza a korszerű termékek előállítását. a terv azzal számol, hogy a kereslet leggyorsabb ütemű növekedése a vegyipar cikkek, ezen belül is a tartós használati cikkek területén következik be. a tervezett forgalomemelkedés ezért a tartós fogyasztási cikkekben 40-45 százalék.

többek között azzal számolunk, hogy 1970-ben minden második család rendelkezik televízióval és csaknem minden harmadik család hűtőszekrényvel.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 18. folyt./s

a tervidőszakban folytatódik a 15 éves lakásépítési program végrehajtása. a iii. ötéves terv 300 000 lakás építését tűzte ki célul, ebből 100 ezret az állami lakásépítés keretében. ezzel a ii. és a iii. ötéves terv 10 éve alatt összesen 582 000 lakás épül fel, ami a népesség majdnem egyötödének új lakásba költözését jelenti. a megépülő lakások egy része - az állami lakásoknál csaknem 10 százaléka - lebontandó lakások pótlását szolgálja. a nagyszámu lakásépítés ellenére még sok jogos lakásigényt nem tudunk kielégíteni, s ezért e területen fejlődésünket a lehető legnagyobb mértékben meg kell gyorsítanunk. ezt szolgálja az a jelentős erőfeszítés is, amit a iii. ötéves terv időszakában a legfejlettebb technikát, gyors és termelékeny építést biztosító házgyárak létesítése érdekében teszünk, megalapozva ezzel a későbbi évek lakásépítésének gyorsabb ütemét.

a mintegy 200 000 magánérből építendő lakáshoz az állam öt év alatt 10 milliárd forint hosszulejratu hitellel, títustervekkel segíti a lakosságot. ezen belül előnyben kívánja részesíteni a társasház-építést. a terv 20-30 ezer társasház építésével számol.

a lakásépítési program végrehajtásának és az iparilag elmaradott területek iparosításának egyik fontos feltétele a városi közművesítés továbbfolytatása. tervezzük, hogy a közműfejlesztésre előirányzott központi erőforrásokból 13 városban új vízművet, 24 városban pedig új csatornát építünk. a lakosság helyi erőforrásait elsősorban a falusi közműves vízellátásra célszerű fordítani. e célok megvalósítása ként 1970-ben a lakosságnak mintegy fele vízvezetékekkel ellátott, 27-29 százaléka pedig csatornázott területen fog lakni.

biztosítani fogjuk, hogy 1970-re minden második család rendelkezék propán-butángázzal, vagy vezetékes gázzal.

az elmúlt két évtizedben rohamosan fejlődő közoktatásunk fontos szerepet töltött be a szocialista kultúra erőteljes kibontakozásában. növekvő társadalmi és gazdasági igényeinkkel összhangban a közoktatás területén a iii. ötéves terv időszakában kettős feladat megoldása hárul ránk. a távlati szakember-szükséglet kielégítése érdekében bővíteni kell az oktatási kapacitásokat, komplex, átgondolt intézkedések révén pedig biztosítani kell a korábbi években született nagylétszamu korosztályok maximális továbbtanulásának lehetőségét.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 19. folyt./s

1970-ig az általános iskolák tanulójának száma jelentősen csökken, ennek ellenére az egyes körzetekben fennálló problémák miatt további tantermek és internátusi férőhelyek építése szükséges.

a III. ötéves terv időszakában fejezik be az általános iskola VIII. osztályát az 1952-1954. között született, viszonylag nagylétszámú korosztályok, ennek megfelelően csökken az általános iskolások összlétszáma, de növekszik az általános iskolát végzettek továbbtanulási igénye. ezért szükséges, hogy a tanácsok az iskolai tantermekkel gazdálkodva, azokat átmenetileg más típusú oktatási célokra is hasznosítsák. emellett 1.200-1.300 új közép- és szakmunkás-képző iskolai tantermet építünk.

a következő években gyorsabban fejlesztjük a szakmunkás-képzést, 1968-1969-ben mintegy 10 000 fővel többet veszünk majd fel ezekbe az iskolákba, mint jelenleg. figyelembe kell venni, hogy bár a következő években jelentős számú fiatal áll a szakmunkás-képzés rendelkezésére, az 1970. utáni években azonban a korosztályok létszámának csökkenése miatt inkább bizonyosfokú hiány várható.

az iskolában végző fiatalok jelentős része továbbra is az iparban, az építőiparban és a többi nem mezőgazdasági ágban fog dolgozni. az előző éveknél nagyobb számban van azonban szükség fiatalra a mezőgazdaságban.

az egyetemek és főiskolák nappali tagozatának első évfolyamára évente 9.500-10.000 hallgató vehető fel. az egyetemi-főiskolai képzés terve ezzel a távlati igényeket kielégíti. az oktatási feltételek megjavítása érdekében tovább folyik a tanszékek, laboratóriumok, tantermi és kollégiumi férőhelyek fejlesztése. tovább épülnek a műszaki- és a vidéki tudományegyetemek.

a távlati szakemberszükséglet kielégítése a felsőfokú technikus-képzés jelentős mennyiségi és minőségi fejlesztését igényelja. az 1. évesek létszámát ezért az ipari felsőfokú technikumok majdnem minden tagozatán növelni kell. a felsőfokú technikumok nappali tagozatainak első évfolyamára felvett hallgatók száma évi 4.500-5.000 lesz.

/folyt. köv./

parlament

bbkk 1./ ajtai beszéde/ 20. folyt./s

a terv egészségügyi fejezete célul tűz ki a betegellátás színvonalának és a gyógyítás hatásfokának javítását.

a betegellátás fejlesztése részben a meglévő intézmények korszerűsítésével egybekötött bővítése, részben újak építése útján valósul meg. a legnagyobb erőfeszítést a kórházépítés igényli: a terv mintegy 7-7.500 kórházi ágy létesítésével számol. tovább bővül a rendelőintézeti hálózat, az orvosi körzetek száma 4.300-4.400-ra / 12-14 százalékkal / növekszik. nagymértékben fejlődik a vidéki fogászati ellátás, bővülnek az üzemorvosi, közegészségügyi- járványügyi intézmények, a bölcsődék és a szociális otthonok is. a fejlesztések zöme elsősorban a kevésbé fejlett területeken valósul meg, s elősegíti az aránytalanságok fokozatos csökkentését.

1966-1970 között csaknem 4.000-rel nő az orvosok száma és így 1970-ben 10.000 lakosra mintegy 22 orvos fog jutni.

a szociális intézkedések keretében megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a gyermek- és ifjúságvédelem fejlesztésére, ezzel is csökkentve e jelentős társadalmi probléma súlyát.

gondot fordít a terv az idős népesség szociális helyzetének javítására is.

tisztelt országgyűlés!

a terv előirányzatai az életszínvonal emelése terén természetesen feltételezik tervünk egyéb előirányzatainak teljesítését. népszerű formában úgy mondhatnám, hogy „abból élünk, amit termelünk”, ahhoz, hogy az előirányzott életszínvonal-növekedés megvalósuljon, szükséges, hogy a terv előirányzatait, mégpedig nemcsak annak mennyiségi oldalát, hanem hatékonysági, minőségi tényezőit is teljesítsük.

másrészt - és erre már az ipar tervénél utaltam - reális lehetőségünk kínálkozik arra, hogy jobb munkával, a gazdasági mechanizmus reformjának lehetőségeit felhasználva teltessük tervünket. ha a terveknek ilyen telteljesítése realizálódik, akkor természetesen mód lesz arra, hogy az életszínvonalnak a tervben lerögzített előirányzatait is telteljesíthessük.

/folyt. köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 21. folyt./s

tisztelt országgyűlés!

az előttünk fekvő törvényjavaslat, aminek főbb tartalmi kérdéseit az előzőkben igyekeztem összefoglalni, egyértelműen megszabja a gazdasági fejlődés fő irányait és legfontosabb arányait.

a kormány a törvényjavaslathoz részletes indokolást fűzött, amelyben ismerteti a törvény alapjául szolgáló olyan részletes elgondolásokat és számításokat, amelyeket tervgazdálkodásunk korábbi tapasztalatai szerint több évre előre szükséges áttekinteni, de nem célszerű jogi erővel bíró határozattá, törvényvé emelni.

a törvényjavaslat tehát lehetőséget ad arra, hogy a kormány a terv fő céljainak hatékony végrehajtása érdekében számos részletkérdést az éves tervekben és operatív intézkedésekkel a terv-teljesítés menetéről, az objektív gazdasági körülményektől a nemzetközi piaci helyzet alakulásától függően határozzon meg.

a törvényjavaslatban és az indokolásban tételesen csak az elkövetkező két évben indítandó főbb beruházásokat szabtuk meg, míg a tervidőszak végén induló és hatásukban 1970 után érvényesülő beruházásokról tételes döntést a kormány a terv végrehajtása közben folyamatosan fog hozni. erre azért van szükség, mert bár az 1970 utáni fejlődésre vonatkozóan rendelkezünk megfelelő ismeretekkel, mégis a technika gyors fejlődése, az 1970 utáni nemzetközi kapcsolatok előttünk álló egyeztetése, továbbá a mechanizmus reformjának várható hatása nem indokolja, hogy már most tételesen rögzítsünk olyan elképzeléseket, amelyek részleteikben még a következő évben változhatnak. a tervszerű beruházási politika érdekében ugyanakkor a minisztériumok felhatalmazást kapnak arra, hogy a legjelentősebb beruházások műszaki, gazdasági előkészítését már ebben az évben megkezdhessék.

a terv kidolgozásakor részletes és összehangolt külkereskedelmi számításokat végeztünk, amelyek megszabják a külkereskedelmi forgalom fejlődését, szerkezetét, és az egyes ágazatok ezzel kapcsolatos feladatait. e számítások eredményeit azonban szintén nem javasoljuk törvénybe iktatni, mivel a külkereskedelmi forgalomra erősen kihat a nemzetközi piaci helyzet, másrészt lehetővé kell tennünk az export és import egymással egyensúlyban álló rugalmas változtatásának lehetőségeit. természetes azonban, hogy hosszú lejáratú szerződéseinket, államközi egyezményeinket az eddigi gyakorlatnak megfelelően maradéktalanul be fogjuk tartani.

/-folyt. köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 22. folyt./s

a törvényjavaslat tekintetbe veszi, hogy a tervidőszak folyamán gazdasági mechanizmusunk átfogó reformját hajtjuk végre. tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeket továbbra is távlati központi célkitűzésként rögzítünk, ugyanakkor nem szabályoz olyan részletes tervfeladatokat, amelyek az új gazdasági mechanizmus kibontakozását hátráltatnák.

a beruházási terv az összes beruházásnak mintegy 20 százalékát helyi forrásként kezeli, és lehetőséget ad arra, hogy az új mechanizmus életbeléptetésekor a beruházások további részét adjuk vállalati hatáskörbe, akár a helyi források növelésével, akár bankhitel formájában.

azzal, hogy a külkereskedelmi előirányzatok rögzítését a kormányra javasoljuk bízni, lehetőségünk nyílik arra, hogy az új mechanizmus bevezetésekor rugalmasan megvalósíthassunk minden olyan importot, amely egyben az export fokozását elősegíti és ezzel a nemzetközi fizetések egyensúlyát magasabb szinten is biztosíthatjuk.

a törvényjavaslat meghatározza a munkesély - forrásokkal összhangban a foglalkoztatottság általános növekedését, ugyanakkor lehetőséget nyújt arra, hogy ennek ágazati megoszlását a mechanizmus reformja által megkívánt arányokban valósítsuk meg.

a kormány gondoskodik arról, hogy a törvény végrehajtásához szükséges feladatokat, tennivalókat a minisztériumok főhatóságok és tanácsok részére megfelelő formában előírja.

/folyt. köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 21.folyt./s

tisztelt országgyűlés!

az előttünk fekvő törvényjavaslat, aminek főbb tartalmi kérdéseit az előzőkben igyekeztem összefoglalni, egyértelműen megszabja a gazdasági fejlődés fő irányait és legfontosabb arányait.

a kormány a törvényjavaslathoz részletes indokolást fűzött, amelyben ismerteti a törvény alapjául szolgáló olyan részletes elgondolásokat és számításokat, amelyeket tervgazdálkodásunk korábbi tapasztalatai szerint több évre előre szükséges áttekinteni, de nem célszerű jogi erővel bíró határozattá, törvényvé emelni.

a törvényjavaslat tehát lehetőséget ad arra, hogy a kormány a terv fő céljainak hatékony végrehajtása érdekében számos részletkérdést az éves tervekben és operatív intézkedésekkel a tervteljesítés menetéről, az objektív gazdasági körülményektől a nemzetközi piaci helyzet alakulásától függően határozzon meg.

a törvényjavaslatban és az indokolásban tételesen csak az elkövetkező két évben indítandó főbb beruházásokat szabtuk meg, míg a tervidőszak végén induló és hatásukban 1970 után érvényesülő beruházásokról tételes döntést a kormány a terv végrehajtása közben folyamatosan fog hozni. erre azért van szükség, mert bár az 1970 utáni fejlődésre vonatkozóan rendelkezünk megfelelő ismeretekkel, mégis a technika gyors fejlődése, az 1970 utáni nemzetközi kapcsolatok előttünk álló egyeztetése, továbbá a mechanizmus reformjának várható hatása nem indokolja, hogy már most tételesen rögzítsünk olyan elképzeléseket, amelyek részleteikben még a következő évben változhatnak. a tervszerű beruházási politika érdekében ugyanakkor a minisztériumok felhatalmazást kapnak arra, hogy a legjelentősebb beruházások műszaki, gazdasági előkészítését már ebben az évben megkezdhessék.

a terv kidolgozásakor részletes és összehangolt külkereskedelmi számításokat végeztünk, amelyek megszabják a külkereskedelmi forgalom fejlődését, szerkezetét, és az egyes ágazatok ezzel kapcsolatos feladatait. e számítások eredményeit azonban szintén nem javasoljuk törvénybe iktatni, mivel a külkereskedelmi forgalomra erősen kihat a nemzetközi piaci helyzet, másrészt lehetővé kell tennünk az export és import egymással egyensúlyban álló rugalmas változtatásának lehetőségeit. természetes azonban, hogy hosszú lejáratú szerződéseinket, államközi egyezményeinket az eddigi gyakorlatnak megfelelően maradtalanul be fogjuk tartani.

/-folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde/ 22.folyt./s

a törvényjavaslat tekintetbe veszi, hogy a tervidőszak folyamán gazdasági mechanizmusunk átfogó reformját hajtjuk végre. tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeket továbbra is távlati központi célkitűzésként rögzítünk, ugyanakkor nem szabályoz olyan részletes tervfeladatokat, amelyek az új gazdasági mechanizmus kibontakozását hátráltatnák.

a beruházási terv az összes beruházásnak mintegy 20 százalékát helyi forrásként kezeli, és lehetőséget ad arra, hogy az új mechanizmus életbeléptetésekor a beruházások további részét adjuk vállalati hatáskörbe, akár a helyi források növelésével, akár bankhitel formájában.

azzal, hogy a külkereskedelmi előirányzatok rögzítését a kormányra javasoljuk bízni, lehetőségünk nyílik arra, hogy az új mechanizmus bevezetésekor rugalmasan megvalósíthassunk minden olyan importot, amely egyben az export fokozását elősegíti és ezzel a nemzetközi fizetések egyensúlyát magasabb szinten is biztosíthatjuk.

a törvényjavaslat meghatározza a munkesély - forrásokkal összhangban a foglalkoztatottság általános növekedését, ugyanakkor lehetőséget nyújt arra, hogy ennek ágazati megoszlását a mechanizmus reformja által megkívánt arányokban valósítsuk meg.

a kormány gondoskodik arról, hogy a törvény végrehajtásához szükséges feladatokat, tennivalókat a minisztériumok főhatóságok és tanácsok részére megfelelő formában előírja.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./ ajtai beszéde / 23. folyt./s

tisztelt országgyűlés !

az utóbbi években a párt vezetésével jelentős eredményt értünk el, leraktuk hazánkban a szocializmus alapjait. a következő, hosszabb időre szóló társadalmi cél a szocializmus teljes felépítése. a III. ötéves terv ennek a nagy feladatnak a szolgálatában áll, előirányozza a termelőerők további fejlesztését, a munka termelékenységének lényeges emelését, az életkörülmények további javítását, biztosítja a tudomány és a kultúra felvirágoztatásának további alapjait.

fő társadalmi célunk, a szocializmus teljes felépítését szolgálja a gazdasági mechanizmus tervezett reformja is, amely a gazdasági fejlődés újabb forrásait, a nép alkotókészségének további kibontakoztatását fogja eredményezni. harmadik ötéves tervünk összhangban áll a mechanizmus reform- követelményeivel. a terv a fejlődés olyan programja, amelyben a párt politikája ölt testet és amelynek teljesítésére harcba hívjuk a magyar dolgozók millióit.

tisztelt országgyűlés !

kérem, hogy az előterjesztett törvényjavaslatot az előadó által ismertetett módosításokat is beleértve, elfogadni szíveskedjenek. /mti/

..

- 24 -

parlament

bkk 2. megkezdődött az országgyűlés ülészsaka

t 1e-sl-tf-zs/sk/s fm bs 1966. június 23.

csütörtök délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, kállai gyula, a minisztertanács elnöke, apró antal, fehér lajos, fock jeno, gáspár sándor, somogyi miklós és szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

az ülést vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. bejelentette, hogy a forradalmi munkás- paraszt kormány elnöke benyújtotta a népgazdaság harmadik ötéves M tervéről szóló törvényjavaslatot, amelyet - előzetes tárgyalásra - megkaptak az országgyűlés állandó bizottságai, s szétesztették az országgyűlés tagjai között. kézhez kapták a képviselők az elnöki tanács jelentését is, amely az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeletekről számol be. az országgyűlés az elnöki tanács jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

vass istvánné ezután bejelentette, hogy az ipari bizottság megvizsgálta klujber lászló képviselő interpellációját - amely az 1965. novemberi ülészsakon hangzott el a bauxitbányászati ügyében - továbbá az interpellációra adott miniszteri választ. ez utóbbit, mint ismeretes, az országgyűlés nem fogadta el. az ipari bizottság vizsgálatának eredményéről az ülészsak során jelentést terjeszt az országgyűlés elé.

/foly.köv.
11.30/j

-4-
-25-

m

lk

- p a r l a m e n t -

bkk 2./ megkezdődött...../ 1.folyt./s

az elnök indítványára az országgyűlés elfogadta az ülészak tárgysorozatát, a napirend a következő :

1. a népgazdaság harmadik ötéves tervéről szóló törvényjavaslat ;
2. az ipari bizottság jelentése Klujber László interpellációja és az arra adott miniszteri válasz tárgyában ;
3. a legfőbb ügyész beszámolója ;
4. interpelláció.

ezután napirend szerint dr. Ajtai Miklós, az országos tervhivatal elnöke ismertette a harmadik ötéves tervről szóló törvényjavaslatot.

/folyt.köv./

/11.35/j

-26

p a r l a m e n t

bkk 2./ megkezdődött...../ 2.folyt./s

Ajtai Miklós beszédét mai bkk 1-es kiadásunkban közöljük, a beszédre az alábbi javításokat adjuk:

1. oldal első bekezdése így kezdődik: „ a kormány az országgyűlés elé terjeszti....„

ugyanezen bekezdés utolsó sora helyesen : ... 1966. májusi ülésén megvitatta...

12. folytatás második bekezdés első sora helyesen : „ összefoglalva iparfejlesztésünk kérdéseit, megállapítható....„

13. folytatás második bekezdés negyedik sorában helyesen : ... elsődlegesen a termelés folyamatosságát..

16. folytatás a „ tisztelt országgyűlés,, megszólítás alatti bekezdés utolsó mondata helyesen a következőképpen hangzik: a reálbér öt év alatt a számítások szerint 9-10 százalékkal emelkedik.

a tervben...

17. folytatás első bekezdés 7. sorától a szöveg helyesen : ... társadalombiztosítási ellátásának színvonala szintén közelodik a munkás és ...tehát a zárójelben levő szövegrész kimarad!

18. folytatás első bekezdés ötödik sorától a szöveg helyesen : ... összesen 582.000 lakás épül fel. a megépülő lakások egy része.. / a közbeeső mondat kimarad./

18. folytatás 2. bekezdés utolsó sora helyesen : ... 20.000-30.000 társasház formájában épülő lakással számol.

a lakásépítési....

20. folytatás a „ tisztelt országgyűlés,, megszólítás alatti bekezdés második mondata / népszerű formában ... amit termelünk ./ kimarad. tehát a szöveg helyesen :... egyéb előirányzatainak teljesítését. ahhoz, hogy az előirányzott...

/folyt.köv./
13.35/j

-27-

p a r l a m e n t

bkk 2./ megkezdődött.../ 3.folyt./s

23. folytatás utolsó bekezdése helyesen :

kérem, hogy az előterjesztett törvényjavaslatot a bizottságok által javasolt módosításokkal elfogadni sziveskedjenek.

x x x

/ a fenti változtatásokkal ajtai miklós beszéde felhasználható, a beszéd embargóját feloldjuk! /

ajtai miklós nagy tapssal fogadott beszéde után az elnök-lő vass istvänné szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

13.37/1

-28-

p a r l a m e n t

bkk 2. /megkezdődött... 4. folyt./ -lm

szünet után polyák gánosnak, az országgyűlés alelnökének elnökletével folytatódott a tanácskozás.

friss istván, a terv- és költségvetési bizottság elnöke, a törvényjavaslat előadója emelkedett szólásra.

bevezetőben hangsúlyozta, hogy a népgazdaság harmadik ötéves tervéről szóló törvényjavaslat jóval kevesebb számot, megkötöttséget tartalmaz, mint a korábbi hasonló dokumentumok. ez annak a felismerésnek az eredménye, hogy a központi tervben szereplő sok mutató, a központi gazdálkodás alá vont anyagok nagy száma, ezzel együtt a tervlebontás eddigi rendszere bizonyos mértékig akadályozta, hogy a döntés azokon a fórumokon szülessék meg, ahol az arra leginkább hivatott, a feltételeket, a körülményeket és a követelményeket legjobban ismerő emberek dolgoznak. az indokolatlanul sok központi előírás és megkötöttség elfojtja a helyi kezdeményezést és a kelletténél jóval kevesebb ember ügyévé teszi a gazdasági cselekvést, közvetetten tehát utat nyit voluntarista, szubjektív döntések meghozatalára.

- ez indokolja - folytatta friss istván, - hogy a gazdaságirányítás rendszerének tovább fejlesztése során fokozatosan megszüntessük a tervlebontás mai rendszerét, és a döntés jogát általában azok kezébe tesszük le, akik a döntések meghozatalára a leghivatottabbak.

a törvényjavaslat előadója ezután azt fejtegette, hogy a tervezés, a tervlebontás rendszerének megváltoztatása kedvező lehetőségeket nyújt a népgazdaság fejlődésének meggyorsítására. joggal várhatjuk, hogy az eddiginél körültekintőbb és megalapozottabb döntések születnek, az egyéni kezdeményezések fokozottan kibontakoznak, s ezáltal új erőforrások tárulnak fel. megnövekszik a helyi vezetők felelőssége, s az eddiginél jóval többen válnak érdekeltté a gazdasági cselekvésben, a tervek teljesítésében.

a központi előírások és megkötöttségek számának csökkenésével természetesen kevesebb lesz az olyan utasítás is, amellyel alsóbb szinten nem lehet vitába szállni, amelyet nem lehet megvitatni, egyszerűen azért, mert nincs kívül.

/folyt.köv./

14.37/1

-29-

parlament

/bkk 2. /megkezdődött... 5. folyt./-lm

a tervezésben végrehajtott változtatás lehetővé teszi a széleskörű vitát, ellenőrzést és bírálatot, egyszersmind megköveteli, hogy a különböző tudományágak munkásai, az egyes területek szakemberei tevékenyen vegyenek részt a tervezésben és egyéb gazdasági cselekvésekben. mindezek alapján joggal várható, hogy tovább szélesedik a szocialista demokratizmus, s a tervezés pozitív irányu változása hatékony eszköz lesz a voluntarizmussal, szubjektívizmussal szemben. nem kevésbé jelentős, hogy a központi utasítások számának megcsappanása hozzájárul gazdasági fejlődésünk meggyorsításához, az eddig kiaknázatlan tartalékok feltárásához, így életszínvonalunk gyorsabb ütemi emelkedéséhez.

friss istván ezután a tudomány szerepéről, növekvő jelentőségéről szólt. mint mondta, az utóbbi években sok szó esett arról, hogy a tudomány termelő erővé vált. sokan azonban azt tartják, hogy a termelőerővé vált tudomány gyűjtő fogalma alá csupán a természettudományok és a műszaki tudományok tartoznak. ezeket a kapitalista országok is messzemenően igénybe veszik a műszaki fejlesztés meggyorsítása érdekében, a szocialista társadalomnak azonban egyik előnye éppen az, hogy a társadalomtudományokat - köztük elsősorban a közgazdaságtudományt, továbbá a szociológiát - valóban az egész társadalom szolgáltatába állíthatja. a mi körülményeink között valóban adott a lehetőség, hogy tudományos alapokra helyezzük az egész népgazdaság tervezését, egész tervgazdálkodásunkat. a gazdaságirányítás rendszerének tovább fejlesztésével kapcsolatos munka hozzájárul ahhoz, hogy e lehetőségnek teljes mértékben tudatára ébredjünk, de ahhoz is, hogy világosan lássuk: ezen a területen erősen elmaradtunk. a tudomány munkásainak olykor szemükre vetik, hogy nem adtak pontos, egyértelmű receptet a tudományos tervezés feladatainak megoldására. a szemrehányásban van némi igazság, de nem teljesen jogos, mert ha valahol igaz, ezen a téren feltétlenül érvényes az a szabály, hogy a tudomány csak a gyakorlattal együtt fejlődhet. ugyanakkor a tudomány emberei megkérdőzhetik: eddig miért nem vette a gyakorlat teljesen igénybe a tudomány eredményeit, miért nem igényel nagyobb alátámasztást, s miért nem veti össze a tudományos megállapításokat a gyakorlattal? feladatunk most nyilvánvalóan nem az, hogy kérdéseket tegyünk fel egymásnak, hanem az, hogy erőinket összefogva arra a színvonalra emeljük a tudomány és a gyakorlat együttműködését, amely megfelel a szocialista társadalomban támasztható követelményeknek.

/folyt.köv./

14.50/j

-30-

le

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 6. folyt./-lm

friss istván a továbbiakban a népgazdasági terv realizálása és a fejlődési ütem közötti összefüggéseket vizsgálta. hangsúlyozta, hogy a népgazdaság harmadik ötéves tervével szemben alapvető követelmény, hogy az abban foglalt elképzelések megalapozottak, reálisak legyenek. ezt azonban egyesek leegyszerűsítve értelmezik, s azt gondolják, minél lassabb a fejlődés üteme, annál reálisabb a terv. ez tévedés. lehet ugyanis a fejlődés tervezett üteme csupán 2 százalékos, s a terv mégis túlfeszített, de lehet 20 százalékos és mégis reális. lényeges követelmény, hogy meg legyen az összhang a tervezett felhasználás, és a rendelkezésre álló feltételek, erőforrások között. ha ugyanis a feltételek közül akár egy is hiányzik, felborulhat az egész terv. ebből az is következik, hogy tervezésünket az eddiginél sokkal komplexebbé kell tenni, minden esetben ügyelni kell arra, hogy egy-egy területen tervbe vett változás milyen következményekkel, hatásokkal jár a többi érintett területeken. a népgazdaság harmadik ötéves tervének összeállításakor a szakemberek messzemenően szem előtt tartották a komplex tervezés követelményeit és az ilyen jellegű összefüggéseket sokkal inkább figyelembe vették, mint korábbi terveink összeállításakor.

a mezőgazdasági előirányzatokról szólva a törvényjavaslat előadója kiemelte: a tervezett fejlődési ütem alacsonyabb a második ötéves tervben eredetileg tervezett ütemnél, amely - mint a gyakorlat igazolta - nem volt reális. a bizottsági tanácskozásokon felmerült a kérdés: nem azért ilyen szolid a mezőgazdasági termelés tervezett fejlesztése, mert a mezőgazdasági jellegű beruházások hányada az összes beruházásokhoz képest valamelyest alacsonyabb, mint az előző tervidőszakban volt? a valóság az, hogy abszolút számokkal mérve a mezőgazdaság beruházási részese-dése mintegy 4-5 milliárd forinttal haladja meg a korábbit, s a terv sok olyan beruházást is tartalmaz, amely közvetve a mezőgazdaság fejlesztését szolgálja. nem szabad azonban megelégedni arról sem, hogy a természeti adottságokban, az időjárásban rejlő kockázati tényezők semilyen körülmények között nem indokolják, hogy hosszabb időszakra 2-2.5 százaléknál nagyobb termelés-növekedést irányozzunk elő a mezőgazdaságban.

/folyt.köv./

15.10/-n

-31-

le

parlament

bkk 2. / megkezdődött.... 7. folyt./s

friss istván ezután az országgyűlési bizottságokban lezajlott viták főbb konkluzióit ismertette. elmondta: a képviselők a tervjavaslat fontos pozitívumaként könyvelték el, hogy energetikai mérlegünkben a kőolaj- és földgáz felhasználása az 1960. évi 25, továbbá az 1965. évi 28 százalékról 1970-re 37-39 százalékra emelkedik, továbbá, hogy a vasutaknál a villamos és diesel-vontatás aránya az 1965. évi 35 százalékról 1970-re 75-80 százalékra növekszik. összesen nyolc országgyűlési állandó bizottság tárgyalta meg a törvényjavaslatot, s részletes és sokoldalú vitában 81 képviselő fejtette ki véleményét. a bizottságok több módosító javaslatot tettek a törvényjavaslat szövegével és indokolásával kapcsolatban, de bizottsági tárgyalásokon számos olyan probléma is felmerült, amelynek megoldására az illetékes kormányzati szervek figyelmét hívták fel. ilyen problémák például az, hogy a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztése során milyen módon lehet biztosítani a csökkent munkaképességűek foglalkoztatását, illetve a rehabilitáltak elhelyezését. a bizottságok az illetékes szervek figyelmét felhívták a fiatalok továbbtanulásának és elhelyezkedésének problémáira, és a mezőgazdaság gép- és gépalkatrész-ellátása javításának fontosságára.

beszéde végén friss istván arra kérte az országgyűlést, hogy a népgazdaság harmadik ötéves tervéről szóló törvényjavaslatot - a bizottságok által javasolt módosításokkal - fogadja el.

/folötc. köv./

15. 15/-n

-32-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 8. folyt./-lm

ezután az elnöklő polyák jános ismertette, hogy 32 képviselő jelentkezett felszólalásra a törvényjavaslat vitájában.

varga károly somogy megyei képviselő kapta meg a szót

elsőként. a törvényjavaslat erényei közül azt a két motívumot emelte ki, hogy egyrészt a tervezet magában foglalja mindazokat a gazdasági, kulturális és egyéb javaslatokat, amelyek az elmúlt években a termelés, a társadalom legkülönbözőbb fórumain felvetődtek, másrészt figyelembe veszi azokat a tervezési és gazdaságpolitikai tanulságokat, tapasztalatokat is, amelyeket a második ötéves terv időszakában szereztünk, mindent egybevetve: számol a sokirányú tennivalókkal és helyesen kiemeli a legfontosabb feladatokat. reális alapot biztosít gazdasági, társadalmi és kulturális életünk továbbfejlődéséhez. a körvonalazott fejlődésnek, a várható eredményeknek egyik legjellemzőbb adata, hogy a második ötéves tervben a beruházásokra fordított 200 milliárd forinttal szemben 1966-1970-re 250-260 milliárd forint az előirányzott beruházási összeg. helyeselte a képviselő azt az arányt, hogy ennek az anyagi erőnek mintegy háromnegyed részét a termelő ágazatra, további egynegyedét pedig szociális és kulturális fejlesztésre kívánják fordítani. a tervezet megalapozottságára és realizálására utalnak a lakosság életkörülményeinek javításával kapcsolatos célok is: a reálbérek 9-10 százalékkal emelkedjenek, az egy főre jutó reáljövedelem pedig 14-16 százalékkal növekedjék.

foglalkoztatási kérdésekre térve a képviselő utalt arra, hogy 1960 és 1965 között a munkások és alkalmazottak száma 13 százalékkal gyarapodott. a mostani tervidőszakban számolni kell bizonyos munkaerő-problémákkal. ezekben az években fogja éreztetni hatását az ötvenes évek demográfiai hulláma, amelynek következményeként igen nagyszámu fiatal munkába állítása jelentkezik majd társadalmi szintén; másfelől viszont a modern gépi technika, a termelés automatizálása a korábbinál kevesebb új munkaerő bevonását kívánja meg, elsősorban az ipari termelés területén. a képviselő elmondotta: véleménye szerint a törvényjavaslat összeállításakor meggondoltan számítottak a foglalkoztatottak számának 160-200 ezres növelésével.

/folyt köv./
15. 33/-n
1944. júli

-33-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 9. folyt./-lm

a továbbiakban varga károly somogy megye foglalkoztatottsági gondjairól szólott. ez a megye az ország legcsekélyebb népsűrűségű területe, egy négyzetkilométerre 59 lakos jut. ezen a vidéken az „elvándorlást”, kell megszüntetni, például a mezőgazdaságban a munkafeltételek javításával, a vidék lehetőség szerinti iparosításával, egyes kereskedelmi ágazatokban a 4-6 órás foglalkoztatás bevezetésével, illetőleg kiterjesztésével, a konfekció- és egyéb ipari területeken a bedolgozási rendszer bővítésével.

a törvénytervezethez kapcsolódó javaslatok közül a képviselő kiemelte a szarvasmarhatenyésztés fokozottabb támogatását, elsősorban új tehénistállók építésével. indítványozta a felszólaló, hogy a tervidőszakban esetlegesen felszabaduló népgazdasági tartalékokból ugyancsak fordítsanak egy hányadot népgazdasági tehénistállók létesítésére. javasolta azt, hogy a háztáji szarvasmarha-állományok a jelenlegi szinten tartását, illetve növelését, segítsék elő olyanformán, hogy az állatvásárlásra felvehető ~~op~~-hitelek jelenlegi 8 százalékos kamatát csökkentsék 4-5 százalékosra, ugyanugy, mint ahogy a különféle tartós fogyasztási cikkek beszerzésére folyósított hiteleknel. javítani kell a mezőgazdasági erdőgépellátását, a cseretakaromány biztosítását, a tudományos kutatás új eredményeinek széles körű alkalmazását. befejezésül a képviselő a balaton-part - különösen siófok és balatonföldvár - vízellátásához és szennyvízlevezetéséhez kért a korábbinál több segítséget.

a törvénytervezetet elfogadta és elfogadásra ajánlotta az országgyűlésnek is.

/folyt.köv./

15.38/-n

-34-

1532 *szel*

parlament

bkk 2./ megkezdődött.. / 10.folyt./

következő felszólaló nagy daniel,

csongrád megye képviselője volt. bevezetőben utalt a mezőgazdaság szocialista átszervezésének és termelésének 1961-1965 közötti eredményeire, majd a további feladatokról szólt.

indítványozta: a mezőgazdasági termelésnek a harmadik ötletidőszakra előirányzott 13-15 százalékos növelése érdekében a teljesítéséhez többek között szükséges a mezőgazdaság további belterjes fejlesztése. ennek számos feltétele rendelkezésre is áll, hiszen a mezőgazdasági üzemek már most is tekintélyes gépparkmal rendelkeznek, a géppark bővül, s az előző tervidőszakban nagy területeken létesültek öntözőtelepek, gyümölcs- és szőlőültetvények, sok helyütt mégis nehéz a belterjesítést fokozni, mert a szövetkezetek egy részében nagyfokú az elöregedés, kevés a munkaképes tag. jellemző példaként mondotta el a képviselő, hogy hódmezővásárhelyen, ebben a korábban kizárólag mezőgazdasági jellegű városban az 53.000 lakos közül most 13.000-en dolgoznak az iparban, a kereskedelemben és a közlekedésben, míg a város 13 termelőszövetkezetének összesen 4.100 dolgozó tagja van. egy dolgozó tagra átlagosan 10-12 hold, a növénytermesztésben dolgozókra pedig 20-25 hold szántó-terület jut, - s ilyen körülmények között bizony nem igen lehet növelni a belterjes kultúrák arányát.

nagy daniel a továbbiakban az állattenyésztés fejlesztésére, illetve az ezt szolgáló takarmánybázis jobb biztosítására tett néhány javaslatot. az egyik javaslat szerint a lucerna és a vöröshere magtermelés területét kellene fokozni. ez igen hasznos lenne az egész népgazdaságnak, hiszen a mi éghajlatunk mellett előnyösen termelhető aprómagvak nemcsak a hazai szőlő- és takarmány-termesztés szempontjából fontosak, hanem keresett cikkek a nyugati tőkés- piacokon is. másik indítványa arra vonatkozott, hogy az illetékes szervek vizsgálják felül, hogyan lehetne mielőbb megoldani a kukorica-tárolás problémáját az állami gazdaságokban, a termelőszövetkezetekben és a terményforgalmi vállalatoknál. javaslatának indoklásául többek között arra utalt, hogy míg évente jelentős mennyiségű apraktakarmányt importálunk, addig a tárolóhelyek, górék hiánya miatt minden évben nagytömegű kukorica megy tönkre válik használhatatlanná, vagy az állatok egészsége szempontjából károsná.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

nagy daniel felszólalása után az elnöklő polyák jános ebéd-szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

15.45/-n
1534 *szel*

-35-

parlament

bkk 2. /megkezdődött.... 11.folyt./-lm

a bkk 2. /megkezdődött az országgyűlés .../ az alábbi javításokat adjuk:

6. folytatás második bekezdésének utolsó előtti sora helyesen a következő:

hogy hosszabb időszakra évi 2-2,5 százaléknál nagyobb...

7. folytatás első bekezdésének 5. sora helyesen a következő:

1960 évi 21. továbbá

9. folytatás második bekezdés 3. sorában kezdődő mondat helyesen a következő:

indítványozta a felszólaló, hogy az tervidőszakban esetlegesen felszabaduló népgazdasági tartalékokból ugyancsak fordítanak egy hányadot termelészövetkezeti tehénistállók létesítésére. javasolta azt is, hogy....

/folyt.köv./

16,04/-n
1604 bel.

-36-

parlament

bkk 2. /megkezdődött.... 12.folyt./-lm

ebédszünet után az elnök dr. bereztóczy miklós

nyitotta meg az ülést, majd dr. bodegán jános képviselő

emelkedett szólásra.

- megyei képviselőtársaimmal áttanulmányoztuk a tervjavaslatot és örömmel állapítottuk meg, hogy megyénk tovább fejlődik, növekszik a lakosság fogyasztása, javul egészségvédelme, kulturális és szociális ellátottsága - mondotta. az alkalmat szeretném felhasználni arra, hogy néhány gondunkat is elmondjam, a megyénkben rejlő lehetőségekre felhívjam az országgyűlés figyelmét. a kőolaj- és a földgáz térhódítása, a villamosenergia-termelés korszerűsége iránti igény ugy érinti a megyét - pontosabban várpalotát, hogy a november 7. erőmű termelése 1975-ig a jelenleginek 60 százalékára csökken, majd 1980 után az erőmű villamosenergia fejlesztése várhatóan megszünik. ez magával vonja a várpalotai lignit-termelés csökkenését, sőt a péti nitrógénművek folyamatban levő rekonstrukciónak befejezése után lignit helyett itt is földgázra térnek át, ami várpalota termelésének további csökkenésével jár. véleményünk szerint várpalota és az inotai erőmű jövője érdekében az erőművet a harmadik, vagy a negyedik ötéves tervben egy, vagy két 200 megawattos gépegységgel kellene bővíteni, így inota korszerű, gazdaságos üzemmé válna, s jól fel lehetne használni várpalota szénvagyonát, amely 195 millió tonnára becsülhető, s ebből 120 millió tonnát ki is lehet termelni.

- tudomásom szerint a kohó- és gépipari minisztérium évi 15 000 -25 000 tonna teljesítőképességű alumíniumöntvény és dugattyugyár telepítését tervezi székesfehérvárra, - folytatta. - javasoljuk, az országos tervehivatal és a kgm vizsgálja meg, nem volna-e ésszerű ezt a gyárat az inotai erőmű és az alumíniumkohó közelébe telepíteni. itt az új üzem vízellátása is megoldható, s a terület, amelyet igénybe venne, szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas. a munkaerőutánpótlást is helyben meg lehet oldani.

a képviselő ezután utalt a tervjavaslatnak arra a részére, amely ajkán új timföldgyár építéséről intézkedik. hozzáfűzte: a tervjavaslatból nem derül ki, hogy mikor kell ennek az új timföldgyárnak az építését megkezdni. javasoljuk, hogy népgazdasági érdekből a magyar-szovjet timföld-alumínium egyezmény végrehajtásának sikeréért minél előbb jöjjön létre az új gyár.

/folyt.köv./

16,57/-n
1704 bel.

-37-

parlament

bkk 2./ megkezdődött...../ 13.folyt./s

ezután vitatta a törvényjavaslat indokolásának egyik kitételét, amely arról szól, hogy korlátozni kell a vízigényes iparfejlesztést azokon a már kialakult ipari bázisokon, például veszprém és füzfé területén, ahol az ipar vízellátása, a szennyvizek tisztítása már jelenleg is túlzott költségekkel jár. - véleményünk szerint - mondotta - az ipar vízellátása veszprém-ben és különösen füzfőn nem okoz gondot, ezért nem tartjuk célszerűnek, hogy az elmúlt tervidőszakhoz viszonyítva csökkenjen a füzfői nitrokémia fejlesztésének üteme. a gyár jelenleg körülbelül évi nyolcmillió köbméter ipari vizet fogyaszt a balatonból. ez rendkívül kevés, csupán annyi, amennyi négy-öt napsütéses napon a magyar tengerből elpárolog. a tényleges gond viszont azt, hogy a bakonyi bauxitbánya vállalat már napjainkban is percenként mintegy 100 köbméter vizet termel, amelyet felhasználatlanul, sőt a mezőgazdaságnak károkat okozva enged a balatonba. ez nagymértékben veszélyezteti a talaj- vízháztartást, ezért javasoljuk, hogy ezt a vizet mezőgazdasági, ipari, s nem utolsósorban a lakosság ivóvízellátási céljaira hasznosítsák a harmadik ötéves terv időszakában.

végül a megye építkezéseiről szólt s méltatta a megye fejlődésének várható alakulását. a törvényjavaslatot elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

17.00/-n
17.14.24.24

-38-

parlament

bkk 2./ megkezdődött... 14. folyt./-lm

ezután németh károly képviselő, a budapesti pártbizottság első titkára emelkedett szólásra.

tisztelt országgyűlés!

a magyar népgazdaság harmadik ötéves tervjavaslatával, a benne foglalt fő célkitűzésekkel egyetértek. helyeslem, hogy az országgyűlés a népgazdaság fejlesztésének fő irányait foglalja csak törvénybe, mert így jobban biztosítható a menetközben szükségszerűen felmerülő problémák rugalmas és legcélravezetőbb megoldása.

a harmadik ötéves terv elért eredményeink megszilárdításának, a szocializmus további építésének, az élet- és munkakörülmények javításának szolid, megalapozott terve, a szocializmus építésének öt évre szóló nemzeti programja. kifejezésre jut benne a népet szolgáló kommunista politika, amely számol országunk adottságaival, a szocialista építés eddigi tapasztalataival. épít arra a nagy erőre, amely népünk alkotó tehetségében, szorgalmában, a szocialista országokkal folytatott kölcsönösen előnyös együttműködésünk fejlesztésében rejlik.

beszéde következő részében németh károly méltatta azt a munkát, amelyet a második ötéves terv időszakában pártunk vezetésével a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség, egész dolgozó népünk végzett. a tisztelet és a megbecsülés hangján szólhatunk csak arról a munkáról, - mondotta, - amely az elmúlt öt esztendőben is maradandó alkotásokkal gyarapította hazánkat. a központi statisztikai hivatal jelentése a közelmúltban beszámolt a második ötéves terv összesített eredményeiről. ezekről szólni mégis szükséges, mert az építés mindennapi gondjai köztette népünk munkájának, erőfeszítéseinek eredményeiről elég keveset beszélünk. ne dicsekedjünk, de az eredményekre büszkék lehetünk, ezzel népünk alkotó, teremtő munkáját becsüljük meg.

hibák, gyengeségek, következetlenségek is tarkították munkánkat. de ezek sikeres leküzdésének az is feltétele, hogy mindenki, aki becsületesen dolgozik - és népünk túlnyomó többsége így dolgozik - tudja: van értelme a munkának, az erőfeszítések a haza, a nép javát szolgáló eredményekre vezetnek.

/folyt.köv./

17.08/-n

17.14.24.24

-39-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 15. folyt./-Lm

a második öt éves terv időszakában elért eredmények magukban foglalják a budapesti dolgozók odaadó munkáját is. budapesten, ahol a magyar ipar és az ipari munkásság több mint 40 százaléka helyezkedik el, öt év alatt 35 százalékkal növekedett az ipari termelés. ennek háromnegyed része a termelékenység növekedéséből származott. a fővárosi ipar tovább öregbítette jó hírnevét, és a gyártmányok egész sorában nemcsak belföldön, hanem külföldön is megérdemelt sikereket ért el. az állami és szövetkezeti ipar sok kiváló terméke méltán dicséri munkásaink, mérnökeink, kutatóink nagyszerű alkotóképességét.

az országgal együtt fejlődött, szebb, gazdagabb lett fővárosunk és lakóinak élete. felépült a magyar hidépítő nagy-szerű alkotása, az új erzsébet-híd, épül, formálódik a várnegyed és a vár, befejeződött a 7 ezer lakásos üllői-úti lakótelep, valamint a 3 600 lakásos Lágymányosi lakótelep építése. a főváros sok más pontján is új lakóépületek jelennek meg a megtett erőfeszítések eredményeit. a közlekedés fejlesztése - amelyre 5 év alatt 1.9 milliárd forintot fordítottunk, - a kommunális szolgáltatások, az oktatás, az egészségügy, az üzlethálózat és a közvilágítás fejlődése mind-mind a munka értelmét, a javuló életviszonyokat tükrözik.

ebben az időszakban a lakosság kiskereskedelmi vásárlásai 25 százalékkal emelkedtek. meggyorsult a háztartási gépek és készülékek vásárlása. csaknem minden második budapesti családnak televíziós készüléke van, a tervidőszakban évente 600 millió forintot fordítottunk budapesten a lakosság kulturális igényeit kielégítő létesítményekre. 16 százalékkal növekedett a középiskolai, 61 százalékkal az egyetemi és főiskolai hallgatók száma. a reáljövedelmek és reálbérek hasonlóan nőttek, mint országos viszonylatban. a tények azt mutatják, hogy népünk élet-színvonala nemcsak kibírja az összehasonlítást minden olyan tőkés országgal, amely a fejlődésnek nagyjából azonos fokon állt két évtizeddel előbb, hanem azokat magunk mögött is hagytuk. a fejlett tőkés országokkal is álljuk a versenyt, például a közoktatás, az egészségügy, szociális ellátás terén. tudjuk, hogy tőlük még sok tekintetben el vagyunk maradva, de szocialista társadalmi rendünk minden tőkés ország fölött áll az emberiség, a dolgozókról való féltő gondoskodás, a társadalmi fejlődés tekintetében.

/folyt. köv./

17.14/-n

1900 Lm

-40-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 16. folyt./-Lm

csakis akkor lehet objektív a vélemény népünk élet-színvonaláról, ha azzal a helyzettel mérjük össze, ami két évtizede volt. különösen az utóbbi évtizedben gyorsult meg a fejlődés. ezt az összehasonlítást ne azért tegyük, hogy megnyugodjunk és ami nem jó, azt is szépre fessük, hanem azért, hogy jobban becsüljük munkánk eredményeit és háritsunk el minden akadályt fejlődésünk útjából. nem vagyunk és nem is lehetünk elégedettek azzal, amit eddig elértünk. még jobbra, többre törekszünk, előbbre akarunk és előbbre is fogunk lépni, mégpedig saját munkánk alapján.

természetesen fővárosunkban még sok feladat vár megoldásra. kezdve onnan, hogy például budapesten jobban támogassuk a lakosság tényleges szükségleteit kielégítő kisipart, folytatva azzal, hogy csucsidőben is égjen rendszeresen a gáz és legyen vízellátás a város minden pontján, javuljon a közlekedés, enyhüljenek a lakás gondok s tárjuk fel a termelés növelésének nagy tartalékait. de ha arra gondolunk, - és a jövő tervezésénél elengedhetetlen, hogy gondoljunk rá - mi minden valósult meg a mögöttünk hagyott 5 esztendőben, az a jól végzett munka örömevel és bizakodással töltheti el népünket.

kedves elvtársak!

azok a gondok, amelyekkel a fővárosban naponta szembe találjuk magunkat - és ezt már sokan és sokszor elmondották - mindenekelőtt abból származnak, hogy ide összpontosul az ipar csaknem fele, az ország lakosságának majdnem ötöde. bár az ipar és az iparban foglalkoztatottak részaránya a vidék iparosítása révén csökkent, mégis a felszabadulásunkat megelőző időszakhoz képest az ipari termelés több mint négyszeresére, az iparban foglalkoztatottak száma pedig több, mint kétszeresére nőtt. a növekedés ilyen ütemével a város fejlesztése nem tartott lépést.

a párt központi bizottsága és a kormány az utóbbi években megkülönböztetett módon foglalkozott a főváros fejlesztésével. a nagyobb figyelem a fővárosi gondok megoldása iránt azonban még nem minden minisztérium és főhatóság munkájában jut megfelelően kifejezésre. a tervjavaslathoz kapcsolódva szövegesen, hogy alapvető fontosságú a főváros számára az ipar rekonstrukciós fejlesztése. budapesten az eddigieknél jobban előtérbe kell helyezni meglévő üzemeink korszerűsítését, a műszaki fejlesztést, hogy a termelésnek a szükségletekkel összhangban álló növekedését a termelékenység fokozása útján érjük el, s ez létszámmegtakarítással is járjon együtt.

/folyt. köv./

17.33/-n

1900 Lm

-41-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 17. folyt./-Lm

erre annál inkább szükség van, mert elkerülhetetlen, hogy esetenként ne végezzünk olyan beruházásokat, amelyek létszám-növekedést kívánnak, ilyen lesz például a tervidőszakban az Ikarusz gyár nagyarányú fejlesztése, meg a telefongyár bővítése. mivel azonban a létszámkeret-lazító törekvések eléggé gyakoriak, szükségesnek látszik a törvényben is kimondani - és ebben a kormány korábban már állástfoglalt - hogy a fővárosban az iparfejlesztés ne járjon együtt létszám-növekedéssel. folytatni kell egyes fővárosi üzemek vidékre telepítését, mégpedig az eddiginél zökkenőmentesebben. az országos nagyvállalatoknak az eddiginél több termelési profilt kell „átterelniük”, a fővárosi üzemekből már működő vidéki üzemekbe, ahol egyúttal a foglalkoztatási problémákon is könnyebben lehet enyhíteni. fontos, hogy a termelésnek ilyen áttérzése ne a főváros közvetlen környékén levő és hasonló gondokkal küzdő üzemekbe irányuljon, mint ahogy az néhány esetben már előfordult. jónak és követendőnek tartjuk, hogy a könnyűipar például az elmúlt 2 év során, miközben országosan 14 000 fővel növelte a foglalkoztatottak létszámát, budapesten 2 300 fővel csökkentette azt. szükséges, hogy az ilyen jellegű munka meggyorsuljon és tervszerűbbé váljon. ezért pontosabban és személyhez kötött felelősséggel kell meghatározni a minisztériumok ezzel kapcsolatos feladatait. az üzemek vidékre telepítéséhez biztosított anyagi eszközöket az ilyen célú beruházásokra az országos tervhiválnál elkülönítve kell kezelni, mert jelenleg senki nem tudja pontosan, hogy ezek hol is vannak. népgazdasági érdek, hogy ilyen módon is javítsunk a főváros munkaerő helyzetén, s elősegítsük a túlszűkölségből származó feszültségek feloldását. egyúttal hozzájárulhatunk a vidék iparosításának meggyorsításához, a helyenként fennálló foglalkoztatási gondok enyhítéséhez.

e feladatok következetes végrehajtása jelentősen az igazi segítséget ahhoz is, hogy a budapestre történő gyors feláramlást mérsékelni lehessen.

a harmadik ötéves terv végére a főváros 2,030.000 lakossal számolhat. helyi és központi forrásból ennyi ember legszükségesebb igényeinek kielégítését tudjuk biztosítani.

a lakosság számának alakulása nagy befolyással van arra, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokból hogyan tudjuk enyhíteni a lakáshelyzetet, a közlekedés zsúfoltságát és milyen mértékben lehet kielégíteni a lakosság egyéb szükségleteit. a főváros lakosságának növekedésével különösképpen összefügg, hogy a legnagyobb társadalmi gondunkat képező lakáskérdést milyen ütemben tudjuk megoldani. igaz, hogy a fővárosban sem épült még 5 év alatt annyi új lakás - összesen 51 000 - mint a második ötéves tervben. a szükségleteket azonban megközelítően sem elégíti ki.
/folyt. köv./

17.40/-n
1801 Zsely

-42-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 18. folyt./-Lm

a harmadik ötéves terv az állami lakásépítés arányát a fővárosban magasabban irányozza elő az előző 5 évinél. a korszerű lakásépítés feltételeinek további javítására a tervidőszakban 2 újabb nagyteljesítményű házgyárat helyeznek üzembe, jobban kiaknázzák az üzem- és munkaszervezésben rejlő lehetőségeket, s ilyenképpen a terv teljesítésére is lehetőség nyílt. minden valószínűség szerint nagyobb lesz a kapacitás, mint amennyi lakásépítéssel a terv számol. ezeket a kapacitásokat feltétlenül a lakásépítkezés fokozására kellene felhasználni.

arra törekszünk, hogy takarékos és gazdaságos tervezéssel, kivitelezéssel, a rendelkezésre álló erők és anyagi eszközök ésszerűbb felhasználásával gyorsabban, jobb minőségben, olcsóbban és több lakást építsünk a tervezettnél. annál azonban többre is szükség van. országosan is keresnünk kell a lehetőséget annak, hogy az éves tervek során a tervben előirányozotthoz képest növelhessük a lakásépítés ütemét. még inkább országos ügyé kell tenni a lakáskérdés megoldását, például az üzemek bekapcsolásával, az építőanyagipar termelésének növelésével, s jelentős állami támogatással megindult társasház-építési akció további szélesítésével, a lakosság jobb építőanyagellátásával és más módon.

amikor a lakásépítés ütemének gyorsításáról szólok, - mondotta a továbbiakban németh károly, tudatában vagyok annak, hogy az országosan tervezett 300 ezer lakás megépítése egymagában is nagy erőfeszítéseket követel. de meggyőződésem, hogy népgazdaságunkban, dolgozó népünk alkotó tehetségében, a társadalmi összefogásban van annyi erő, hogy a terv más alapvető célkitűzéseinek teljesítését nem veszélyeztetve mintegy 10 százalékkal, tehát 30 ezerrel több lakás építését tűzzük ki elérendő célként. javítani lehet és kell a lakáselosztási rendszert is. szabályozni kellene pontosabban az állami erőből épült lakások elosztásának feltételeit. lehetőségeink keretein belül belül, de jobban előnyben kellene részesíteni a többgyermekes és kisebb keretű családokat. az állami lakásokból való nagyobb részesedés mellett egyre gyakrabban merül fel az az igény is, hogy üzemi dolgozók nagyobb számban juthassanak például szövetkezeti lakáshoz.

/folyt. köv./

17.50/-n
1804 Zsely

-43-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 19. folyt./-Lm

tisztelt országgyűlés!

azt hiszem helyes, ha a tervtárgyalás során szó esik az ipari munkásság munkakörülményeiről, üzemi, szociális, egészségügyi ellátásáról is. társadalmunk gondoskodása a dolgozókról a munkahelyeken is széleskörű. az elmúlt 5 évben a budapesti üzemekben is javultak a munkakörülmények, különösen az új és korszerűsített üzemekben fejlődött a szociális és egészségügyi ellátás. nőtt az üzemorvosok száma, több új üzemorvosi rendelőt adtak át rendeltetésének. a fővárosban 20 modern munkásszálló és az üzemek egész sorában étkezdék, öltözők, mosdók épültek. naponta 450 ezer fő veszi igénybe az üzemi étkezést.

az utóbbi években azonban nem mindenütt fordítottak kellő figyelmet a munkahelyi egészségügyi, szociális körülmények javítására. a harmadik ötéves tervtörvény tárgyalása során meg kell erősítenünk azt a törekvésünket, hogy a dolgozókról való gondoskodás, a munkakörülmények javítása a vezetők tevékenységében mindenütt nagyobb teret kapjon és a legfontosabb szükségletek kielégítését központilag is segíteni kell.

kedves elvtársak!

ha az életszínvonalat, a dolgozókról való gondoskodást abból a szempontból vizsgáljuk, hogy milyen a lakosság fogyasztási cikk-ellátása, megállapíthatjuk, hogy az utóbbi években jelentősen javult, helyzetünket figyelembevéve kedvező. a növekvő és változó igényeket egyre jobban kielégítő összetételben állnak rendelkezésre az árualapok.

ugyanakkor jogos panaszok is elhangzanak. esetenként olyan cikkekből sem kielégítő az ellátás, amelyeket az árintézkedések érintettek. gyakran olyan áruféleségekből is hiány áll elő, amit mással nem lehet indokolni, mint figyelmetlenséggel. az ipar nem teljesíti mindig előre szállítási kötelezettségét, vagy a minőség nem megfelelő és a rendelkezésre álló árualapok elosztása sem mindig helyes. a helyzet reális megítéléséhez tartozik, hogy sok intézkedés és erőfeszítés történik a hiányosságok megszüntetésére, nem egy esetben többlet import útján is. a belkereskedelem árucserével is bővíti a választékot. a lakosság vásárlásai is jelentősen nőttek. az év első 5 hónapjában az elmúlt év hasonló időszakához képest a kiskereskedelmi forgalom - folyó áron számolva - 9 százalékkal volt több, mint egy évvel ezelőtt. vagyis a fejlődéssel, a növekvő igények kielégítésével járó gondokról is szó van.

/folyt.köv./

17.55/-n
1805 hely

-44-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 20. folyt./-Lm

fontos, hogy az általában kedvező helyzet ne nyugtasson meg bennünket, szüntelenül törekedjünk a tapasztalt hiányosságok megszüntetésére. lehetőségeink keretein belül kövessünk el minden annak érdekében, hogy javuljon az árueellátás, kevesebb legyen a hiánycikk, amely egyúttal az életkörülmények javításának, a jó társadalmi közérzetnek, végső soron a jobb munkakedven is fontos feltétele. ugyanakkor egy pillanatra sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a minőségileg jobb és hatékonyabb gazdasági munka, korszerűbb termékek előállítására nagyobb választékban a belföldi és a külső piacokra, az élet- és munkakörülmények javításának a fő forrása.

kedves elvtársak!

az a szerep, amelyet budapest az ország életében betölt, nagy felelősséget hárít a főváros dolgozóira és vezetőire a harmadik ötéves terv végrehajtásában.

a budapestiek, akik szeretik városukat, szocialista hazánkat, bizonyosan nem kímélik erejüket, hogy felelősségük arányában és tehetségük szerint a következő 5 esztendőben is vállalják a szocializmus építéséből reájuk háruló részt. ez kifejezésre jut áldozatkészségükben, cselekvő társadalmi aktivitásukban, mely alapja volt eddig és az lesz a jövőben is a főváros fejlődésének. ebben a munkában élén jártak és élén járnak a szocialista brigádok, az a 600 ezer budapesti dolgozó, aki 60 ezer szocialista brigádban a szocialista munka nagyszerű tetteit hajtja végre. most pártunk 9. kongresszusára készülnek a budapesti dolgozók. az éves terv maradéktalan teljesítésére és ésszerű túlteljesítésére irányuló törekvésükben kifejezésre jut annak a politikának igenlése, amelyet a szocializmus építésének folytatására a harmadik ötéves terv is tartalmaz.

a javaslatokat a tisztelt országgyűlésnek megfontolásra ajánlom, a harmadik ötéves tervről szóló törvényjavaslatot elfogadom, - fejezte be nagy tapssal fogadott beszédét a budapesti pártbizottság első titkára.

/folyt.köv./

18.00/-n
1807 hely

-45-

sárosi györgy - bács megyei képviselő hangoztatta: népgazdaságunk fejlesztésének harmadik ötéves terve a múlt évben lezárult tervidőszak eredményeire épül, realisan figyelembe veszi a lehetőségeket, s számol munkásságunk, dolgozó parasztságunk és értelmiségünk szorgalmával, alkotó kedvével.

a törvényjavaslat mezőgazdasági előirányzatait vizsgálva elmondta, hogy bács megyében a következő esztendőben nagy figyelmet kell fordítani a szőlőfeldolgozásra és a bor-tárolásra. az ezzel kapcsolatos gondokat tetézik a szállítás nehézségei. különösen az aggasztja a megye termelőszövetkezeti gazdait, hogy - mint értesültek róla - a megyében körülbelül negyven vasutállomáson meg akarják szüntetni a teherforgalmat, s át kívánják irányítani az amugy is meglehetősen korszerűtlen és túlterhelt közúti hálózatra. nemrégiben csátalja és nagybaracska között korszerű szőlőfeldolgozó és tároló építéséhez fogtak hozzá, s már a helykijelöléskor számításba vették a máv illetékeseinek véleményét, amely szerint a tárolótól minden további nélkül kiépíthetnek egy tolatóvágányt. a közelmúltban azonban kiderült, hogy erről szó sem lehet, mert a csátaljai vasutállomáson szintén be akarják szüntetni a teherforgalmat. az eddigi szállítási lehetőségeket semmiképpen sem szabad szűkíteni, sőt újabb lehetőségekről kellene gondoskodni, hiszen a következő években csaknem 22.000 katasztrális hold ujonnan telepített szőlő és mintegy 15.000 katasztrális hold gyümölcsös termőre fordulásával kell számolni.

a képviselő ezután arról beszélt, hogy a harmadik ötéves terv időszakában bács megye mezőgazdasága évente átlagosan 7,2 milliárd forint értéket termel, s - az előirányzatok szerint - ennek 39 százalékát a szőlő - gyümölcs termelők, kertészetek adják. a tervek szerint a gyümölcsstermelés a jelenlegi 6000 vagonról 1970-re 12.000 vagonra emelkedik. évente körülbelül egy- és negyedmillió hektoliter bor tárolását kell biztosítani. sűrgető feladat tehát a meglevő tárolók bővítése és újak építése.

a következő esztendőben nagy összegeket költ népgazdaságunk traktorok és pótkocsik beszerzésére. fel kell azonban figyelni arra, hogy kevés a munkagép. s ezt első sorban a szőlők és gyümölcsösök művelése sanyti meg. a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./

18.05/-n
18.21.24.

-46-

a következő felszólaló, somoskői lajos nógrád megyei

képviselő leszögezte: a törvényjavaslatból, valamint az ipari üzemek fejlesztési terveiből ismert adatok azt bizonyítják, hogy nógrád megye ipari fejlesztésének üteme a harmadik ötéves tervben minden eddiginél gyorsabb lesz, s ezt a megye ipari munkásai is nagy meglepedéssel fogadták. a törvényjavaslatnak a fűtőanyag-mérleg szerkezeti átalakítására vonatkozó irányelveiből azonban - folytatta a képviselő - olyan helyi problémák is adódnak, amelyre az országgyűlés figyelmét is fel kell hívni.

nógrád megyében az állami ipar 33 000 dolgozója közül mintegy 14 000-et a szénbányászat foglalkoztat. a bányászás lehetősége azonban a szénvagyon fogytával csökken, s ezt még súlyosbitja, hogy míg az igények a magasabb kalóriájú szén felé tolnak, addig nógrádban már csak alacsony fűtőértékű szén bányászható. igaz, a nagybátony - mátraverebély térségében végzett kutatások eredményeit most az eddigieknél magasabb fűtőértékű szénre is van kilátás, de még ezt figyelembe véve is problémát okoz a régebbi bányákban felszabaduló munkaerő foglalkoztatása. a vājárképzést már beszüntették, s a lét-számcsökkentéseknél most már olyan tösgyökeres bányászok elhelyezéséről van szó, akik 20-30 éve dolgoznak bányában. az ujonnan munkába lépő fiatalok és a bányászattól felszabaduló munkások megfelelő foglalkoztatása a tervben előirányzott nagyarányú ipari fejlesztés ellenére sem látszik teljesen biztosítottnak, ezért a képviselő javasolta, hogy az országos tervhivatal és az illetékes szakminisztériumok ezt a problémát is figyelembe véve vizsgálják felül nógrád megye iparfejlesztésének kérdését.

a törvényjavaslatot elfogadta .

/folyt.köv./

18.20/-n

18.21.24.

-47-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 23. folyt./-lm

maczkó gábor szabolcs megyei képviselő utalt arra, hogy

a terv végrehajtása során tovább javul a megye munkaerő- és foglalkoztatottsági helyzete. szükség is lesz az ilyen irányú fejlődésre, mivel az elmúlt tizenöt esztendőben 140 ezernél többen költöztek el véglegesen a megyéből, és sajnos jelenleg is mintegy 35 ezer ember - nap mint nap, vagy hetenként utazgatva - más megyébe jár el dolgozni. nem csekély összeget tesz ki a részükre biztosított vasúti és egyéb kedvezmény, különélési díj stb., mindez megtakarítható, ha a lakóhelyükön vagy annak közelében tudnak nekik megfelelő munkaalkalmat teremteni. a jelenlegi helyzeten elsősorban a fokozott ütemű iparosítással tudnak javítani. ehhez jobbra megvannak a tárgyi feltételek és a természeti adottságok, problémát okoz viszont a kellő számú műszaki, közgazdasági és egészségügyi szakember biztosítása. többnyire a lakáshiány miatt nem tudnak elegendő szakembert hívni a megyébe, holott itt egyre-másra épülnek új ipari és mezőgazdasági létesítmények.

a lakáselosztással kapcsolatos jelenlegi rendelkezések nem teszik lehetővé, hogy egy-egy nagyobb beruházás megfelelő számú lakás építésével párosuljon, ahol el tudnák helyezni az új üzemek, gyárak megindításához nélkülözhetetlen szakembereket. hogy ilyen problémák ne adódjanak, a képviselő javasolta, hogy az illetékesek a vidéki ipartelepítések során megvalósuló egyes beruházások mellé eleve biztosítsanak szükséges számú lakást az illető megye lakáskeretéből. ugyanakkor szorgalmazzák a települési tervek gyors elkészítését, a kommunális ellátottság javítását a települési központokban. ez ugyanis előfeltétele annak, hogy az önerőből épülő lakások száma is gyarapodjék. érdemes megemlíteni, hogy szabolcs megyében az idén mintegy 14 ezren kértek lakásépítési engedélyt.

a képviselő elfogadta a törvénytervezetet, s az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnök szünetet rendelt el.

a szünet után polyák jános elnökletével folytatódott a tanácskozás.

/folyt. köv./
18.50/-n
1902 Lelvi

-48-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 24. folyt./-lm

dr. horngos gyula kohó- és gépipari miniszter felszólalása
következett ezután.

- a népgazdaságunk harmadik ötéves tervére vonatkozó törvényjavaslat csaknem valamennyi fejezete közvetve, vagy közvetlenül érinti a kohó- és gépipart - mondotta bevezetőül, dr. horngos gyula kohó- és gépipari miniszter. - termékeinek korszerűsítését folytatta - nagymértékben befolyásolja az egész nép gazdasági színvonalát, termelékenységét és gazdaságosságát, a fontos szerepe van az ország külkereskedelmi mérlegének alakításában és a lakosság ellátásában.

- a második ötéves terv időszakában - mondotta - mind a kohászat, mind a gépipar jelentősen fejlődött. a kohászatban növekedett a finomlemezek, a hidegen hengerelt ötvöztelen acélszalagok, a nagy szilárdságú acélhuzalok, a hidegen alakított acélok termelése, meghonosodott a hűradástechnika és műszeripar igényeinek megfelelő finomkohászati termékek gyártása. elkezdődött tehát a kohászat termelési szerkezetének átalakulása, s ez a következő években folytatódik. jelentősen megváltozott a gépipari termelés belső szerkezete is. a hűradástechnikai ipar termelése viszonylag nagymértékben, 106 százalékkal, exportja 126 százalékkal, a műszeripari termelés 98, az export pedig 137 százalékkal emelkedett az elmúlt öt évben. az előirányozottnál gyorsabban, 46 százalékkal nőtt a lakosság ellátását szolgáló tartós fogyasztási cikkek termelése, a választék azonban időnként nem volt kielégítő.

a miniszter a harmadik ötéves tervjavaslatra utalva hangsúlyozta, hogy a vaskohászat legfontosabb feladata a termelő kapacitások nagyobb mértékű hasznosítása, korszerűsítése, a választék összetételének és a minőségnek a javítása. az átlagosnál gyorsabb ütemben kell növelni az ötvözött acéláru, a bevont lemezek, a hidegen alakított vaskohászati termékek gyártását. mindez nagy feladatokat jelent és a termelés szerkezetének átalakítását kívánja. az állami keretből a kohászat rendelkezésére bocsátott beruházások 65-70 százaléka ezuttal nem a termelés bővítését, hanem az ugynevezett minőségi áruk gyártását szolgálja. valamennyi acélműben áttérnek a nagy-kalória értékű földgáztüzelésre, ugyanakkor széles körben alkalmazzák az oxigénes befúvatást, ami a martin-acélok minőségének javítását segíti elő.

/folyt. köv./
19.00/-n
1904 Lelvi

-49-

bkk 62. /megkezdődött... 25. folyt./-lm

salgótarjánban új huzalmú épít, nagy szilárdságu acélhuzalok, előfeszített betonacél-huzalok, ötvözött és lágyhuzalok gyártására. az országos méretű gázprogram segítségével jelentősen fejlődik a csőgyártás, elsősorban a hegesztett és a hidegen vont csővezetékgyártás. a csepel vas- és fémművekben új csőhengernyű berendezést állítanak fel. a Lenin kohászati művekben, Orfőn, a dunai vasműben újabb felület-tisztító és kikészítő berendezések épülnek, ezek is a termékek jobb minőségét szolgálják.

Dr. Horgos Gyula utalt arra, hogy a kohászati termelésnek még magasabban kell alkalmazkodnia a népgazdaság igényeinek. ezért egyes termékek tovább-feldolgozásáról a kohászat maga fog gondoskodni. a dunai vasmű például a hidegen hengerelt lemezről és a hajlított profilanyagokból könnyűvas-szerkezeteket készít. azzal, hogy a kohászat részben maga dolgozza fel féltermékeit, nemcsak a minőséget javítja, hanem a termékválasztéka is bővül. a minőség javításában eddig is értek el eredményeket kohászati üzemeink. a salgótarjáni acélárugyártás például igen rövid idő alatt oldotta meg a dinamó-szalagok gyártását. ezek az eredmények azonban még nem általánosak, sok a jogos panasz. a hibák elsősorban a technológiák hiányosságaira vezethetők vissza. a jobb technológia bevezetése egymagában is komoly tartalék, amit a harmadik ötéves tervben hasznosítani kell.

A gépipar várható fejlődéséről szólva a miniszter utalt arra, hogy a termelés belső szerkezetének átalakítása folytatódik. elsősorban azok a gépipari ágazatok fejlődnek jelentősebb mértékben, amelyek iránt állandó és nagy a hazai és külföldi igény, továbbá amelyeknek gyártmányait a legrövidebb idő alatt nemzetközi színvonalra lehet emelni. a gépipar fejlesztésére 80 százalékkal nagyobb összeget költenek, mint a második ötéves tervben. továbbra is kiemelten kezelik a híradástechnikai ipart, a ráfordított összegek jelentősen meghaladják a második ötéves terv előirányzatát. tovább fokozódik a híradástechnikai alapanyagok, alkatrészek és részegységek fejlesztése, ugyanakkor mindjobban támaszkodni kell a baráti országokkal, elsősorban a szovjetunióval kötött egyezményekre. a kölcsönös alkatrész-szállítások ugyanis nagy segítséget jelentenek híradástechnikai iparunk fejlesztéséhez.

/folyt. köv./
19.05/-n
19.14. Zsolt

bkk 2. / megkezdődött... 26. folyt./-lm

Lényegesen növekszik a következő öt évben a fényforrások termelése is. az egyesült izzó és nagykanizsai új telepének fejlesztése csaknem egymilliárd forintba kerül, s termékeivel a jövőben jobban ki tudják elégíteni a hazai és külföldi igényeket. a műszeripar szerkezete, a folyamat-műszerezés, a számítástechnika és a szervezéstechnikai eszközök irányába tolódik el. egyik alapvető cél az automatika-ágazat bővítése. új vezérlési rendszereket is szélesebb körben kell alkalmazni, különösen a szerszámgépiparban, s ebben nagy feladatai lesznek az erősáramú iparágaknak is.

Dr. Horgos Gyula utalt a nagy fejlődés előtt álló közúti járműgyártás várható eredményeire, s kiemelte, hogy 1970-ben a gépipar exportjának körülbelül 30 százalékát már a járműipar adja. ez a hatalmas fejlődés csak úgy valósulhat meg, ha támaszkodunk a részegység-gyártásra vonatkozó nemzetközi megállapodásokra, mindennek előtt a szovjetunióhoz és Lengyelországhoz fűződő kapcsolatainkra. arról van szó, hogy egyes részegységeket mi gyártunk, másokat a baráti országokból szerzünk be. itymódon például az autóbuszokhoz és tehergépkocsikhoz szükséges hátsóhidak gyártását ötszöröseire emeljük, más részegységeket, például első tengelyeket, sebességváltókat, baráti országokból vásárolunk.

ezután arról szólt, hogy a gépgyártás 40-45 százalékos átlagánál nagyobb mértékben növekszik a vegyipari, élelmiszeripari és mezőgazdasági gépgyártás termelése. a mezőgazdasági gépgyártás körülbelül 60 százalékkal lesz nagyobb öt év múlva, s ebben még nincsenek benne az erőgépek, traktorok. még ez a fejlesztés sem teszi azonban lehetővé az igények teljes kielégítését a harmadik ötéves tervben. a fejlesztés és a beruházások hatása ebben az iparágban csakugy, mint más ágazatoknál is, a tervidőszak végén kezd jelentkezni, a teljes eredmény pedig csak a következő tervidőszakban bonatkozik ki.

a miniszter ezután arról beszélt, hogy az igények kívánatossá tennék a tárca termelésének az említetteken túlmenő növelését, ezt azonban több ok miatt nem lehet megvalósítani. további beruházási kereteknek például határt szab a korlátozott építkezési lehetőség. a munkaerő növelésének is csupán csekély lehetőségei vannak. a gépipar 1970-ig termelési többletének 80 százalékát, a termelékenység javításával kívánja biztosítani.

/folyt. köv./
19.12/-n
19.21. Zsolt

bkk 62. /megkezdődött... 25. folyt./-lm

salgótarjánban új huzalmi épít, nagy szilárdságú acélhuzalok, előfeszített betonacél-huzalok, ötvözött és lágyhuzalok gyártására. az országos méretű gázprogram segítésére jelentősen fejlődik a hegygyártás, elsősorban a hegesztett és a hidegen vont csövek előállítására, a csepel vas- és fémművekben új csőhengernyű berendezést állítanak fel, a Lenin kohászati művekben, őzben, a dunai vasműben újabb felület-tisztító és kikészítő berendezések épülnek, ezek is a termékek jobb minőségét szolgálják.

Dr. Horgos Gyula utalt arra, hogy a kohászati termelésnek még magasabban kell alkalmazkodnia a népgazdaság igényeire. ezért egyes termékek tovább-feldolgozásáról a kohászat maga fog gondoskodni, a dunai vasmű például a hidegen hengerelt lemezről és a hajlított profilanyagokból könnyűvas-szerkezeteket készít, azzal, hogy a kohászat részben maga dolgozza fel féltermékeit, nemcsak a minőséget javítja, hanem a termékválasztéka is bővül, a minőség javításában eddig is értek el eredményeket kohászati üzemeink, a salgótarjáni acélárugyár például igen rövid idő alatt oldotta meg a dinamó-szalagok gyártását. Ezek az eredmények azonban még nem általánosak, sok a jogos panasz, a hibák elsősorban a technológiák hiányosságaira vezethetők vissza, a jobb technológia bevezetése egymagában is komoly tartalék, amit a harmadik ötéves tervben hasznosítani kell.

A gépipar várható fejlődéséről szólva a miniszter utalt arra, hogy a termelés belső szerkezetének átalakítása folytatódik, elsősorban azok a gépipari ágazatok fejlődnek jelentősebb mértékben, amelyek iránt állandó és nagy a hazai és külföldi igény, továbbá amelyeknek gyártmányait a legrövidebb idő alatt nemzetközi színvonalra lehet emelni, a gépipar fejlesztésére 80 százalékkal nagyobb összeget költenek, mint a második ötéves tervben, továbbra is kiemelten kezelik a híradástechnikai ipart, a ráfordított összegek jelentősen meghaladják a második ötéves terv előirányzatát, tovább fokozódik a híradástechnikai alapanyagok, alkatrészek és részegységek fejlesztése, ugyanakkor mindjobban támaszkodni kell a baráti országokkal, elsősorban a szovjetunióval kötött egyezményekre, a kölcsönös alkatrész-szállítások ugyanis nagy segítséget jelentenek híradástechnikai iparunk fejlesztéséhez.

/folyt. köv./
19.05/-n
19.14. Zseli

-50-

bkk 2. / megkezdődött... 26. folyt./-lm

Lényegesen növekszik a következő öt évben a fényforrások termelése is, az egyesült izzó és nagykanizsai új telepének fejlesztése csaknem egymilliárd forintba kerül, s termékeivel a jövőben jobban ki tudják elégíteni a hazai és külföldi igényeket, a műszeripar szerkezete, a folyamatmű-szerelés, a számítástechnika és a szervezéstechnikai eszközök irányába tolódik el, egyik alapvető cél az automatika-ágazat bővítése, új vezérlési rendszereket is szélesebb körben kell alkalmazni, különösen a szerszámgépiparban, s ebben nagy feladatai lesznek az erőáramu iparágak is.

Dr. Horgos Gyula utalt a nagy fejlődés előtt álló közúti járműgyártás várható eredményeire, s kiemelte, hogy 1970-ben a gépipar exportjának körülbelül 30 százalékát már a járműipar adja, ez a hatalmas fejlődés csak úgy valósulhat meg, ha támaszkodunk a részegység-gyártásra vonatkozó nemzetközi megállapodásokra, mindennek előtt a szovjetunióhoz és Lengyelországhoz fűződő kapcsolatainkra, arról van szó, hogy egyes részegységeket mi gyártunk, másokat a baráti országokból szerzünk be, illy módon például az autóbuszokhoz és tehergépkocsikhoz szükséges hátsóhidak gyártását ötszöröseire emeljük, más részegységeket, például első tengelyeket, sebességváltókat, baráti országokból vásárolunk.

ezután arról szólt, hogy a gépgyártás 40-45 százalékos átlagánál nagyobb mértékben növekszik a vegyipari, élelmiszeripari és mezőgazdasági gépgyártás termelése, a mezőgazdasági gépgyártás körülbelül 60 százalékkal lesz nagyobb öt év múlva, s ebben még nincsenek benne az erőgépek, traktorok, még ez a fejlesztés sem teszi azonban lehetővé az igények teljes kielégítését a harmadik ötéves tervben, a fejlesztés és a beruházások hatása ebben az iparágban csakugy, mint más ágazatoknál is, a tervidőszak végén kezd jelentkezni, a teljes eredmény pedig csak a következő tervidőszakban bonatkozik ki.

a miniszter ezután arról beszélt, hogy az igények kívánatossá tennék a tárca termelésének az említetteken túlmenő növelését, ezt azonban több ok miatt nem lehet megvalósítani, további beruházási kereteknek például határt szab a korlátozott építkezési lehetőség, a munkaerő növelésének is csupán csekély lehetőségei vannak, a gépipar 1970-ig termelési többletének 80 százalékát, a termelékenység javításával kívánja biztosítani.

/folyt. köv./
19.12/-n
19.21. Zseli

-51-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 27. folyt./-lm

a beruházások és a munkaerő-helyzet említett alakulása, továbbá egyes igényeknek a termelésnél gyorsabb ütemű növekedése miatt nem számíthatunk arra, hogy minden termékcsoportban ki tudják majd elégíteni a szükségleteket.

miniszter ezután az öntvény és a kovácsolt anyagok gyártásának jelentőségéről szólt, elmondotta, hogy a terv szerint az öntvény készítésével korszerűsítene, és befejezik 20 öntvénykonstrukcióját az ötéves tervidőszakban. megkezdődik egy könnyűfémöntőde és egy központi szürkevas-öntőde építése. tervezik 9 kovács-üzem fejlesztését, a többi között a diósgyőri, a győri és az új salgótarjáni kovács-üzem fejlesztését, illetve építését. ezeknél a munkáknál figyelembe vették a gyártmány-struktúra megváltozását, azt az igényt, hogy csökkenjenek a kovácsolási ráhagyások, az izzításhoz kevesebb energiát kelljen felhasználni, növekedjék a szerszámok élettartama.

ezután azokról az intézkedésekről beszélt, amelyek az ütemes, egyenletes termelést, a negyedévvégi hajrák felszámolását szolgálják. 1965-ben a kgm 18 vállalatánál valamennyi külső és belső feltételét megteremtették az ütemes termelésnek, ennek eredménye, hogy a gépipari termelés 30 százalékát már valóban egyenletesen bocsátották ki a vállalatok. a terv az, hogy 1966-ban a gépipari termelés 50-52 százalékánál, 1967-ben 70-75 százalékánál érjenek el hasonló eredményt.

befejezésül a gyártmányok élettartamának növeléséről szólt, példaként említve a csepel diesel-motorokat, melyeknek korszerűsítésére, élettartamuk fokozására 310 millió forintot költ az ország a harmadik ötéves tervben.

/folyt.köv./

19.16/-n
1966. 2. 21.

-52-

parlament

bkk 2. /megkezdődött...28. folyt./-lm

horváth ede, győr-sopron megyei képviselő hangzottatta,

hogy a harmadik ötéves tervben megszabott feladatokat olyan időszakban kell megoldani, amikor áttérünk a gazdaságirányítás új rendszerére. a reform minden bizonnyal hatékony segítséget nyújt népgazdaságunk fejlődéséhez, gazdálkodásunk javításához.

örömmel nyugtázta, hogy a tervidőszakban győr-sopron megye nagyszegű beruházásokkal gyarapodik. ezek közül is kiemelkedő az a csaknem hárommilliárd forintos beruházás, amelyet a magyar vagon- és gépgyár kap a közúti járműgyártás fejlesztésére. a képviselő kiemelte a nemzetközi együttműködés nagy jelentőségét az ipar fejlesztésében, a termékek korszerűsítésében, a világszínvonal elérésében. rámutatott, hogy a magyar-szovjet hosszulejárata gazdasági egyezmény lehetőséget teremt a magyar járműiparnak arra, hogy jelenlegi termelését többszörösére emelje, s az autóbusz főegységek termelésében olyan szintet érjen el, amelyen adottak a feltételek a legkorszerűbb technológia, üzemszervezés alkalmazására.

horváth ede hangzottatta; a harmadik ötéves terv egyik rendkívül pozitív vonása, hogy a korábbinál nagyobb mértékű összpontosítást irányoz elő a beruházásoknál. ez fokozott felelősséget hárít a különböző szinten tevékenykedő gazdasági vezetőkre.

a törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt.köv./
19.20/-n
1966. 2. 21.

-53-

parlament

bkk 2./ megkezdődött, / 29. folyt./s

Lehel Ferenc

----- vas megyei képviselő a mezőgazdasági termelés fejlesztésének néhány problémájával foglalkozott. részletesen kitért a hazai takarmánytermesztés és az export szempontjából egyaránt jelentős lucerna- és vöröshere mag-termelés helyzetére. ezekből a magvakból korábban holdanként 2-4 mázsa termést is sikerült betakarítani, ezzel szemben vas megyében az elmúlt öt évben lucernamagból 56, vöröshere magból 75 kilogramm volt a holdankénti átlagtermés, s ez nem is rosszabb az országos átlagnál. a nagyarányú visszaesés okai közül a felszólaló az egyik legfontosabbnak emelte ki, hogy a növényvédelemben mind nagyobb tömegben alkalmazott, s egyébként igen szükséges és hasznos vegyszerek kipusztították a pillangósnövények beporzását végző rovarok nagyrészét is.

ezen a - különösen világszerte jelentkező - problémán azonban nem lehet segíteni. a lucerna és a vöröshere beporzására ugyanis kiválóan alkalmasak a méhek is, s ezeknek a jelenlegi növényvédőszernek nem ártanak. hazánkban egyébként is kedvezően áll a méhészet ügye: 600.000 méhcsaládunk van; megfelelő szervezeti intézkedések biztosítják a korszerű méhészkedés feltételeit; magas színvonalú a méhészeti kutatás. a tudományosan megalapozott kísérletek azt is kimutatták, hogy ha megfelelő időben mézelőméheket visznek a lucerna- és vöröshere táblákra, 20-30 százalékkal nő a magtermés.

a képviselő javasolta, hogy a következő tervidőszakban országos méretekben is jobban használják ki az aprómagtermelés fellendítésének ezt a nagy tartalékát. vas megyében, helyi kezdeményezésként, már hozzá is láttak ehhez, mivel az ötéves terv idején 20 százalékkal akarják növelni a pillangós-takarmányok területét.

a törvényjavaslatot elfogadta.

/folyt. köv./

19.29/-n
1974. február

-54-

parlament

bkk 2./ megkezdődött...../ 30. folyt./s

ezután szabó Gusztáv

----- pest megyei képviselő szólalt fel. méltatta a második ötéves tervidőszakban elért eredményeket, kiemelve az új nagyüzemeket, a felépült lakótelepeket, majd a harmadik ötéves terv céljait elemezte. különösen azt hangsúlyozta, hogy gyártmányainkat magas műszaki színvonalra kell emelni, hogy azok versenyképesek legyenek.

- a műszaki fejlesztés meggyorsításának alapvető követelménye a szellemi munka jobb, összehangoltabb, szervezettebb felhasználása - mondotta. az iparban a szellemi kapacitás kihasználásának hatalmas tartalékaik vannak. harmadik ötéves tervünket akkor teljesítjük maradéktalanul és az új gazdasági mechanizmus is csak akkor lesz valóban eredményes, ha mérnökeink és közgazdászaink is összefognak és tudásuk legjavát adják. sajnálatos, hogy jelenleg három-négy év is eltelik egy gyártmány tervezésétől a sorozatgyártás megkezdéséig. jól tudjuk, hogy a világpiacokon esetleg a legjobb konstrukciók is egyik évről a másikra elavulnak. részletesen szökölt a műszeriparban tapasztalható néhány helytelen jelenségről. utalt például egy bizonyosfajta egyfázisú árammérőre, amelynek kialakítása 1962-ben kezdődött, a próbasorozatra mégis csak 1967-ben, a sorozatgyártásra pedig 1968-ban kerül sor. véleménye szerint a műszeriparban túlzottan sok kutatási- fejlesztési témával foglalkoznak, még pedig nem egy esetben a piac ismeretének hiánya miatt. a sok téma miatt a szellemi kapacitás szétforgácsolódik. többek között ezért is hosszú a gyártás bevezetésének ideje.

szökölt arról, hogy gyakran az előzetes gazdasági elemző munka hiányzik, ezért nem elég sikeres a kutatás és fejlesztés. olyan kutatásokba fektetnek energiát, amelyeket piac hiánya, vagy egyéb okok miatt később nem lehet hasznosítani nem szabad tehát megengedni, hogy kutató és tervező szerveink a felhasználóktól elszakadva dolgozzanak. meg kell változtatni azt a szemléletet, hogy a gazdasági elemző munka a mérnöki munkával szemben csak másodrendű. véleménye szerint mindig a gazdasági szakembereknek kell előkészíteni a kutatást és fejlesztést. ezért van szükség népgazdaságunkban minél több mérnök-közgazdászra. a szellemi munka hatékonyabb, szervezettebb felhasználásával népgazdaságunk fejlődésének üteme is meggyorsul. a tervjavaslattal egyetértett és azt az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

ezután az elnöklő polyák János bezárta a csütörtöki ülést. az országgyűlés pénteken 10 órakor a terv- törvényjavaslat vitájával folytatja munkáját./mt1/

--

19.33/-n
1975. február

-55-

parlament

bkk 2. /megkezdődött... 31. folyt./-lm

j a v i t á s o k

12. folytatás 2. bek. 1. sora a következőképpen hangzik:

v e s z p r é m megyei képviselőtársaimmal áttanulmányoztuk...

19. folytatás 4. bek. 5. sora helyesen a következő.

az ipar nem teljesíti mindig i d ő r e szállítási....

22. folytatáson a felszólaló képviselő neve helyesen:

somoskői Lajos Árpád

29. folytatás 2. bek. első mondata a következő:

ezen a - k ü l ö n b e n világszerte jelentkező - problémán azonban lehet segíteni.

/mti/

--

19.50/-n
2000 Lel.

-56-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1966. június 24.

bb. 1. „az ember tragédiája”, bolgár nyelven - előkészületben petőfi költeményeinek eddigi legteljesebb bolgár kiadása - nino nikolov a bolgár-magyar irodalmi kapcsolatokról
1 áe/sze/gy/cz

1966. június 24.

az elmúlt napokban hazánkban tartózkodott nino nikolov, a fiatal bolgár költőnemzedék reprezentáns képviselője, a magyar irodalom kiváló ismerője és tolmácsolója. a költő magyarországon anyagot gyűjtött egy készülő dokumentumfilmhez, amely a bolgár-magyar történelmi kapcsolatok emlékeit, mai is eleven hagyományait mutatja majd be a bolgár közönségnek. a vendég elutazása előtt nyilatkozott az mti munkatársának, s több érdekes adatot mondott el a magyar-bolgár irodalmi kapcsolatok fejlődéséről.

- az elmúlt években mindkét országban kialakult egy lelkes gárda, amelyben kiváló költők, írók, fordítók, esztéták munkálkodnak nemzeti irodalmaink kölcsönös megismertetésén. magyarországon nagy László Kossuth-díjas költő egyben a bolgár költészet legjobb követe is: javarészt az ő munkássága nyomán ismeri meg mindinkább a magyar közönség a bolgár líra legjobb eredményeit. kiemelkedő érdemei vannak karig sárának a bolgár prózairodalom tolmácsolásában. nagy örömmel fogadtuk a nemrégiben magyarországon megjelent bolgár irodalomtörténetet: juhász péter és sipos istván ebben a kötetben hazai irodalomtörténetészeink számára is több érdekes, új szempontra hívta fel a figyelmet.

/folyt.köv./

Lel.